

Odmev

*Spomini na svetega očeta:
Papež Janez Pavel II.
je čutil tudi
slovensko*

strani 24 - 29

Tema meseca

Slovensko kmetijstvo

strani 13 - 18

Uvodnik

Ciril Smrkolj:

*Bije slovenskemu
kmetijstvu plat zvona?*

stran 3

Zato, ker sem ženska

Mira Rotman:

*»Ti pa boš
'mela grunt«*

strani 15-16

**SLS
optimistična
glede načina
privatizacije
državnega
premoženja**

stran 3

**Novosti na
področju lokalne
samouprave:**

Za dodatna sredstva
občinam z večjimi
finančnimi težavami

strani 6, 7 in 12

**mag. Janez
Kramberger:**

Zakon o dohodnini
sploh ne izraža stanja v
slovenskem kmetijstvu

strani 16 - 18

**Zveze, klubi,
gibanja,
podmladek:**

NG SLS: »Mladi
imajo energijo, stari
pa moč«;

stran 19

**SNZ SLS in drugi
soorganizatorji
posveta:**

Preštevilna populacija
medveda ogroža ljudi in
razvoj več občin;

stran 20-21

**Stanislav
Raščan:**

Zavzemali se bomo
za enoten slovenski
kulturni prostor;

stran 31

Uvodnik

Bije slovenskemu kmetijstvu plat zvona?

Slovenski kmet, slovensko kmetijstvo je v zgodovini Slovenije zapisano z velikimi črkami. Če pogledamo malo nazaj v zgodovino so kmečki upori pokazali, kako se je kmetstvo znalo upirati krivicam, kako se je borilo za svoj dom in tudi domovino. Mnogi modri Slovenci so z svojimi nauki pomagali in prosvetljevali slovenskega kmeta jim kazali kako se braniti proti gospodarskemu in nacionalnemu potujčevanju. Učili so jih ljubiti svojo zemljo, družino in domovino. Novejši čas je prinesel neslutne krivice kot so bile: nacionalizacija kmetijskih zemljišč in gozdov, ukinitve kmetijskih zadrug, zaničevanje kmetijskega stanu in še bi lahko našteval. To povojno obdobje je izpraznilo slovensko podeželje in povzročilo da je Slovenija postala velika uvoznica hrane iz sosednjih republik in tujih držav.

Leto 1988 je v novi dobi prelomno leto tako v uveljavitvi kot tudi v razvoju slovenskega kmetijstva. Shod 12. maja 1988 v unionski dvorani v Ljubljani v organizaciji Ivana Omana, Ivana Pučnika, dr. Franca Zagožna, Marjana Podobnika, Emila Erjavca, Stanka Čurina, in drugih je pokazal kako je enoten slovenski kmet in kako velike so težave v slovenskem kmetijstvu, v slovenskem podeželju. Slovenska kmečka zveza je za svoj cilj delovanja postavila prvo ustanovitev samostojne države Republike Slovenije, kot drugo pa vsekar ohranitev slovenskega kmetijstva, slovenskega podeželja in ustrezno socialno varnost mladim v kmetijstvu, kmečki družini in stanu kot celoti. S skrbno mislijo, s skrbnimi idejami kako v nadaljnjem razvoju kmetijstva, slovenskega podeželja v samostojni državi Republiki Sloveniji. Interesno in politično delovanje slovenske kmečke zveze je v marsičem veliko pripomoglo, da se je Slovenija leta

1990 odcepila in 25. junija 1991 postala samostojna država Republika Slovenija. Res smo v tistem času Slovenski kmetje bili pripravljeni »travo jest« samo da bi se nova država utrdila, postala demokratična in da bi nova oblast znala prisluhni problemom ljudi in pričela reševati krivice povojnega obdobja.

Pričakovanja so bila velika, stiska kmetov pa vsako leto večja tako da smo morali leta 1993 z državljansko neposlušnostjo, organizacijo vseslovenskega protesta kmetov v juniju 1993 zapirati mejne prehode predvsem zaradi dejstva, da takratna Vlada pod vodstvom dr. Janeza Drnovška ni hotela pogovarjati z legitimnimi predstavniki slovenskega kmeta, to je Zadružno zvezo in Slovensko kmečko zvezo. Protest je imel jasne cilje, kako zaščititi slovenskega kmeta pred nezadržno liberalizacijo trga in rezultati tega protesta so vidni še danes. Brez zahtev uvedbe prelevmanov ureditve tržnih redov, zaščitnih cen, nastopa proti CEF-TA, bi se propad slovenskega kmetijstva pričel že takrat.

Vstop Slovenske ljudske stranke v Vlado Republike Slovenije leta 1997 je pomembno pripomoglo za oblikovanje nacionalne strategije razvoja kmetijstva in podeželja, za oblikovanje priprave evropsko primerljivih ukrepov proračunske politike Republike Slovenije do kmetijstva, razvoja podeželja, gozdarstva in ribištva. Pogajanja v obdobju 2001-2004 za vstop Slovenije v Evropsko unijo so iztržila skromen kos kruha za slovenskega kmeta.

Nova politika daje slovenskemu kmetu novo upanje vendar brez demokratičnega in hitrega dialoga z vsemi legitimnimi predstavniki kmetijstva ob neslutnih posledicah vključitve Slovenije v Evropsko unijo kliče po bitju zvona.

Bo potreben nov punt?

Ciril Smrkolj
predsednik Slovenske kmečke zveze - SLS

VABILO NA SLAVNOSTNO AKADEMIJO SLS

s kulturnim programom in nagovorom predsednika SLS Janeza Podobnika ob 17-letnici ustanovitve Slovenske kmečke zveze in Zveze Slovenske kmečke mladine, 16-letnici ustanovitve Slovenskih krščanskih demokratov in 5. obletnici združitve SLS in SKD.

**V četrtek, 12. maja 2005, ob 18. uri v
Kulturnem domu v Podpeči, občina
Brezovica pri Ljubljani.**

V okviru slavnostne akademije bo od 16.00 do 17.30 potekala tudi javna tribuna z naslovom: »Slovensko kmetstvo kot graditelj demokratične Slovenije«. Vabljeni gostje omizja bodo vsi nosilci pomembnih funkcij predhodnic današnje Slovenske ljudske stranke.

Na ogled bo priložnostna razstava dokumentov, fotografij, spisov in drugega gradiva iz obdobja 1988 do danes.

Še posebej toplo vabljeni vsi, ki ste aktivno sodelovali pri samih začetkih oblikovanja prvih slovenskih demokratičnih strank.

Pomembni datumi SLS:

Ustanovitev Katoliškega političnega društva: **26. 1. 1890**

Ustanovitev Katoliške narodne stranke: **junij 1892**

Preimenovanje v Slovensko ljudsko stranko: **27. 11. 1905**

Ustanovitev SKZ: **12. 5. 1988**

Preimenovanje v SLS: **27. 6. 1992**

Ustanovitev SKD: **10. 3. 1989 kot SKSG**

SKD: **2. 11. 1989**

Priključitev zgodovinske SLS k SKD: **17. 5. 1992**

ZDRUŽITEV SLS + SKD: 15. 04. 2000

14. TABOR SLS

Dovolite mi, da Vas, drage članice in člani SLS, Vaše družine, simpatizerje in vse prijatelje naše stranke, že danes povabimo na

**14. Tabor SLS, ki bo v nedeljo,
11. septembra 2005 v Mozirju,
na prireditvenem prostoru pri
Mozirskem gaju.**

Vaši gostitelji bomo
Občinski odbori
Zgornje Savinjske doline
v imenu organizacijskega odbora
Jakob Presečnik

Tabori imajo na slovenskem stoletno tradicijo in so še danes ena najbolj izvirnih in prepoznavnih oblik zavzemanja Slovencev za nacionalne interese.

Slovenska ljudska stranka ohranja tradicijo in dediščino slavnih taborov iz slovenske zgodovine, saj potreba po tem, da se Slovenci zavedamo svojih korenin, da ohranjamo in utrjujemo spoštovanje do slovenskega jezika, kulture, slovenske zemlje, ostaja enaka kot pred več kot sto leti.

Tabor je za Slovensko ljudsko stranko najbolj pristen način množičnega druženja, srečevanja in povezovanja ljudi.

SLS optimistična glede načina privatizacije državnega premoženja

Člani izvršilnega odbora Slovenske ljudske stranke so na 23 redni seji na podlagi nekaterih izjav posameznikov iz vrst vlade z zadovoljstvom ocenili, da gre do razmišljanja vlade v smeri postopnega in premišljenega koncepta lastninjenja preostalega premoženja, ki je še v državni lasti; za to si je SLS prizadevala že ob oblikovanju same koalicijske pogodbe. SLS bo še naprej v okviru razprav v sami vladni koaliciji ter v strokovni in ostali javnosti z argumenti zagovarjala stališče, da mora vsaj kontrolni delež v najpomembnejših podjetjih ostati v domačih rokah. SLS meni, da je v slovenskem

nacionalnem interesu, da bi pomemben del najkvalitetnejšega in strateško pomembnega državnega premoženja, torej premoženja v bankah in zavarovalnicah ter podjetjih s področja telekomunikacij in energetike, postal lastništvo 1. obveznega pokojninskega stebra. Tak pristop je po prepričanju SLS tudi pomemben korak v smeri vzpostavljanja dolgoročno stabilnega pokojninskega sistema in ohranjanja narodnega gospodarstva za prihodnje rodove. Na seji izvršilnega odbora so bili prisotni tudi vsi ministri iz vrst SLS, Janez Podobnik za okolje in prostor, mag. Janez Božič za promet in dr. Ivan Žagar s Službe vlade

za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Predstavili so aktualno dogajanje v vladi in poudarke iz načrta rebalansa letošnjega proračuna. Člani IO SLS so podprli varčevalno usmeritev pri preoblikovanju proračuna, ob tem pa je bila izražena enotna ocena, da je za doseganje enakomernega regionalnega razvoja pomembno, da se zagotovi potrebna finančna sredstva za krepitev statusa občin in za razvojne projekte v občinah ter za izgradnjo cestne in druge infrastrukture. Hkrati so opozorili, da bi kakršnokoli zmanjševanje investicij na teh področjih ogrozilo razvoj, še posebno v slabše razvitih regijah. **uo**

Utrip iz občnega zbora OO SLS Litija

Edino decentralizacija Slovenije je pravi odgovor za enakomernejši regionalni razvoj

V nedeljo, 10.4.2005, so se v velikem številu zbrali člani Slovenske ljudske stranke na rednem občnem zboru občinskega odbora SLS Litija. Člani so pregledali delo v minulemu letu in si zastavili naloge za letošnje leto.

Med drugim so soglasno sprejeli poročilo predsednika **g. Gvida Kresa** in poročilo o delu svetniške skupine, ki ga je pripravil **Franci Rokavec**. Tajnik občinskega odbora **Jože Perme** pa je predstavil poročilo o finančnem poslovanju občinskega odbora SLS Litija.

Rezultati, ki jih je dosegla stranka na evropskih in državnozborskih volitvah v volilni enoti v Litiji potrjujejo, da je delo pravilno in nakazujejo delo po tej poti tudi v prihodnje.

Sicer pa je v letošnjem letu ena od osnovnih usmeritev občinskega odbora SLS Litija konstruktivna drža pri izpeljavi ključnih nalog, ki so v interesu občank in občanov občine Litija. Ob tem pa je bil ponovno izpostavljen apel sedanji občinski koaliciji in vodstvu ob-

čine, da povabi opozicijo k soustvarjanju razvoja občine kot celote. Ta delitev je, še zlasti na lokalni ravni, že živeta in je posledično v škodo občini.

Občni zbor je sprejel tudi deset navedenih sklepov:

- 1) Podpirajo se prizadevanja občinskega odbora za nadaljevanje investicij na državnih cestah v naši občini in prizadevanje za sprejetje zakona o zapiranju rudnika Sitarjevec.
- 2) Menimo, da je edino decentralizacija Slovenija pravi odgovor za enakomernejši regionalni razvoj Republike Slovenije.
- 3) Občni zbor SLS Litija predlaga, da se takoj pristopi k aktivnostim za načrtovanje in izgradnjo obvoznice mesta Litije.
- 4) Apeliramo na župana občine Litija in župana občine Šmartno pri Litiji ter oba občinska sveta, da pospešijo postopke za izdelavo idejne študije za celostno izvedbo plinifikacije Litije, Šmartnega pri Litiji in

naselij ob poteku trase plinovoda Kresnice-Litija s preučitvijo dopolnitve sistema glede pridobivanja električne energije in toplovlodom.

- 5) Hkrati s prejšnjim sklepom pozivamo vodstvu obeh občin, da postorijo vse za pridobitev potrebne dokumentacije, ki je predpogoj za uspešno konkuriranje za pridobitev kohezijskih sredstev EU za izgradnjo centralne čistilne naprave Litija-Šmartno.
- 6) Občni zbor SLS Litija predlaga občini Litija, da konča z nesmiselnim nadaljevanjem tožbe glede "DENARJA DOBLJENEGA NA PODLAGI CESTNE TOŽBE PROTI DRŽAVI" in odstopi četrtinski delež občini Šmartno pri Litiji, kar je pred kratkim tudi odločilo prvostopenjsko sodišče.
- 7) Pričakujemo, da bo občinska uprava končno le pripravila odlok o pristojnostih in financiranju krajevnih skupnosti in mestne skupnosti Litija.
- 8) Obžalujemo, da na zadnji seji občinskega sveta koalicija ni sprejela predloga svetniške skupine SLS, da se pred parcialnem ustanavljanjem novih javnih zavodov pripravi celostna rešitev Zavoda za izobraževanje in kulturo Litija, ki bi bila najbolj racionalna.
- 9) Občni zbor SLS Litija poziva vodstvo občine Litija, da zahteva od pristojnih institucij na državni ravni spoštovanje mnenja tudi občine Litija in njenih občanov glede morebitne umestitve lokacije Rakovnik za odlagališče srednje in nizkoradioaktivnih odpadkov, ki je nesprijemljiva.

Občni zbor OO SLS Velenje

Mlade moči v občinskem odboru SLS Velenje

V nedeljo, 10. aprila je v Kulturnem domu v Šentilju pri Velenju potekal redni letni občni zbor mestnega odbora Slovenske ljudske stranke Velenje. Predsednik **Marko Jeraj** je podal poročilo o delu v preteklem letu, predstavil pa je tudi načrte za letošnje leto. Predsednik **Marko Jeraj** in **Herman Arlič** sta poudarila, da so v zadnjih tednih vladni predstavniki SLS na čelu s predsednikom Podobnikom kar nekajkrat obiskali Šaleško dolino, vsi obiski pa so bili ocenjeni kot pozitivni tudi za delo občinskega odbora.

Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik Nove generacije SLS **Rok Ravnikar**, ki je predstavil delo podmladka in povabil prisotne, naj poživijo delo odbora z vključevanjem mladih. V Velenju so ta poziv sprejeli zelo konkretno in na nadomestnih volitvah v organe odbora izvolili kar tri nove mlade člane. **uo**

- 10) Glede spremembe pokojninske zakonodaje menimo, da le-ta nika kor ne more iti na račun državnih pokojnin, spremembe pa naj gredo v smeri zmanjševanja razlik med najvišjo in najnižjo pokojnino.

Občnega zbora so se udeležili tudi ugledni gostje, med drugim vodja poslanske skupine SLS **Jakob Presečnik** in poslanec SLS **Stane Brenčič**, ki je tudi nosilec zakona o zapiranju rudnika Sitarjevec in predsednik sosednjih občinskih odborov, ki so izrazili pohvalo nad sodelovanjem z našim občinskim odborom in delom, ki smo ga opravili. **p.h.**

Odbor Državnega zbora RS za promet

Na Aerodromu Maribor o razvoju civilnega letalstva v Republiki Sloveniji

Predsednik parlamentarnega Odbora Državnega zbora RS za promet Franc Kangler je 2. nujno sejo tega odbora sklical kar v prostorih Aerodroma Maribor v Orehovi vasi. Na njej so člani odbora skupaj s predstavniki okoliških občin, večjih letališč in Letalske zveze Slovenije razpravljali z zastopniki prometnega ministrstva in organov v njegovi sestavi o razvoju civilnega letalstva v Republiki Sloveniji.

In vendar se premika...

V poročilih z delovnega področja Ministrstva za promet je v slovenskih medijih največ slišati, brati in videti zlasti o reševanju težav,

s katerimi se v vsakdanjem življenju ubadajo železničarji in avtoprevozniki. Zato sem se odločil, da bom tokratni zapis posvetil področju letalstva. K temu me je, nenazadnje, spodbudi tudi dogodek, ki si zasluži večjo pozornost, kot je je bil deležen: »terenska« seja Odbora DZ za promet na mariborskem letališču.

Na seji Odbora DZ za promet, posvečeni razvoju civilnega letalstva v Republiki Sloveniji, sem navzoče najprej seznanil z nekaterimi prednostnimi nalogami na področju letalstva, ki jih je Ministrstvo za promet v tem letu že realiziralo:

- izdani so že **štirje pravilniki**, ki urejajo stalno plovnost zrakoplovov in letalskih proizvodov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami
- **obratovalno dovoljenje**: Ministrstvo za promet - Uprava RS za civilno letalstvo je 1.02.2005 izdala gospodarski družbi Aerodrom Maribor, d.o.o., obratovalno dovoljenje javnega mednarodnega letališča Maribor z veljavnostjo do 31.01.2007
- **obratovalni čas**: z odločbo Ministrstva za promet št.: 2607-1/2005/33-004701 z dne 21.03.2005 je na letališču Maribor v času od 27.03.2005 do 31.12.2005 določen nov obratovalni čas, in sicer v trajanju od 06:00 ure do 21:30 ure po lokalnem času za dneve od ponedeljka do nedelje, vsak teden
- **redni zračni prevoz**: Ministrstvo za promet je za zimsko sezono 2004/2005 izdalo dovoljenje za opravljanje rednega zračnega prevoza v Republiko Slovenijo oziroma iz nje avstrijskemu letalskemu prevozniku

Styrian Airways AG (StyrianSpirit) na relaciji Maribor - Salzburg - Pariz - Salzburg - Maribor).

V nadaljevanju sem naštel še nekaj zadev, ki jih je v zvezi z mariborskim letališčem Ministrstvo za promet uresničilo že v preteklem obdobju, in sicer:

- **investicije**: Republika Slovenija je iz proračunskih sredstev v obdobju od 1998 do vključno 2003 vložila v infrastrukturne objekte, npr. pravne in sredstva na letališču Maribor skupno 1,15 milijarde SIT. V letu 2004 je Ministrstvo za promet - Uprava RS za civilno letalstvo pričela izvajati nujno potrebne investicije (investicije, potrebne za izpolnjevanje osnovnih pogojev, določenih glede na referenčno kodo, kategorijo in namen letališča ter glede na obseg zračnega prometa) za posodobitve infrastrukturnih objektov, naprav in sredstev na letališču v okviru dvoletnega projekta »Posodobitev letališke infrastrukture na letališču Maribor«, ki je sofinanciran iz naslova strukturnih skladov EU - Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR). Ocenjena vrednost omenjenega projekta znaša 1,25 milijarde SIT. V letu 2004 je bilo v okviru navedenega izplačanih 525.899.006,06 SIT, od tega iz proračuna Republike Slovenije 204.673.037,30 SIT
- **nadaljnji razvoj letališča Maribor** - podaljšanje vzletno pristajalne steze (VPS): Ministrstvo za promet je aprila 2004 izdelalo strokovno podlago za nadaljnji razvoj letališča Maribor - podaljšanje VPS, v katerih je opredeljeno:
 - a) podaljšanje VPS za 800 m,
 - b) multimodalni logistični center (cca 15.000 m² skupnih površin ter 5.000 m² pokritih površin),
 - c) evropski muzej vojnega letalstva (ustanovitev delovne organizacijske skupine za pripravo zasnove Letalskega muzeja Zahodnoevropske unije), in
 - d) servisne dejavnosti za letalsko industrijo (pooblaščen servisne in vzdrževal-

ne dejavnosti splošnega letalstva).

Odprto vprašanje, ki ga bomo v skladu s cilji Vlade RS za leto 2005 poskušali rešiti čimprej, pa je ureditev lastninsko-pravnih razmerij med Republiko Slovenijo in gospodarsko družbo Aerodrom Maribor, d.o.o. Osnutek pogodbe o najemu letališke infrastrukture na letališču Maribor in obratovanju letališča Maribor je prejšnja sestava ministrstva sicer že pripravila, a smo se odločili, da bomo zaradi odprtih ali še nedorečenih vprašanj pripravili nov predlog ustrezne pogodbe ob upoštevanju vseh zakonskih obveznosti in predlagali ponoven začetek pogajanj. Sicer pa smo si kot enega izmed osnovnih ciljev v programu dela za letošnje leto zastavili prav sprejem Resolucije o prometni politiki Republike Slovenije, ki bo kot krovni dokument podlaga za resolucije posameznih prometnih podsistemov. V ta namen so na podlagi programa priprave že izdelana izhodišča za določitev obsega in vsebine nacionalnega programa razvoja civilnega letalstva Republike Slovenije. In nenazadnje: pripravljene oziroma v fazi priprave pa so tudi osnutki drugih programov s področja letalstva, kot sta na primer letalski varnostni program RS in nacionalni program zagotavljanja kontrole kvalitete v RS.

Medsebojno obveščanje in izmenjava pogledov med zakonodajalcem in industrijo je izrednega pomena za uspešen razvoj slovenskega letalstva, letalske industrije in njenega nastopanja na skupnem evropskem trgu. Najpomembnejša vprašanja letalske industrije, vključno s prevozom v zračnem prometu s tretjimi državami, se že ureja s skupnimi predpisi Evropske unije. V tem pogledu ima Ministrstvo za promet izredno odgovorno nalogo, ker mora zagotoviti, da so izvedbeni predpisi Evropske unije, ki jih izdaja Evropska komisija, skladni s slovensko politiko, ki jo določa Državni zbor, ter da sočasno zadovoljijo tudi interese gospodarstva. Sodim, da so nam tovrstna problemska srečanja v veliko pomoč pri lažjem opravljanju vseh teh nalog in dolžnosti. Zato sem tudi hvaležen predsedniku Odbora DZ za promet Francu Kanglerju za priložnost, ki nam jo je ponudil.

mag. Janez Božič

Sprememba zakona o socialnem

Za financiranje

Zakon o socialnem varstvu v 18. a členu določa, da ima pravico do izbire družinskega pomočnika polnoletna oseba s težko motno v duševnem razvoju ali polnoletna težko gibalno ovirana oseba, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb (v nadaljevanju besedila: invalidna oseba) in sicer:

- če je zanj pred uveljavljanjem pravice do izbire družinskega pomočnika skrbel eden od staršev, ki je po predpisih o starševskem varstvu

prejemal delno plačilo za izgubljeni dohodek;

- če je oseba invalid po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki potrebuje pomoč za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb, ali
- če komisija v skladu z zakonom in Pravilnikom o pogojih in postopku za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika ugotovi, da gre za osebo, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb, ki jih nudi družinski pomočnik.

Družinski pomočnik je lahko oseba, ki ima stalno prebivališče kot invalidna oseba oziroma eden od družinskih članov invalidne osebe. To je lahko oseba, ki bi se lahko štela za brezposelno osebo po predpisih o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti ali se je z namenom, da bi postala družinski pomočnik, odjavila iz evidence brezposelnih oseb ali je zapustila trg dela ali oseba, ki je v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega delovnega časa pri delodajalcu.

Ta novela zakona, sprejeta v lanskem letu, je temeljila na nekaterih predpostavkah, ki pa so se do sedaj izkazale za napačne. Predlagane in nato sprejete rešitve so temeljile na oceni, da bo število oseb, ki se bodo odločile za izbiro pravice do družinskega pomočnika, približno 370 letno. Po podatkih Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je bilo do 15. marca 2005 vloženih 839 vlog za pridobitev pravice do družinskega pomočnika. Od teh je bilo pozitivno rešenih 430 vlog, 270 jih je še v postopku, 139 je bilo zavrženih. Od uvedbe pravice do izbire družinskega pomočnika je minilo osem mesecev. Po oceni naj bi na letni ravni družinski pomočniki občine stali okoli 460 milijonov tolarjev. V tem trenutku so ob-

varstvu

e družinskega pomočnika

činski proračuni obremenjeni že za skoraj 600 milijonov tolarjev. Ob upoštevanju vlog, ki so še v postopku, bo znesek, ki bo bremenil občine, narasel že na skoraj 900 milijonov. Nekatere občine so pri financiranju storitve družinskega pomočnika že na meji svojih zmogljivosti (Brežice, Slovenske Konjice, Zreče, Krško, Sevnica, Braslovče, Velika Polana,...).

Novela zakona o socialnem varstvu je prinesla še nekaj sprememb v obveznostih financiranja socialnovarstvenih storitev, ki pa niso prispevale k večji transparentnosti finančnih obveznosti ene ali druge ravni (država-lokalne skupnosti). Zakon je občine razbremenil financiranja osebne pomoči, ki jo je prevzela država, kar naj bi bila zamenjava za financiranje družinskega pomočnika. Vendar pa se je država istočasno razbremenila financiranja dodatka za tujo nego in pomoč, ki invalidom po izbiri pravice družinskega pomočnika še zmeraj pripada, vendar je ta v stanju mirovanja. Država pa je za financiranje osebne pomoči namenila tudi del sredstev iz naslova financiranja plačila za izgubljeni dohodek, ki so ga prejeli starši v skladu s predpisi o starševskem varstvu. Na osnovi navedenega je bila razumljiva trditev predlagateljev, da novela zakona za proračun RS ne bo imela bistvenih posledic. Trditev, da financiranje pravice do izbire družinskega pomočnika za občine ne bo pomenila povečanja stroškov, pa se je izkazala za napačno.

V tem trenutku je mogoče oceniti, da občine niso enakomerno obremenjene, vendar po ocenah tako skupnosti, pa tudi ministrstva, dolgo tako več ne bo. Glavni razlog je v dejstvu, da možni uporabniki storitve pravice do izbire družinskega pomočnika še ne poznajo. Drugo, še pomembnejše dejstvo pa se skriva v detajlu, na katerem so tudi predlagatelji pri pripravi zakona pozabili, da lahko pravico do izbire družinskega pomočnika uveljavljajo tudi starostniki in starostnice. Torej, ti sedaj lahko izbirajo med vključitvijo v dom za ostarele (pri čemer se jim šteje njihov socialni položaj, v primeru, da jim storitev v celoti ali delno sofinancira občina, ima ta pravico do njihove nepremičnine), pomočjo na domu (občine sicer morajo v višini 50 odstotkov subvencionirati storitev, drugače pa se upošteva socialni status uporabnika, občine pa lahko uveljavljajo v primeru subvencioniranja pravico do njihove nepremičnine) in sedaj tudi pravico do izbire družinskega pomočnika, kjer pa se socialni status upravičenca ne upo-

števa. Jasno je, da se bodo upravičenci do izbire družinskega pomočnika raje in predvsem odločali za tega. Po podatkih ministrstva je med 430 uporabnikov storitve družinskega pomočnika, kar 245 starostnic in starostnikov. Pričakuje se, da bo ta številka še izrazito naraščala.

Ker gre pri uvajanju pravice do družinskega pomočnika za novo nalogo je nujna sprememba, ki ne vpliva na samo izvajanje storitve, temveč samo na financiranje storitve, in sicer da jo v celoti prevzame država.

Iz navedenih razlogov je tudi podan Predlog zakona o spremembi in do-

polnitvi zakona o socialnem varstvu, ki ga je Državnemu zboru RS v obravnavo predložila skupina poslancev. Glede na to, da država že tako odloča o tem, komu storitev pripada in komu ne (Centri za socialno delo so namreč tisti, ki odločajo ob sugestijah strokovnih komisij, v katerih pa občine ne morejo imeti svojih predstavnikov), je tako smiselnost prenosa financiranja z občinskih ravni na državno tudi upravičena. Gre za nalogo oziroma storitev, ki je ni mogoče vključiti v takšno ali drugačno formulo za izračun pripadajočih finančnih sredstev neki občini. Občine v procesu odločanja niso niti stranke v postopku, temveč samo plačnice storitve, o kateri odloča nekdo drug. Tudi sam položaj družinskih pomočnikov ni popolnoma razjasnjen: ti prejema-

nimalno plačo, občina jim krije vsa zavarovanja, kar nanese nekaj več kot 128 tisočakov bruto na mesec, teče jim delovna dob, s posebnim obrazcem jih prijavi Center za socialno delo, a pravega delodajalca nimajo. Tudi delovno knjižico imajo pri sebi doma.

Problem financiranja družinskih pomočnikov je predvsem povezan z marsikje popolnoma obremenjenimi proračuni, ki zaradi vedno novih nalog, ki jih nanje prenaša država, popolnoma izgubijo bitko za razvoj svojih okoliš. Ob dosedanem trendu izdajanja odločb za izvajanje pravice družinskih pomočnikov, so nekatere občine v nevarnosti, da ne bo več kaj razdeljevati.

KRISTIJAN JANC, župan Občine Sevnica in poslanec DZ RS

Komisije Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu pri Slovencih na Madžarskem

Predstavništvo slovenske manjšine v madžarskem parlamentu še vedno ni zagotovljeno

Od 12. do 14. marca je Komisija, ki jo vodi mag. Janez Kramberger obiskala Porabje in Budimpešto. V pogovorih s Slovensko avtohtono manjšino smo se seznanili s pravnim, kulturnim in socialnim položajem slovenske manjšine na Madžarskem.

Komisija se je sestala tudi na uradnem pogovoru z županom mesta Monošter Tiborjem Viniczajem. V pogovorih smo izpostavili interes Slovenije za povečanje obsega blagovne menjave, razvoj višjih oblik gospodarskega sodelovanja in izboljšanje gospodarskega položaja obmejne regije, kjer živita obe manjšini. Potrebno je izkoristiti nove možnosti, ki jih prinaša vstop Slovenije in Madžarske v Evropsko unijo na področju gospodarskega in medregionalnega sodelovanja.

V pogovorih s predstavniki Vlade in Parlamenta so jasno opozorili na neizvajanje meddržavnega sporazuma. Gre za pomanjkanje politične volje s strani madžarskih oblasti.

Republika Slovenija in Republika Madžarska sta leta 1993 sklenili bilateralni Sporazum o zagotavljanju posebnih pravic slovenske narodne manjšine v Republiki Madžarski in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji (Ur.l.RS, MP, št. 6/93), ki predstavlja temeljno pravno podlago za zaščito pravic obeh narodnih skupnosti. Republika Madžarska je zaradi omenjenega sporazuma dolžna slovenski manjšini zagotoviti večji nivo zaščite kot drugim prizna-

nim manjšinam v Republiki Madžarski.

Sklepi, ki jih je sprejela medvladna komisija, ustanovljena s tem Sporazumom se v delu, ki se tiče položaja slovenske narodne skupnosti v Porabju, do sedaj niso realizirali.

Predstavništvo slovenske manjšine v madžarskem parlamentu še vedno ni zagotovljeno.

Narodnostne šole v Porabju so tik pred zaprtjem zaradi neustreznega financiranja. Polovica sredstev za financiranje šol se krije iz državnega proračuna. Ostali del zagotovijo občine, ki pa so zelo revne. Poleg tega je pouk slovenščine v teh šolah organiziran le kot dodatni predmet. To je v nasprotju z 2. členom Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Madžarsko o zagotavljanju posebnih pravic slovenske narodne manjšine v Republiki Madžarski in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji, ki določa, da ima slovenska narodna skupnost v Porabju pravico do dvojezičnih šol, zato naj Republika Madžarska z ustrežno finančno podporo zagotovi preoblikovanje narodnostnih in dvojezične šole.

Slovenski narodni skupnosti na Madžarskem se tudi na področju delovanja organizacij in medijev namenja iz leta v leto vedno manj finančne podpore. Gre za zmanjševanje sredstev, ki so namenjena za delovanje Državne slovenske samouprave, ki je ena od krovnih organizacij slovenske manjšine v Porabju; letos so ji bila znižana sredstva še za do-

datnih 10%. Republika Madžarska namreč finančno ne podpira Zveze Slovenskih organizacij, ki je institucija civilne družbe in druga krovna organizacija slovenske manjšine.

Financiranje radia Monošter; Slovensko-madžarska mešana komisija je predlagala, naj od leta 2003 Vlada Republike Madžarske v proračunu

Državne slovenske samouprave zagotovi namenska normativna sredstva za delovanje radia Monošter. Vlada Republike Madžarske do sedaj tega še ni realizirala. Problem je tudi slišnost tega radia v Porabju.

Financiranje časopisa Porabje je zaskrbljujoče. Leta 2004 je bilo sklenjeno, da se podpora za vse manjšinske časopise zniža za 25 %, v tem trenutku pa so jim zaradi, še vedno neodpravljenih nepravilnosti sistema financiranja Radia Monošter ukinjena vsa sredstva. Ambicije uredništva časopisa Porabje, povečati obseg časopisa in postati tednik, v tem trenutku zato niso izvedljive.

Republika Slovenija je neprimerljivo bolje izpolnila obveznosti do madžarske narodne skupnosti iz omenjenega sporazuma. Status in položaj madžarske manjšine pri nas je neprimerljivo boljši. Naša država je namenila več kot desetkrat več sredstev za madžarsko manjšino. V pogovorih smo dobili zagotovilo, da se bodo stvari premaknile na bolje, upam da bo k temu prispeval tudi uradni obisk madžarskega predsednika.

Na seji komisije DS RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj aktivno prisostvoval minister dr. Ivan Žagar

Za dodatna sredstva občinam z večjimi

Regionalni razvoj Slovenije

Državni svet, ki ga sestavlja pet interesnih skupin, od katerih je interesna skupina lokalnih interesov, ki ji predseduje Marjan Maučec, vodja svetniške skupine SLS, z dvaindvajsetimi predstavniki največja, daje skladnemu regionalnemu razvoju Slovenije velik pomen, še posebej pa si prizadeva za usklajeno delovanje z lokalnimi skupnostmi.

Med drugim se je državni svet odločil organizirati regionalne posvete v vseh dvaindvajsetih volilnih enotah, v katerih so bili izvoljeni državni svetniki, ki pokrivajo lokalne interese, z namenom, da župani in nosilci gospodarskega in regionalnega razvoja državni svet seznanijo z aktualno problematiko, s katero se lokalne skupnosti soočajo. V ospredju razgovorov sta zakonodaja s področja lokalne samouprave in regio-

nalizacija Slovenije, ki je nujen pogoj za uravnotežen razvoj Slovenije. Na dosedanjih posvetih je bilo poudarjeno, da mora regionalizacija Slovenije, kot eden izmed najbolj pomembnih projektov po osamosvojitvi Slovenije, potekati v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi in nosilci gospodarskega razvoja, skladno z demokratičnimi načeli Evropske listine o lokalni samoupravi ter evropskih modelov regionalne samouprave, saj se bodo bodoče pokrajine le tako uveljavile kot koristna sestavina državnega sistema. Vsi realizirani posveti so tudi pokazali,

da je državni svet, ki je v neposrednem stiku z lokalnimi skupnostmi, pravo mesto za razpravljanje o procesu regionalizacije Slovenije in s tem decentralizacije, ki je eno izmed najpomembnejših načel Evropske listine lokalne samouprave.

Čimprej je potrebno jasno opredeliti status pokrajin kot širših samoupravnih lokalnih skupnosti, kar bi bilo za nadaljnji razvoj Slovenije, še posebej v luči konkurenčnosti in prepoznavnosti v EU, izjemnega pomena. Poleg tega je potreben resen pristop k oblikovanju pogojev za ustanovitev

pokrajin, med katerimi je najbolj pomemben gospodarsko razvojni potencial, saj v nasprotnem primeru pokrajine ne bodo učinkovite in tudi ne bodo sposobne črpati sredstev iz evropskih strukturnih skladov in delovati

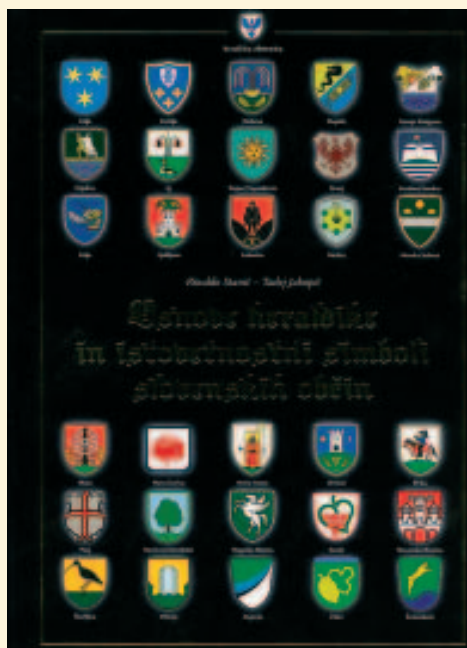
ti kot partner v čezmejnem regionalnem sodelovanju. Ob tem država pri uvajanju druge stopnje lokalne samouprave ne sme ponoviti napak, kot jih je pri ustanavljanju občin. V primeru enakih napak pri ustanavljanju pokrajin, bi lahko prišlo še do večjih razvojnih razlik. Državni svet bi lahko ob izkušnjah nekaterih državnih svetnikov in svetnic odigral pomembno vlogo pri preseganju interesov posameznih političnih strank ter parcialnih teženj slovenskega prostora.

Državni svet RS uspešno organizira posvete

Predstavitev knjige Osnove heraldike in istovetnostni simboli slovenskih občin

Državni svet Republike Slovenije in Društvo Heraldica Slovenica sta v četrtek, zadnji dan v mesecu marcu, pripravila predstavitev knjige avtorjev Rinalda Staniča in Tadeja Jakopiča "Osnove heraldike in istovetnostni simboli slovenskih občin". Omenjena knjiga je izšla po več letih skrbnih priprav in dela, s čimer so poskušali zanesenjakom društva Heraldica Slovenica združiti na enem mestu večino podatkov o današnjih istovetnostnih simbolih vseh 193 slovenskih občin. Velika večina slovenskih občin ima svoje simbole, s katerimi se predstavljajo navzven. Med te tako imenovane istovetnostne simbole običajno prištevamo grb, zastavo, znak, logotip, pečat, župansko verigo, praznik, nagrade in priznanja ter občinsko himno. Z značilnimi atributi na teh simbolih postajajo občine prepoznavne širši javnosti in na ta način izražajo svojo identiteto v širšem regionalnem prostoru.

Ob zgodovinskih heraldičnih simbolih posameznih slovenskih občin so opisane tudi njihove zgodovinske, kul-

Urednik knjige Anton Lečnik

turne in naravne znamenitosti na kar 344 straneh. Knjiga je pomemben prispevek k obogatitvi našega znanja o slovenski preteklosti in naši identiteti in s tem, ko nudi dober vpogled v heraldično vedo, lahko pripomore k boljšemu dialogu med heraldično stroko, oblikovalci in širšo javnostjo.

Navzoče je pozdravil predsednik državnega sveta Janez Sušnik, sledil je nagovor predsednika društva Heraldica Slovenica Jožefa Lajovica. O pomenu in namenu knjige je v imenu odsotnega soavtorja knjige Rinalda Staniča spregovoril njen urednik Anton Lečnik. Prvi del knjige - Osnove heraldike - je na kratko predstavil drugi soavtor Tadej Jakopič.

Predstavitev knjige so s petjem obogatili člani Ribniškega okteta, ki so imeli v svojem 24-letnem delovanju več kot 800 nastopov doma in po svetu. Umetniški vodja je od leta 1985 prof. Jože Kores, tudi sam član okteta. Zapeli so pesmi Gustava Ipvca Slovenec sem, Pavla Kernjaka: Moja Ljubca m'je posto posvava (koroška), Rada Simonitija: Ljubavne pesmi iz Rezije, in pa ribniško himno v priredbi Franceta Marolta - Ribniška, po kateri je oktet tudi poimenovan.

Ribniški oktet

finančnimi težavami

Na 35. seji Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je potekala 12. aprila, je aktivno prisostvoval tudi minister dr. Ivan Žagar. Predstavil je program dela ministra brez resorja, pristojnega za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Kot je poudaril, je Služba za lokalno samoupravo in regionalno politiko nastala iz nekdanje Službe za regionalni razvoj in strukturno politiko, k njej pa je bil priključen še del lokalne samouprave Direktorata za lokalno samoupravo, ki je bil prej na ministrstvu za notranje zadeve. K vsem nalogam, ki so jih prej opravljale omenjene službe, je dodana tudi naloga priprave sistemske zakonodaje s področja financiranja. To pristojnost je v preteklosti imelo Ministrstvo za finance.

Dodatna sredstva za občine z večjimi finančnimi težavami

Kot je poudaril dr. Žagar, je bila problematika financiranja občin prva naloga, s katero se je "spopadel" kot minister in s katero ima obilico izkušenj še iz časov svojega županovanja. Problem bo poskusil reševati v dveh delih, pri čemer mu bo v pomoč vladni program finančne sanacije občin, ki naj bi se pričela že v letošnjem letu. Problematika financiranja občin naj bi potekala v dveh smereh: ena je nekoliko bolj dolgoročna, kar predstavlja priprava novega Zakona o financiranju občin; gre za sistemski zakon, ki bo globalno reševal številne probleme. Omenjeni zakon bi moral vsaj v določeni meri večini občin omogočiti tudi delno finančno avtonomijo, da bi lahko občine same izvajale vsaj del lastne politike. Kar zadeva kratkoročno reševanje problematike financiranja občin, pa je dr. Žagar povedal, da so ustavili prelaganje dodatnih nalog posameznim občinam brez finančnih virov. Kot je poudaril, bodo v sklopu rebalansa proračuna predlagali povečanje primerne porabe, kar pomeni,

da naj bi dodatna sredstva najprej dobile tiste občine, ki imajo največje težave s financiranjem.

Za decentralizacijo brez dodatnih javnofinančnih izdatkov

V nadaljevanju je dr. Žagar nekaj besed namenil decentralizaciji države oziroma ustanavljanju pokrajin. Regionalizacija in ustanavljanje pokrajin sta po njegovem mnenju zelo aktualni temi, zlasti zaradi intenzivnih pogajanj z Evropsko unijo za naslednjo finančno perspektivo. Pred kratkim pa je bil na obisku tudi predsednik odbora regij EU. Po besedah dr. Žagarja bodo do konca letošnjega leta pripravili paket zakonodaje, ki naj bi zadevala ustanavljanje pokrajin, ni pa želel napovedati števila pokrajin. Paket zakonodaje naj bi vseboval pristojnosti in naloge pokrajin, skupaj s finančnimi sredstvi, potrebnimi za izvedbo projekta. Zavzel se je za takšen sistem decentralizacije, ki ne bo še dodatno obremenil javnofinančnih izdatkov.

Za avtonomijo na področju lokalne samouprave

Kot je poudaril dr. Žagar, vzporedno z vprašanjem decentralizacije tečejo razgovori o t.i. kohezijskih regijah v povezavi s črpanjem evropskih sredstev in pripravo naslednje finančne perspektive. Slovenija je pred dobrimi štirinajstimi dnevi dosegla, da so vprašanje črpanja evropskih sredstev odprli na zasedanju Coreperja (*COREPER je odbor stalnih predstavnikov članic EU in je zelo pomembno telo Sveta EU. Odbor sestavljajo veleposlaniki držav članic pri EU, ki pripravljajo seje posameznih svetov. Naloga odbora je ponujati podporo Svetu EU pri obravnavanju pravnih predlogov in osnutkov, ki jih predlaga Evropska komisija. Na zasedanjih odbora je sprejetih kar 90 odstotkov vseh odločitev Sveta*). To vprašanje postaja aktualno zaradi

statističnega efekta in zaradi nesorazmerne razvitosti Slovenije. V tem trenutku je težko govoriti o finančnih zadevah, razen tega, da se Sloveniji na področju kohezijske politike v prihodnje obeta kar nekaj več teh sredstev; približno to, kar pokrivajo sedanji strukturni in kohezijski skladi.

Vzporedno s temi pogajanja teče tudi delo na tako imenovanih razvojnih regijah. Zdaj se intenzivno pripravljajo na ponovno vložitev Zakona o skladnem regionalnem razvoju, z nekaterimi korekcijami. Dr. Žagar se je zavzel za čimvečjo avtonomijo na področju lokalne samouprave, čeprav ne samo na področju pravic, pač pa tudi odgovornosti, zlasti kar zadeva lastnega razvoj občin. Kot je poudaril, občine zdaj praktično v veliki meri nimajo lastnih razvojno-investicijskih sredstev, še posebej za razvojne naloge na področju gospodarstva.

Odločitvena raven glede sredstev naj bo lokalno okolje

Po besedah dr. Žagarja Služba za lokalno samoupravo in regionalni razvoj razpolaga s 4 milijardami sredstev za neposredne spodbude, od tega sta približno 2 milijardi za tako imenovane neposredne pobude, ostali del sredstev iz tega naslova je po posebnem zakonu namenjen za Zasavje in za Posočje. Sredstev za posredne spodbude pa je bistveno več. Kot enega izmed prioritarnih ciljev si je dr. Žagar zastavil, da bi vsaj del posrednih spodbud preoblikoval v neposredne, kar pomeni, da bi bila odločitvena raven lokalno okolje.

Nujno izkoristiti evropska sredstva!

Dr. Žagar se je za konec dotaknil tudi evropskih regijskih razvojnih sredstev. To so tako imenovana kohezijska sredstva, ki so v strukturnih in v kohezijskem skladu. Teh sredstev je približno 100 milijard - polovica v strukturnih in polovica v kohezijskem skladu. V kohezijskem skladu se sredstva delijo na dva dela, približno pol jih je za promet, pol jih je za okolje. Okoljevarstveni programi so aktualni za občine, ker so tam projekti, ki so povezani s čiščenjem odpadnih voda. Obstajata dva primarna strukturna sklada: prvi je regionalni sklad, za katerega je odgovorno Ministrstvo za gospodarstvo, drugi sklad je socialni, za ta sredstva je odgovorno Ministrstvo

za delo, družino in socialne zadeve.

Kot je dejal dr. Žagar, je v tem trenutku za Slovenijo najpomembnejše čimvečje koriščenje evropskih sredstev, ki so na voljo v različnih skladih. Naenkrat se je namreč pokazalo, da je v Sloveniji velik problem s samim črpanjem sredstev. Vlada je v zvezi s tem sprejela okoli 30 ukrepov, ki naj bi intenzivirali postopke na področju črpanja evropskih sredstev. Po oceni dr. Žagarja je v Sloveniji izjemno zapleten sistem črpanja, ki je povezan z našim sistemom koriščenja državnih sredstev. Po njegovem mnenju se v tem trenutku verjetno ne da kaj dosti posegati v ta sistem, ker je usklajen z evropsko komisijo in bi kakršnikoli neprevidni posegi lahko pomenili še dodatne težave. Intenziviranje nalog v tem delu je po njegovem mnenju vezano predvsem na to, da se pospešijo postopki, da se pridobijo novi projekti. Samo 30% sredstev je bilo lani porazdeljenih po projektih, to pomeni, da jih je 70% še vedno na razpolago za letošnje in prihodnje leto. Minsiter Žagar meni, da to ni preveč dober znak: škoda bi bilo ne izkoristiti teh sredstev, po drugi strani pa je to slab signal za pogajanja za naslednjo finančno perspektivo, ker Slovenija tako izkazuje, da nima posebnih potreb, kar pa skoraj gotovo ne drži.

Prihodnjo finančno strategijo dopolnili z lokalno samoupravo

Glede prihodnje finančne perspektive, je dr. Žagar povedal, da se v tem trenutku pripravljajo strateški dokumenti. Povedal je, da je bila lanska Strategija razvoja Slovenije dopolnjena, saj lokalna samouprava praktično v njej ni bila omenjena. Dokument je v zaključni fazi priprave.

Mateja Faletič

Posveti v organizaciji Državnega sveta RS

Državni svet Republike Slovenije bo tudi v maju nadaljeval z organizacijo posvetov.

V četrtek, 19. maja, skupaj z Inštitutom za trajnostni razvoj organiziral posvet z naslovom **Dolgoročni razvoj ekološkega kmetijstva v Sloveniji**.

V torek, 31. maja pa bo posvet z naslovom **Varovanje kulturne dediščine**.

Oba posveta se bosta začela ob 10.00 uri. Posvetov se lahko udeležijo vsi, ki jih zanimata omenjeni problematiki. Vabljeni!

Dopisna seja, 25. marca

Vlada dala soglasje k prodaji 100% deleža družbe Kamnolom Borovnik, d.o.o.

Vlada je 25. marca na dopisni seji na predlog Ministrstva za gospodarstvo dala soglasje k sklenitvi pogodbe o prodaji in nakupu 100 odstotnega poslovnega deleža družbe Kamnolom Borovnik, d.o.o., ki ga bo kupilo Cestno podjetje Ljubljana, d.d.

V postopku prodaje družbe Kamnolom Borovnik, d.o.o. se je iskalo strateškega partnerja z namenom boljšega poslovanja te družbe in zaradi povečanja njenega tržnega deleža, saj je bil kamnolom s svojo dejavnostjo do zdaj zelo vezan na RTH. Kupec, Cestno podjetje Ljubljana, d.d., se je obvezal ohraniti vsa obstoječa delovna mesta, izvesti nekaj investicij, načrtovane pa so tudi nove zaposlitve.

17. seja, 31. marca 2005

Predlog zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je pri pripravi zakona izhajalo iz dejstva, da gre v primeru istospolnih skupnosti za posebno življenjsko skupnost dveh odraslih oseb (dveh moških ali dveh žensk). Zaradi specifičnosti takega razmerja je predlagalo, da se s posebnim zakonom uredi pravni položaj istospolne skupnosti in izhajajoč iz nastalega družbenega razmerja temu primerno določi obseg pravic in dolžnosti partnerjev. "V predlogu zakona je določen obseg pravic in obveznosti partnerjev oziroma partneric, ki registrirajo istospolno skupnost na področju preživljanja, pridobivanja skupnega premoženja in urejanja premoženjskih razmerij, stanovanjskega varstva, dedovanja ter pridobivanja informacij o zdravstvenem stanju obojega partnerja ter do obiskov v zdravstvenih ustanovah. Od predlaganih pravic s strani nevladnih organizacij je v predlog zakona vključena pravica do dedovanja skupnega premoženja.

Vlada sprejela zadnji uredbi o državnem lokacijskem načrtu za avtocestna odseka v okviru petega koridorja

Vlada RS je na današnji seji sprejela uredbi o državnem lokacijskem načrtu za avtocesti na odseku Beltinci – Lendava ter Spodnja Senarska – Cogotinci. Gre za uredbi za zadnja dva odseka avtoceste na petem panevropskem koridorju, na delu, ki poteka skozi Slovenijo.

Od začetka avtocestnega programa v letu 1993 do danes je tako v prostor umeščena celotna avtocestna poteza med Koprom in koprskim pristaniščem na eni strani (vključno z odcepi proti Sežani in Novi Gorici) ter Mađarsko pri Pincah na drugi strani. Z izgradnjo celotne avtoceste na potezi petega panevropskega koridorja se Slovenija ne vključuje samo v mednarodne prometne tokove, pač pa je bistvena prednost te povezave tudi zagotovitev notranje povezanosti Slovenije, saj bo z njenim dokončanjem dostopnost med posameznimi kraji, območji in regijami zelo povečana. Omenjeni prometni koridor povezuje prostor zahodnega Mediterana s srednjo in z vzhodno Evropo in je najpomembnejša prometna smer, ki poteka preko slovenskega prostora.

Njegov del, ki poteka preko Slovenije, je načrtovan tako, da povezuje vsa tri nacionalna središča mednarodnega pomena (Ljubljana, Maribor, obalno

somestje Koper – Izola – Piran) in kar 5 nacionalnih središč regionalnega pomena (Nova Gorica, Postojna, somestje Trbovlje – Hrastnik – Zagorje ob Savi, Celje in Murska Sobota). Z zaključkom umestitve cestnega dela petega koridorja se pozornost že preusmerja tudi k njegovemu železniškemu delu, kar je že prioriteta evropskih prometnih in prostorskih politik. K skorajšnjemu zaključku umeščanja tras v prostor gredo tudi odseki na desetem panevropskem koridorju, ki poteka od meje z Avstrijo pri Jesenicah do meje s Hrvaško pri Obrežju.

18. seja, 7. april 2005

Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2005

Vlada RS se je seznanila s Pomladansko napovedjo gospodarskih gibanj kot eno od strokovnih podlag za vodenje ekonomske politike. Napovedi gospodarske rasti v mednarodnem okolju za leto 2005 so se od jeseni nekoliko poslabšale in predvidevajo umiritev, za leto 2006 pa še vedno pospešitev gospodarske rasti v večini najpomembnejših trgovinskih partneric. Pričakovane cene nafte so precej višje od jesenskih predpostavk. "Pomladanska napoved gospodarske rasti za leto 2005 znaša 3.8% in ostaja nespremenjena glede na jesensko napoved, za leto 2006 pa je nekoliko višja, 4.1% (jeseni 3.9%). Letos in prihodnje leto se bo nadaljevala visoka rast izvoza v države EU. Po znižanju inflacije v zadnjih dveh letih za več kot polovico pričakujemo njeno nadaljnje umirjanje tudi v letih 2005 in 2006, kar bo omogočilo izpolnitev maastrichtskega kriterija sredi leta 2006. Ob nadaljevanju izvajanja dosedanjih ukrepov za znižanje inflacije in ohranjanju ugodnih učinkov vstopa v EU pričakujemo, da se bo medletna inflacija v letu 2005 znižala na 2.5%, v letu 2006 pa na 2.3%.

Koledar državnih proslav v letu 2005

Vlada je potrdila koledar državnih proslav v letu 2005 kot ga je predložil Koordinacijski odbor za državne proslave. Koledar vsebuje devet proslav, od tega štiri nove, med katerimi sta proslava ob obletnici konca druge svetovne vojne, ki bo 9. maja v Cankarjevem domu v Ljubljani in državna žalna slovesnost, ki bo v prvi polovici junija v Teharjih. Obe obeležji bosta potekali samo letos. Poleg tega je vlada sklenila, da v koledar uvrsti tudi proslavo ob vrnitvi Primorske k matični domovini, ki bo septembra ali oktobra v Portorožu ter proslavo ob združitvi Štajerske in Prekmurja z domovino, ki bo novembra v Mariboru. Ti dve proslavi bosta stalni.

Uredba o izvajanju Uredbe Sveta (ES) o zahtevi, da pristojni organi držav članic sistematično žigosajo potne listine državljanov tretjih držav

Vlada RS je na seji prejela Uredbo o izvajanju uredbe Sveta (ES) o zahtevi, da pristojni organi držav članic sistematično žigosajo potne listine državljanov tretjih držav pri njihovem prehodu zunanjih meja držav članic ter o spremembi konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma in skupnega priločnika v ta namen. Z uredbo se določa organ, pristojen za njeno izvrševanje; na celotnem ozemlju Republike Slovenije je to Policija.

Vlada potrdila globalni okvir predloga rebalansa proračuna za leto 2005

Vlada je 13. aprila potrdila globalni okvir predloga rebalansa proračuna za leto 2005 ob upoštevanju novih makroekonomskih kazalcev iz Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj, ki jih je Vlada potrdila pretekli teden. Vlada je določila nominalni okvir odhodkov rebalansa proračuna za leto 2005, tako da znaša proračunski primanjkljaj za leto 2005 1,4 % BDP. Tako načrtovan proračunski primanjkljaj je za 19,4 milijard tolarjev nižji od predvidenega v sprejetem proračunu za leto 2005.

20. seja, 14. april 2005

Spremembe zakona o vojnih invalidih

Vlada je sprejela Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakon o vojnih invalidih.

S predloženim zakonom bi zneske pravic po zakonu o vojnih invalidih ukladili z limiti, ki veljajo v pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Preprečili bi tudi kumulacijo pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter istovrstnih pravic po zakonu o vojnih invalidih. Varstvo pridobljenih pravic se rešuje s prehodno določbo, po kateri se ohranjajo nominalni zneski sedanjih

prejemkov, vendar se ne valorizirajo, dokler presegajo zneske, v katerih bi bili odmerjeni ob upoštevanju v tem predlogu zakona določene osnove.

V primerjavi s plačami in drugimi socialnimi prejemki so pravice po veljavnem zakonu o vojnih invalidih zdaj bistveno višje kot so bile v prejšnji državi. Raven invalidnine po navedenem zakonu je tako kar enajstkrat višja od invalidnine, ki jo za enako telesno okvaro dobi delovni invalid, ki je to okvaro dobil kot posledico poškodbe pri delu.

PRIMER: Tako dobi usposobljeni policist, ki izgubi vid zaradi poškodbe pri demontaži mine, ki jo mora opraviti po poklicni dolžnosti, poleg pokojnine še invalidnino v znesku 19.669 tolarjev in dodatek za pomoč in postrežbo v znesku 57.367 tolarjev. Civilna oseba, ki je oslepela pri eksploziji mine ali granate, ki je ostala po vojni, pa dobi poleg pokojnine po splošnih predpisih še naslednje prejemke po predpisih o vojnih invalidih:

- osebna invalidnina v znesku 218.003 tolarjev,
- dodatek na invalidnost v znesku 54.500 tolarjev,
- povečan dodatek za pomoč in postrežbo v znesku 272.503 tolarjev in
- invalidski dodatek z dodatkom za samohranilce v znesku 147.137 tolarjev.

Navedene pravice se lahko kumulirajo tako, da lahko posameznik dobi mesečno več kot 450.000 tolarjev neobdavčenih prejemkov po zakonu o vojnih invalidih. Poleg teh prejemkov lahko prejema še pokojnino, če zanjo izpolnjuje pogoje. Upravičenci, pri katerih delež prejemkov na družinskega člana ne dosega osnove za ugotavljanje pravice do invalidskega dodatka lahko pridobijo še pravico do invalidskega dodatka, ki skupaj z dodatkom za samohranilce znaša 147.137 tolarjev.

Spremembe zakona o vojnih grobiščih

S predloženim zakonom bodo po vojni umorjene osebe pri kategorizaciji grobišč posebej obravnavane kot žrtve revolucionarnega nasilja. Ministrstvo bo lahko tudi na lastno pobudo organiziralo prekop ostankov neznanih žrtev iz manjših grobišč. Za posmrtno ostanke žrtev, ki so bili najdeni pri različnih zemeljskih delih in niso identificirane, oziroma se prekopljejo iz manjših grobišča skladno s programom ministrstva, se zgradi na Teharjah osrednja kostnica. Pravico do vojaškega groba dobijo vsi pripadniki slovenskih oboroženih sil, ki so padli med vojno oziroma so bili pobiti ali so umrli kot vojni ujetniki med vojno ali po njej. Temu se prilagodijo tudi posvetilni napisi in označbe. Napisi na vojnih grobiščih, ki so obstajali že pred sprejemom doslej veljavnega zakona se ne spreminjajo.

Osrednje spominsko znamenje za vse, ki so padli za domovino Slovenijo bi bil spomenik neznanemu junaku, ki bi ga postavili v bližini sedeža predsednika države v središču Ljubljane, ali pa v bližini ljubljanskega Navja.

Vlada sprejela Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o žrtvah vojnega nasilja

Vlada je sprejela tudi Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o žrtvah vojnega nasilja. Po predloženih spremembah in dopolnitvah zakona bi dobil status žrtve vojnega nasilja vsak državljani Republike Slovenije, ki je bil v vojni ali vojaški agresiji na Republiko Slovenijo kot civilna oseba izpostavljen nasilnim dejanjem ali prisilnim ukrepom katerekoli organizirane vojaške sile, skupine in enote, ki je v obdobju od 6. aprila 1941 do 15. maja 1945 delovala na območju Republike Slovenije, če je bila pod enotnim poveljstvom in je nosila orožje, tudi če je nasprotna stran ni priznavala. "Glede na sedanjo ureditev ne morejo dobiti statusa in pravic žrtev vojne številni državljani, ki so bili med vojno izpostavljeni prisilnim ukrepom ali vojnim dejanjem partizanskih vojaških enot, zavezniškim bombardiranjem oziroma nasilnim ukrepom pripadnikov VOS, VDV, terencev in različnih paravojaških enot na strani, ki je nasprotovala okupacijskim vojaškim in civilnim oblastem. V ta zakon tudi niso vključeni otroci, katerih roditelj je bil med vojno ubit ali pogrešan zaradi vojaških akcij NOB, kot žrtev zavezniškega bombardiranja ali kot žrtev revolucionarnega nasilja.

Vlada sprejela predlog besedila Zakona o Radioteleviziji Slovenija

Novi Zakon o Radioteleviziji Slovenija vključuje evropsko primerljiv način vodenja, in sicer tako, da javni zavod RTV Slovenija temelji na novinarski avtonomnosti, njegovo vodstvo pa ima vse tiste pristojnosti, ki so nujne za njegovo uspešnejše delovanje. Po novem zakonu lahko tudi uporabniki radia in televizije posredujejo svoje predloge za kandidate Programskega sveta RTV Slovenija, Zakon o RTVS pa smiselno spreminja tudi sestavo in pristojnosti Programskega sveta in Nadzornega sveta RTV Slovenija tako, da jima omogoča samostojno delovanje, obenem pa tudi določeno stopnjo medsebojnega vpliva pri iskanju optimalnih rešitev.

Vlada sprejela uredbo o državnem lokacijskem načrtu za drugi tir na odseku Divača – Koper

Železniška proga na omenjenem odseku je glavna proga javne železniške infrastrukture v Sloveniji. Obstoječa enotirna proga med Luko Koper in Divačo, ki se odcepi od dvotirne magistralne proge Sežana – Ljubljana, ne ustreza današnjim prometnim zahtevam in predstavlja ozko grlo v slovenskem železniškem omrežju, zato je potrebna in načrtovana izgradnja drugega tira, ki bo poleg povečanja kapacitet in varnosti odvijanja železniških prevozov omogočila tudi skrajšanje voznih časov.

Vzpostavitev sistema grafičnih enot kmetijskih gospodarstev (GERK)

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mora v letu 2005 v sodelovanju z javnimi institucijami in javnimi službami (KGZS, GURS, UE, ZGS, SRSKGZ) vzpostaviti sistem grafičnih enot rabe kmetijskih gospodarstev (GERK), ki bo temeljil na dejanskem stanju v naravi. Sistem je potreben zaradi izvajanja zakonodaje EU ob dodeljevanju finančnih podpor v kmetijstvu, vezanih na površino zemljišč.

Vlada na obisku v obalno-kraški regiji

Univerza na Primorskem, Luka Koper in turistične zmogljivosti predstavljajo za regijo največji razvojni zagon in potencial v prihodnje

13. aprila se je celotna vlada mudila na celodnevem obisku v Slovenski Istri in na Krasu. Slovenska Istra in Kras predstavljata statistično regijo, ki po razvojnih kazalcih pozitivno odstopa od slovenskega povprečja in ima dobre razvojne perspektive, če bo izkoristila vse svoje potenciale. Največji razvojni zagon in potencial v prihodnje za regijo predstavljajo Univerza na Primorskem, Luka Koper in turistične zmogljivosti. Obsik so ministri SLS zaključili na srečanju z regionalnimi odbori SLS Slovenska Istra in Kras v gradu Štanjel.

JANEZ PODOBNIK, minister za okolje in prostor, se je skupaj z nekaterimi člani vlade zjutraj srečal z dr. Rajkom Wojtkovskim, direktorjem Kobilarne Lipica, kjer so vodstvu kobilarne predstavili zadnje sklepe vlade in finančne ukrepe, ki bodo kobilarni omogočili nemoteno delovanje. Nato je obiskal krajinski park Sečoveljske Soline, popoldan je sledil obisk Luke Koper, ob štirih pa delovno kosilo ministra Podobnika in ministra dr. Žagarja z župani Obalno – kraške statistične regije.

Mag. JANEZ BOŽIČ, minister za promet, je obiskal Splošno plovbo Portorož in Luko Koper, popoldan pa si je ogledal še gradbišče hitre ceste Srmin – Škofije. Na obisku v Splošni plovbi Portorož je v pogovoru z vodstvom izpostavil tudi vprašanje uvedbe davka na tonažo. Na pogovorih v Luki Koper pa je zagotovil, da se na področju izgrajevanja infrastrukture že odvijajo aktivnosti, za katere je trenutno zagotovljenih sedem milijard tolarjev. Trenutno se sicer končuje prva povezava petega avtocestnega koridorja proti Italiji, ki naj bi bila po Božičevih besedah končana do septembra. Poudaril je še, da je Slovenija pri gradnji prehitela Italijo, ki naj bi za gradnjo avtoceste do mejnega prehoda Škofije potrebovala še dve leti. Poleg tega tečejo priprave na gradnjo hitre ceste Koper-Izola.

Dr. IVAN ŽAGAR, minister brez listnice, pristojen za lokalno samoupravo in regionalno politiko, je obiskal regionalno pisarno Štanjel in se srečal s tremi lokalnimi podjetniškimi centri, ki so bili v mrežni povezavi (CPP Piran, Inkubator d.o.o. Sežana, RS Ilirska Bistrica). Nato si je ogledal Podjetniški inkubator v Sežani, se udeležil predstavitve projekta: »Zbiranje odpadnih voda v obalnem porečju (Koper, Izola Piran)«, na kateri so bili prisotni tudi župani vseh treh občin. Ogledal si je še centralno čistilno napravo Koper in se nato z ministrom Podobnikom udeležil delovnega kosila z župani Obalno – kraške statistične regije.

Dr. IVAN ŽAGAR, minister brez listnice, pristojen za lokalno samoupravo in regionalno politiko, je obiskal regionalno pisarno Štanjel in se srečal s tremi lokalnimi podjetniškimi centri, ki so bili v mrežni povezavi (CPP Piran, Inkubator d.o.o. Sežana, RS Ilirska Bistrica). Nato si je ogledal Podjetniški inkubator v Sežani, se udeležil predstavitve projekta: »Zbiranje odpadnih voda v obalnem porečju (Koper, Izola Piran)«, na kateri so bili prisotni tudi župani vseh treh občin. Ogledal si je še centralno čistilno napravo Koper in se nato z ministrom Podobnikom udeležil delovnega kosila z župani Obalno – kraške statistične regije.

Predstavniki Gorenjske o regionalnem projektu ravnanja z odpadki

Na pobudo ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika so se v sredo, 23. marca 2005, na Ministrstvu za okolje in prostor sestali župani gorenjskih občin in gorenjski poslanci ter predsednik Državnega sveta s predstavniki ministrstva. Na delovnem srečanju so se pogovarjali o predlaganih možnih in izvedljivih rešitvah, ki jih je pripravilo ministrstvo in bi pomenile nadaljnje primerne načine za dokončno rešitev problematike ravnanja z odpadki na Gorenjskem.

Minister Podobnik je uvodoma povzel dosednji projekt regijskega koncepta ravnanja z odpadki na Gorenjskem, ki traja že več kot osem let. Opravljene študije so pokazale tri prednostne lokacije, na katerih bi bilo možno graditi sodoben regijski center, in sicer: Kovor v občini Trzič, Tromėja v občini Naklo ter Tenetiše v mestni občini Kranj. Minister je pou-

daril, da na podlagi trenutnega stanja še delujočih deponij in izvedenih študij ostaja realna možnost, da se projekt ravnanja z odpadki izvede na racionalen in okoljsko sprejemljiv način. »Glede na to, da aktivnosti v zvezi z odlaganjem odpadkov občine trenutno izvajajo samostojno, brez resnega regijskega povezovanja, obstaja nevarnost, da na ta način ne bo možno pri-

dobiti sredstev iz okoljskih dajatev, še manj pa sredstev Evropskega sklada«, je opozoril in dodal, da je ravno skrb za pripravo projekta, ki bo uspešen pri kandidiranju evropskih sredstev, glavna vloga ministrstva.

Mag. Bernarda Podlipnik iz Ministrstva za okolje in prostor je pojasnila, da je na območju Gorenjske trenutno pet delujočih odlagališč. Občine Radovljica, Bled in Bohinj so preostanke komunalnih odpadkov odlagale na Mali Mežakli, vendar so bile zaradi visokih cen odlaganja prisiljene iskati druga odlagališča, posledično se je občina Radovljica odločila za gradnjo novega. S pomanjkanjem odlagalnega prostora se soočajo tudi občine Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri ter občine Domžale, Mengeš, Lukovica, Trzin in Moravče, ki trenutno odlagajo odpadke na deponiji Dob.

Po podatkih Agencije RS za okolje bodo odlagališča, ki imajo dovoljenje za odlaganje odpadkov do leta 2008 in so napovedala obratovanje še po tem letu, lahko ob doslednem ločevanju odpadkov na izvoru, v nadaljnjih

40 letih sprejela še okoli 5 milijonov ton odpadkov.

Glede na ocenjene potrebe po odlagalnem prostoru za naslednjih 25 let, bi torej potrebovali odlagališče za vsaj 2,3 milijona ton odpadkov s potrebnimi pripadajočimi objekti in napravami (sortirnico z zmogljivostjo 65 tisoč ton letno, obrat za pripravo agregatov iz sekundarnih surovin ter stiskalnice z zmogljivostjo 45 tisoč ton letno, zaprto kompostarno z zmogljivostjo 15 tisoč ton letno, skladišče in demontažni obrat za kosovne odpadke, obrat za mehansko biološko obdelavo odpadkov in obrat za predelavo gradbenih odpadkov z zmogljivostjo 30 tisoč ton letno).

Ministrstvo je pri razvoju projekta ravnanja z odpadki na Gorenjskem napovedalo dejavno sodelovanje in pri tem kot pot k skupni optimalni rešitvi predstavilo postopek regionalne zasnove prostorskega razvoja, ki natančno opredeljuje vključevanje lokalnih prebivalcev pri določanju sprejemljive lokacije.

V razpravi so župani in poslanci poudarili, da je dejavnejša vloga države pri nadaljnjem razvoju projekta nujna, zlasti ob odločitvi občin za nadaljevanje regijskega pristopa. Udeleženci so se strinjali z ministrovimi predlogi, da se projekt nadaljuje ob dejavnejši vlogi ministrstva in sodelovanju konzorcija CERO ter občin, v katerih so prednostne lokacije in obstoječe deponije. Naslednji delovni sestanek omenjenih predstavnikov bo prav v teh dneh.

Podpisan dogovor o sodelovanju na področju izdajanja okoljevarstvenih dovoljenj

Minister za okolje in prostor Janez Podobnik ter predsednik Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) Jožko Čuk sta v torek, 29. marca 2005, podpisala dogovor o izvajanju aktivnosti za izdajo okoljevarstvenih dovoljenj (IPPC dovoljenja) upravljavcem obstoječih naprav.

Na podlagi Zakona o varstvu okolja ter Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja zaradi večjega obsega, morajo upravljavci obstoječih naprav do 31. oktobra 2007 pridobiti t.i. okoljevarstvena dovoljenja. Zavezanci, ki jih je 173, morajo najkasneje do konca aprila letos na ministrstvo vložiti prijave, do konca oktobra 2006 pa vloge za pridobitev dovoljenja.

Namen dogovora je ustvariti čim boljše pogoje za izdajo dovoljenj ter doseči jasno zavest podjetij o nujnosti doseganja okoljskih kriterijev. Podjetja bodo namreč lahko pridobila okoljevarstveno dovoljenje, če bodo izpolnila določene pogoje; predvsem

doseganje takšne ravni varstva okolja, kot jo omogoča uporaba najboljših razpoložljivih tehnik in zahtevajo standardi kakovosti lokalnega okolja.

Dogovor tako opredeljuje načine, naloge in podrobnejše postopke za učinkovito informiranje zavezancev o kriterijih in postopkih za izdajo dovoljenj, ki sicer že potekajo tako na ministrstvu kot na GZS. Ministrstvo je za vsakega posameznega zavezanca izdelalo poročilo glede na njegovo dejavnost in obstoječe stanje na področju okolja. Poleg tega potekajo v zadnjih dveh letih redni delovni sestanki z zavezanci, na katerih jih seznanjamo z dokumenti s področja celovitega preprečevanja in nadzora nad

industrijskim onesnaževanjem ter merili za pridobitev dovoljenja. Ministrstvo je zavezancem tudi predlagalo način izdelave programa prilagoditve merilom za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja.

Zavezancem, ki so člani Gospodarske zbornice, GZS že nudi strokovno pomoč pri preučevanju dokumentov, ugotavljanju primernih ravni emisij, porabe in drugih parametrov ter pri pripravi programov prilaganja zahtevam za pridobitev dovoljenja. GZS se je s podpisom dogovora zavezala, da bo spodbujala uporabo najboljših razpoložljivih tehnik zlasti pri majhnih in srednjih podjetjih.

Ministrstvo in GZS bosta, skladno

s podpisanim dogovorom, v tem in prihodnjem letu za posamezne skupine zavezancev organizirala tudi delavnice, na katerih bodo predstavljena enotna izhodišča in navodila za pravo vlogo.

Ministrstvo bo v okviru obstoječega informacijskega sistema vzpostavilo in vodilo bazo podatkov za področje celovitega preprečevanja in nadzora nad industrijskim onesnaževanjem, informacije s tega področja pa bo svojim članom nudila tudi GZS.

Vlada sprejela uredbo o državnem lokacijskem načrtu za drugi tir

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 7.4.2005 v vladno proceduro posredovalo uredbo o državnem lokacijskem načrtu za drugi tir železniške proge na odseku Divača – Koper. Vlada RS je na svoji seji, dne 14. aprila 2005, uredbo obravnavala in sprejela.

Železniška proga na omenjenem odseku je glavna proga javne železniške infrastrukture v Sloveniji. Obstoječa enotirna proga med Luko Koper in Divačo, ki se odcepi od dvotirne magistralne proge Sežana – Ljubljana, ne ustreza današnjim prometnim zahtevam in predstavlja ozko grlo v slovenskem železniškem omrežju, zato je potrebna in načrtovana izgradnja drugega tira, ki bo poleg povečanja kapacitet in varnosti odvijanja železniških prevozov omogočila tudi skrajšanje voznih časov.

Vlada je na podlagi primerjalne študije novembra 2003 odločila, da je najustrežnejši potek trase drugega tira železniške proge na odseku Divača – Koper po varianti I/3. Na podlagi izbrane variante je bil julija lani pripravljen predlog državnega lokacijskega načrta. Javna razgrnitev predloga državnega lokacijskega načrta je bila od

27. avgusta do 27. septembra lani na sedežu pripravljavca ter v prostorih občin Divača, Hrpelje – Kozina, Sežana in Mestne občine Koper. V času javne razgrnitve je bila v omenjenih občinah 7. in 8. septembra lani organizirana tudi javna obravnava. Predlog državnega lokacijskega načrta je bil nato dopolnjen v skladu s stališči do pripomb in predlogov z javne razgrnitve, dopolnjen predlog državnega lokacijskega načrta pa je bil izdelal novembra lani.

V postopku priprave usklajenega predloga državnega lokacijskega načrta so bile proučevane hidrološke, geološke, prostorske, okoljske in druge razmere na območju, preko katerega poteka trasa železniške proge, in smiselno upoštevane pripombe in predlogi lokalnih skupnosti.

Trasa drugega tira železniške proge se prične v Divači, kjer se navezuje na izvozni del postaje Divača in poteka

do Kopra, kjer se trasa zaključi na cepišču Bivje. Dolžina odseka drugega tira železniške proge je 27,101 km.

Od postaje Divača poteka drugi tir vzporedno z obstoječim, le-ta se za Divačo na krajšem odseku prestavi. Trasa se začne spuščati z največjim dovoljenim nagibom 17‰, poteka še približno 2 km na površju ter nato preide v prvi 6.845 m dolg predor. V zgornjem delu Glinščice trasa na kratkem odseku poteka po površju in potem preide v drugi predor, dolžine 6.310 m. Trasa takoj po izhodu iz predora preide v viadukt in v dolgem loku zaobide Gabrovico. Na tem odseku pod črnokalskim viaduktom križa avtocesto. Trasa v nadaljevanju skoraj v celoti poteka v predorih po jugozahodnem robu Osapske doline in se v dolgem loku okoli Tinjana zopet obrne proti jugu. Z zadnjim, 640 m dolgim viaduktom, proga preči dolino

Vinjanskega potoka in se približa državni meji do minimalnega odmika 140 m. Za viaduktom preide proga v zadnji, 3745m dolg predor. Trasa poteka v zaledju Zgornjih in Spodnjih Škofij. V zaledju Dekanov, za obstoječo magistralno cesto, proga iz predora zlagoma preide v nasip, se približa obstoječemu tiru in poteka ob njem do cepišča Bivje. Trasa premosti reko Rižano z novim mostom, ki bo postavljen tik ob obstoječem. Na cepišču Bivje je potek novega drugega tira končan, drugi tir se naveže na tovarno postajo Koper.

Uspešen dan Janeza Podobnika, ministra za okolje in prostor v Šaleški dolini

Sedaj je pravi trenutek in tudi skrajni čas, da se navedene krivice popravijo

V torek 22. marca 2005 se je Minister za okolje in prostor posvetil Velenju.

Že ob 11.00 je v Hotelu Paka sodeloval na 6. KONFERENCI o kakovosti z delovnim naslovom »Družbena odgovornost danes, jutri ...« s temo Aarhuska konvencija.

Pravice in obveze, ki so združene v tri stebre in sicer:

1. stebel: **pravica vedeti**; kar pomeni prost dostop do okoljskih informacij
2. stebel: **pravica sodelovati** v postopku okoljskega odločanja in
3. stebel: **dostop do pravnih sredstev** za varstvo pravic do obveščeniosti in udeležbe javnosti pri okoljskem odločanju.

Po kratkem odmoru se je minister sestel s člani Uprave Gorenja, d.d. pri katerem je šlo za seznanitev in izmenjavo stališč tega največjega slovenskega podjetja s cilji podpore pri ohranjanju tržnega deleža Gorenja v Evropi kot globaliziranem svetu.

Sodelovanje na otvoritvi pri predaji stanovanjskega bloka, investitorja Stanovanjskega sklada in izvajalca Vegrada iz Velenja, mladim družinam, je bila tretja točka dnevnega reda ministra Podobnika. Ob tej priliki je poudaril, da bo vesel, če bo tudi

ta nova vselitev pripomogla k večji nataliteti slovenskega naroda in je kar prav, da se ta objekt v prispodobi imenuje »čebeljak«.

Zadnje, a za nas zelo pomembno srečanje pa je bilo v Škalah pri Velenju.

Zaradi eksploatacije premoga iz premogovniške jame, so na tem območju nastale ugreznine terena in potopile pod vodo precejšen del Škal, vključno s farno cerkvijo Sv. Jurija, šolo, gasilnim domom in veliko domačij. Nastalo je odlagališče pepela in ostalih komunalnih odpadkov, kar je celotno škalsko dolino povsem spremenilo in dolgo časa tudi onesnaževalo. Mnogo sprememb, škode in čustvene prizadetosti krajanov sploh ne bo mogoče nikoli popraviti, kaj še le odpraviti. Pa vendar, pravi **Herman Arlič**, želja nas krajanov in celotne Vaške skupnosti Škale je, da seznanimo ministra Janeza Podobnika z nastalimi razmerami. V ta namen smo povabili predsednika Uprave Premogovnika **dr. Evgena Dervariča** in predsednika Uprave TEŠ-termo elektrarne Šoštanj **mag. Uroša Rotnika**, da podata svoje videnje poprave zamolčanih krivic. Sami smo prepričani, da je sedaj pravi čas za razpravo

in oblikovanje stališč do polpretekle zgodovine tega našega koščka zemlje. V poskusih in pri dosedanjih naporih z občinskimi in državnimi pristojnimi organi nismo naleteli na razumevanje. Rudarske škode so se sicer v večini primerov izplačale posameznikom, kmetom ali lastnikom zemljišč, za kraj Škale, Krajevno skupnost oz. društva pa ni bilo storjeno skoraj nič.

Glede na to da sta oba najvišja predstavnika Premogovnika in TEŠ, vzorno predstavila sanacijske ukrepe v smislu ekoloških kot okolje varstvenih zahtev, so krajani, s predsednikom Vaške skupnosti izrazili upanje, da se ugotovi njihovim zahtevam pri popravi krivic, kot jo sami vidijo.

Za odpravo posledic smatrajo:

- V odpravi 14% klanca med obema dolinama, ki je v zimskem času neprevozna za delavce zaposlene v industriji, z možnostjo direktne povezave med obema jezeroma do Velenja,

- V nadomestni izgradnji cerkve Sv. Jurija, kajti sedanja pokopališka kapela ni nadomestilo za farno cerkev in župnišče,
 - V sanaciji smetišča – deponije komunalnih odpadkov, ki se po zagotovilih občine mora kmalu zapreti.
- Minister za okolje in prostor Janez Podobnik je soglašal z zahtevami in dodal, da je sedaj pravi in tudi skrajni čas, da se navedene krivice popravijo. Ker pa je del obveznosti v pristojnosti države je ponudil tudi svojo pomoč in posredovanje na drugih ministrstvih.

Marko Jeraj

Od leve proti desni: Darko Potočnik, mag. Uroš Rotnik, dr. Evgen Dervrič, Janez Podobnik in Herman Arlič

Predvidene novosti na področju lokalne samouprave

Uskladitev nerazumno nizkih plač, še zlasti županov manjših in srednjih občin

Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko je poleg sprememb in dopolnitev zakona o financiranju občin pripravila še noveli zakona o lokalni samoupravi in zakona o lokalnih volitvah. Menimo, da je umestno obstoječi zakon nadgraditi z umestitvijo celotnega postopka za ustanovitev občin in njihovih območij v zakon, ki govori o lokalni samoupravi saj tako se zajame celoten krovni sistem na enem mestu, hkrati pa poenostavljamo dosedanje zapletene postopke. **Pri pogojih za ustanovitev novih občin** je poleg ostalih določb nova ta, da mora biti ocenjeno, da bodo sredstva, ki jih bo lokalna skupnost kot občina pridobila za financiranje lokalnih javnih zadev v skladu z zakonom, zagotavlja enako raven zadovoljevanja potreb in interesov njenih prebivalcev, kot prej.

Novost je tudi **imenovanje podžupana**, kjer gre rešitev v smeri, da podžupana imenuje župan izmed članov občinskega sveta. Na novo je bilo potrebno v skladu z odločbo ustavnega sodišča urediti tudi **področje razrešitve občinskega sveta in župana**, ki bi bilo možno kot skrajno sredstvo takrat ko odpovedo vsi drugi predhodni postopki in še to le v primerih ko je več kot očitno da gre za zavestno nespoštovanje ustave, zakonov oziroma razmere ko občinski svet ne more več delovati. To je v primeru ko se niti enkrat v letu dni ne sestane na sklepni seji ali, ko mu v dveh letih ne uspe sprejeti občinskega proračuna. Predlog za razrešitev bi v takem primeru podala Vlada RS, ki bi morala predhodno občino po-

zovati, da reši nastalo situacijo, če tega občina ne stori, vlada na podlagi pozitivnega mnenja Državnega zbora predlaga Ustavnemu sodišču RS, da odloči o razpustitvi občinskega sveta oziroma razrešitvi župana. Vendar ima ustavno sodišče možnost, da pred dokončno odločitvijo še enkrat pozove občinski svet oziroma župana, da odpravi ugotovljene nezakonitosti.

V osnutku spremembe zakona se predvideva tudi **uskladitev nerazumno nizkih plač še zlasti županov manjših in srednjih občin**, ki so diskriminatorne z ostalimi plačami funkcionarjev v državi.

Novela zakona predvideva v skladu z koalicijsko pogodbo **določitev statusa reprezentativnega združenja**, ki bi ga na podlagi zakona pridobila Skupnost občin Slovenije in Združenje občin Slovenije, vsa nova združenja pa bodo morali imeti včlanjenih vsaj 30 odstotkov vseh občin, da bodo pridobila ta status.

Predlaga se tudi **razširitev možnosti za medobčinsko sodelovanje t.i. Zveze občin**, vprašanja javnih pooblastil, vprašanje razpisa referendumov in šekaj.

Predlog novele zakona o lokalnih volitvah pa v skladu z direktivo EU predvideva, da bodo državljani držav članic EU, ki imajo stalno bivališče v Sloveniji imeli **aktivno in pasivno volilno pravico**.

Druga pomembna predlagana rešitev pa gre v smeri izvrševanja sprememb Ustave RS glede **zagotavljanja enakih možnosti pri kandidiranju med spoloma**, kjer je predvideno da naj bi posamezna lista na lokalnih volitvah, kjer se na listi voli več kot en kandidat zagotovila najmanj 40% kandidaturu nasprotnemu spolu, ki bi morala biti enakomerno razporejena na listi. **Za**

Umestitev 3. razvojne osi v prostor

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo je 15. oktobra 2004 prejelo pobudo ministra za promet za pripravo državnega lokacijskega načrta (v nadaljevanju: DLN) za gradnjo državne ceste med avtocesto A1 Šentilj – Koper (AC priključek Šentrupert – AC priključek Arja vas) in Velenjem, Slovenj Gradcem in Dravogradom.

Predvidena cestna povezava je del t.i. 3. razvojne osi, ki je opredeljena kot ena izmed prioritet v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije (v nadaljevanju: SPRS), za Koroško, Savinjsko, Zasavje, Spodnje Posavje in Jugovzhodno Slovenijo je izredno pomembna medregijska povezava in navezava na avstrijsko in hrvaško AC omrežje.

Iz vidika celovitosti pri načrtovanju posegov v prostor in demokratičnega usklajevanja interesov države in občin je najbolj smotno, da se za območje predvidenega poteka 3. razvojne osi izdelata regionalna zasnova prostorskega razvoja (v nadaljevanju: RZPR). Ta prostorski akt je namreč pravo mesto za obravnavo umestitve prometnih osi (na konceptualni ravni) v prostor. Prednosti obravnave umestitve prometnih osi v prostor v okviru RZPR so predvsem rešitev celotnih, daljših potez prometnih osi, izbira variante poteka prometne osi in izvedba postopka Celovite presoje vplivov na okolje, kar nedvomno olajša in skrajša

nadaljnje postopke izdelave DLN za posamezne odseke na predmetnih prometnih oseh. Rezultat RZPR bo namreč izbor najustreznejše variante poteka te cestne povezave na potezi od avstrijske do hrvaške meje, na podlagi katere se bodo nato na izvedbenem nivoju pripravili in sprejeli DLN-ji za posamezne smiselne odseke.

V skladu z zgoraj napisanim in v skladu z razgovori na temo 3. razvojne osi, ki so potekali ob obisku ministrov mag. Janeza Božiča in Janeza Podobnika v Beli Krajini (25. februarja 2005) in ob obisku ministrov dr. Ivana Žagarja, mag. Janeza Božiča in Janeza Podobnika na območju Koroške in Zgornje Savinjske - Šaleške regije (1. aprila 2005) predlagamo, da vsa tri ministrstva, skupaj z občinami, čez območja katerih predvidena 3. razvojna os poteka, aktivno pristopimo k postopku priprave RZPR za umestitev 3. razvojne osi v prostor.

Pobudi za začetek postopka priprave RZPR, ki jo bo podalo MzP (ker gre za prostorsko ureditev iz delokroga MzP), bo sledil dogovor o pripravi RZPR za umestitev 3. razvojne osi v prostor in ostale faze v postopku priprave RZPR, ki ga predpisuje zakonodaja.

RRA vseh petih statističnih regij, čez območja katerih predvidena prometna povezava poteka, so z namenom pridobitve ustreznih strokovnih podlag za umestitev le te v prostor pristopile k oblikovanju skupnega projekta CESTA in ga prijavile v program Interreg IIIB. Ali bo prijava dobila podporo in bo projekt financiran iz programa Interreg IIIB bo znano junija 2005. V kolikor bo projektna prijava uspela, bi bil to nedvoumno dodaten argument za utemeljenost začetka postopka priprave RZPR.

prve volitve v prihodnjem letu pa bi veljalo t.i. prehodno obdobje, kjer bi bil ta odstotek nižji in sicer 25% in v občinah, ki imajo več volilnih enot naj bi se ta odstotek štel v seštevku vseh list.

V vladni službi za lokalno samoupravo želimo o predlaganih rešitvah sprožiti široko razpravo, ki bi v končni fazi prispevala k sprejetju najboljših rešitev.

Franci Rokavec

uo

Z geslom Za družino gre - ljubezen rojeva mir je v Športni dvorani Šolskega centra v Postojni potekala prireditev Dan družin - Familyfest 2005. Pripravile so jo Nove družine iz Gibanja fokolarov, podobna srečanja pa so potekala še v več kot 200 mestih po svetu. Osrednje dogajanje na trgu Kapitol v Rimu, kamor se je prek satelitske povezave vključilo še več različnih mest, med njimi: Toronto, Tokio, Teheran, Manila, Zagreb, San Paolo, Johannesburg je predvajala tudi TV Slovenija na drugem programu.

Udeležence v Postojni sta nagovorila ljubljanski nadškof Alojz Uran, ki je med drugim spomnil na pomen, ki ga je družini kot osnovni družbeni celici dajal preminuli papež Janez Pavel II., ter minister za delo, družino in socialne zadeve, ki je poudaril: "Veselimo se življenja, to v Sloveniji, pa tudi v Evropi potrebujemo".

V prvem delu prireditve smo prisluhnili pričevanjem družin in posameznikov pa tudi prispevkom strokovnjakov. Psihologinja Marja Stojin je poudarila, da je družina vrednota, ki ni sama po sebi umevna, temveč si je treba zanjo nenehno prizadevati. Psihoterapevt Bogdan Žorž je prepričan, da so vrednote še žive, saj si tudi naj-

bolj preizkušani starši in starši, ki jim nikakor ne uspe oblikovati neke družine, tega zelo želijo. In sociolog dr. Vinko Potočnik: »Za prihodnost družine, družinskega življenja je ključnega pomena vzgoja za ljubezen«.

Dan družin je tako pokazal pozitiven pogled na družino kot temeljno celico družbe in prispeval k njeni izgrad-

nji ter krepitvi. Pokazal je njeno pravo resničnost, njeno lepoto in poslanstvo.

Satelitsko povezavo z Rimom in še 154-imi mesti sveta je zaključila s svojo poslanico Chiara Lubich, ustanoviteljica Gibanja fokolarov, ki je povabila, da bi v družini zaživel medsebojno ljubezen, (...) *Ta ljubezen se zato ne konča, ljubi vse prva, sposobna je odpustiti, plodna je in odprta življenju, pozorna na najbolj slabotne, na polno delitev vseh dobrin in na solidarnost.* (...)

Slovenski del dogajanja se je sklenil s sveto mašo za pokojnega papeža Janeza Pavla II. "

Slovenski kmet

Kmetijske subvencije - sreča in muka slovenskega kmeta

Kadarkoli se z začetkom leta pričnejo objave Ministrstva za kmetijstvo in Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja o milijardah, ki jih bodo namenili slovenskim kmetijam, se pričnejo moje vsakoletne skrbi. Ko slišim za subvencije, me zaboli glava!

Spominjam se prvih začetkov, vrsta obrazcev, navodila največkrat nejasna, popolnoma novi izrazi,... Verjetno je bilo težko pripravljavcem, ki so pripravljali gradivo, a še veliko težje je bilo tistim, ki so to gradivo prejeli in brali! Pa saj bi človek razumel – Evropska unija zahteva da so stvari dodelane in urejene, pregledne, pa čeprav morda preveč zbirokratizirane. Pa da mora biti dandanes kmet izobražen, najraje bolj kot drugi.

Kmetovanje pa še vedno ostaja tako, da se ga obvladuje predvsem z rokami in »švicanjem« ne glede na vremenske razmere ter manj ali nič s pisarniškim delom, filozofiranjem ali »mlatenjem prazne slame«. Zanimivo, da je prav iz kmečkega spoznanja prišel izraz, ki označuje brezplodno delo.

Vprašajmo se, kateri drug poklic zahteva, da se vsako leto ukvarjaš s tako zapletenimi obrazci in postopki kot so vloge za neposredna plačila v kmetijstvu? Večina državljanov se sreča z dohodnino, kjer pa tako ali tako dobiš vse že predtiskano od plačnikov in je samo v tvojo korist, če še malo bolj natančno zbereš olajšave. Položnice, vloge za uradne listine, gradbena in druga dovoljenja, prijave prireditve, ustanavljanje podjetja ali

društva – vse to je že stvar zelo zainteresiranih posameznikov.

Pri neposrednih plačilih pa nimaš izbire – če hočeš preživeti, moraš sodelovati. Ugotavlja se, da je stopnja t.i. funkcionalne pismenosti med Slovenci ena najnižjih v Evropi. Funkcionalna pismenost meri tudi branje in razumevanje navodil in izpolnjevanje obrazcev. Po petih letih programa neposrednih plačil bi rekel, da so slovenski kmetovalci zagotovo že »doktorji« funkcionalne pismenosti. Izpolnjujejo pa se vsako leto! Zakaj? Ker je vsako leto toliko sprememb, da preprosto ne moreš reči: »Za letos se bom poučil, kako se izpolnjuje obrazce, nato pa bom vedel za vsa leta naprej kaj in kako.« Pa kaj še! Vsako leto je ravno toliko novosti, da je bolje, če pozabiš vse znanje od prejšnjega leta, sicer te le-to samo moti in napoljuje k napakam ali napačnemu razumevanju v tekočem letu.

Predstavljam si povprečnega slovenskega gospodarja: moški, nekaj po petdesetem letu, živi z ženo na kmetiji, ki jo skupaj obdelujeta. Na polju ali v hlevu sta od jutra do večera. Morda ob slabem vremenu najdeta čas za prebiranje Kmečkega glasa ali kakšnih obvestil in navodil. Obiskovanje šol sta najverjetneje končala že pred

več desetletji, saj je kmetija kmalu zahtevala pridne roke in ne le ob popoldnevih ali vikendih, ko so se vrnili iz šole ali službe.

Pa se vrnimo nazaj na izpolnjevanje obrazcev. Seveda ni težko prešteti kure, prašiče in krave ter vpisati tisto številko. Tudi ni težko prebrati številke z »registrske tablice« vsake živali, če se kaj zaplete... Najbolj zapletena je prijava zemljišč in zahtevkov za pomoči na površino. Kar je imel kmet na voljo do sedaj, so bili načrti katastrov z vrisanimi parcelami in izpisek parcel. Te podatke vpisati še gre, ampak, kako naj na podlagi tega in brez specialnih geodetskih instrumentov

natančno ocenim, kakšna je površina dejanske rabe?! Večina parcel ni pravokotne oblike ali morda druga ob drugi kot kakšne keramične ploščice. Večina slovenskih zemljišč je bila silo iztrgana kruti naravi, zato meja tekmuje z gozdom, s potoki, številnimi potmi, ki so v stoletjih prekrizale travnike in njive. Večina slovenske pokrajine ni podobna Nizozemski ali Madžarski, ampak je strma in hribovita, kjer so umni kmetovalci v preteklosti z obdelovanjem zgradili »meje«, travnate nabrežine, ki ločujejo posamezne njive. Ali je to površina dejanske rabe? Če jo ročno kosim vsako leto, pripekajočemu soncu in osam ali kačam navkljub? Naj jo raje pustim, da se zaraste in pač »dejansko rabim« le to, kar se da s traktorjem in mehanizacijo obdelati? Lahko, samo potem adijo kulturna krajina in slovensko podeželje!!! Veliko parcel ostaja posejanih s skalami, ali bolje, skale predirajo tanko plast zemlje, ki se je v tisočletjih ustvarila za skromno rast rastlinja ali pašo. Naj odmerim vsako skalo posebej in jo izločim iz dejanske rabe? Z leve in z desne mi bujen gozd »sili« in »krade« travnat laz, ki so ga predniki s kopanjem iztrgali iz goščavja. Verjetno je včasih ta »flika« zemlje reševala družino lakote in izumrtja, danes pa preprosto ne zmorem tekmovati z naravo, ki ponovno jemlje svoje nazaj. Drevo ob robu travnika zna »stegniti« svoje veje tudi do 10 metrov nad površino travnika. Pije sokove, ki dajejo življenje travi... Naj posekam 1500 kvadratnih metrov gozda, da bom lahko kosil 10 arov travnika? Kaj je torej potem površina dejanske rabe? In koliko mi daje? Da ne omenjam, da se površina pod vejami dreves, ki včasih lahko prekrivajo polovico travnika, na letalskih posnetkih ne vidi!

Ja, letalski posnetki! Slavni GERK! Ko sem prvič dobil domov grafične podlage me je skoraj kap! Pol parcel napačno vrisanih, površina se skoraj nobena ni skladala s površino, ki sem jo do sedaj imel v glavi na podlagi izpiskov katastra. No, saj končno bom res lahko lažje vrisal, kaj dejansko ob-

delujem, celo zelo natančno, če je treba... Ampak moja parcela, ki ima naklon, da moraš biti privezan, če hočeš peš čez njo, je iz letala vidna kot malo širša cesta, črtica pravzaprav. Pa ima 1700 kvadratnih metrov in trije moški jo dva dni ročno kosimo cel dan, nato pa še tri dni ročno sušimo slabe pol voza sena. Iz letala se breg ne vidi! Iz letala je parcela verjetno sploh premajhna, da bi jo vključil v prijavo!! Naj pustim, da se zaraste? Ni problema - ni ga najemnika, ki bi se lotil te parcele...

In kako naj si razložim najmanjšo velikost enote rabe?? 0,1 ha oz. 10ar. Kdor na ravnini orje njivo 10ha veliko s 6 brazdnim plugom, morda res še obrne težko na taki parceli. Na krasu ali v hribih, pa je površina 10ar kar solidna. To pomeni recimo 33m x 33m. Koliko pa je vrtač in njivic v njih, ki so širše od 33 metrov? Torej, naj vse majhne zaplate travničkov ali njivic, ki so jih leta govali in branili pred divjino, sedaj prepustim divjadi? Resnično mi je lažje sedeti na traktorju, kot ročno obdelovati 10ar zemlje. Ga ni komunalnega delavca, ki bi za višino subvencij očistil 10ar travnika. Kar pozanimajte se, koliko stane urejanje parkov in gredic v mestih. Ali čiščenje grmovja ob cestah! Pa je vsak kmetovalec 10-krat bolj izkušen za tako

delo, plačan pa 100-krat manj. Ko bi le enkrat spoznali, da kmet ni le jama za državni proračun, ampak najcenejši »komunal'c« na slovenskem podeželju. Sedaj je baje zaraščene 60% Slovenije. Ob takem spoštovanju kmetovega dela jo bo kmalu 90%. Živalski vrtovi ne bodo več potrebni - divjad in zveri se bodo sprehajale po mestnih parkih, saj se bo gozdna meja približala na rob mesta!

No, menda so tudi boju proti temu namenjena neposredna plačila. Dvakrat sem prebral navodila, nekaj že vem od prejšnjih let - a pravzaprav sem še manj prepričan vase, kot prej. Preprosto bi si moral vzeti en teden časa, da bi stvari preštudiral. Po možnosti s sosedom, saj dve glavi več vesta kot ena. Nato bi si vso dokumentacijo razporedil po tleh v dnevni sobi, toliko je namreč tega papirja za izpolnitev, in si tako vsaj približno ustvaril pregled nad vso zadevo.

Ob tem vsakih pet minut naletim na problem ali vprašanje, na katere-

ga v skopih navodilih ne najdem odgovora. **Kam naj se obrnem? Internet, pravite?** In »domača stran« ministrstva ali agencije? Hvala, samo povejte mi še, koliko gospodarjev v Sloveniji redno uporablja internet?

Pokličem naj svetovalno službo ali jo obiščem? Ja, duša mila, saj se še meni

zasmili svetovalka, ki je bolj zmedena od mene. Najbolje, da ji še jaz kaj pomagam. Računalnik ji ne dela, na hitro so jo poskušali usposobiti za to delo, ampak z novostmi so ji povzročili več skrbi, kot samozavesti. Od njene živčnosti popenim še jaz, še najbolj pa, ko reče: »Ja, ta vaš primer je preveč zakompliciran, bi potrebovala 5 ur, pa imam samo pol ure na razpolago za vas. Kar doma poskušajte rešiti!« Hvala lepa za tako svetovalno službo. Glede na to, da bodo na koncu očitno dodali samo še svoj žig in podpis, bi lahko to že prej povedali, ne pa da so svetovalce za dva meseca zasuli s sestanki s kmeti, ki jim ne morejo nič pomagati, ostalo delo pa stoji! Nato pa bodo na agenciji še tri mesece vpisovali podatke z obrazcev v računalnike! Pa to bi vsak kmet lahko sam vpisal! Pa še napake bi sproti preverjali, pa še za kosilo bi agencija prihranila, ki bi ga lahko na koncu izpolnjevanja »častila« tako vestnemu izpolnjevalcu. Namesto da se opravi

kratek nekoristen razgovor s svetovalcem, bi lahko v tistem času v računalnik vnesli večino potrebnih podatkov - in to na 200 vpisnih mestih po vsej Sloveniji, kajne??

Naj pokličem tri (kar tri!!!) klicne številke na agenciji, kjer se ti bodo oglasili sodelavci? Od 9.00 do 15.00 ure! Sem že (po)klical. Velikokrat v preteklih letih. In dodatno zapravlil dragocen čas, ko sem stalno poslušal avtomatske odzivnike: »ste 3. v vrsti, ste 2. v vrsti, no žal so vsi zasedeni...« Pa menda res ne delajo samo trije telefonisti za 70.000 upravičencev ali koliko jih je že??

Tudi letos mi ne bo preostalo drugega, kot da rečem sinu ali hčerki, ki študirata na fakulteti, da mi najprej poskušata prevesti navodila in obrazce. Da še njima zamorim kakšen teden. Nato že pričakujem obvestilo o napaki, da bom nekje konec decembra poslal popravke, ki so in bodo nastali izključno zato, ker nisem razumel dobro, kaj so hoteli od mene. Potem bom v začetku naslednjega leta poslal obvezno pritožbo na odločbo, saj se bodo na agenciji pri obravnavi moje vloge zmotili zaradi napačnih evidenc in registrov. Morda čez dve leti resnično dobim na račun nekaj sredstev. Vmes pa bom poskušal normalno kmetovati, saj dobička tako ali tako ne bo. Le ljubezen do slovenske zemlje mi ostaja in ta je tista, ki ohranja obdelano slovensko podeželje!

Slovensko kmetijstvo in podeželje danes in jutri - nova filozofija kmetijstva

Slovensko kmetijstvo in podeželje danes in jutri - nova filozofija kmetijstva - moje misli v času, ko že strmimo korakoma z razvojem Evrope ter globalnega tržnega življenja. Živimo v času, ko ima globalizacija pomemben vpliv, na žalost vre prevečkrat zgolj materialni in kapitalni. Premalokrat se poudarjajo osnovne vrednote življenja, ki pomenijo srečo posameznika in življenja nasploh.

Večina številčno močnih narodov si je ob prehodu v novo tisočletje postavila in si še postavlja spomenike, ki temeljijo na izkazovanju moči, na zasvojevanju tujih ozemelj in ljudstev. Slavijo in povečujejo surovo fizično pa tudi finančno moč, ki naj vpliva bližnjim sosedom in oddaljenim narodom strah in spoštovanje do velikosti, vojaške moči in kvantitete.

Ko je Slovenija prestopila v tretje tisočletje, je v dobrem desetletju zadihala samostojnost in demokracijo, s prvim ma-

jem lansko leto pa postala del Evropske unije. Marsikomu se postavlja vprašanje, kako bo lahko ohranjala samostojnost in identiteto ter iskala perspektivo, ne da bi se utopila v moči, velikosti in mogočnosti drugih velikih narodov. Kolikšen mejnik identitete naj si naš narod postavi? Narod mora ob intenzivni globalizaciji ohraniti nabojo ponosa in samozavesti, da bo znal ohraniti svojo kulturo, jezik, vrednote in ostal samostojen.

Odgovor na taka in podobna vprašanja prihodnosti našega naroda in države lahko najdemo pri pomembnih ustvarjalcih naše zgodovine. To so vsi tisti, ki so ustvarjali identiteto v kulturi, jeziku, kot tudi tisti, ki so dali svoj prispevek v znanju, delu in izumih. Vsi so pisali zgodovino slovenskega naroda s svojim ustvarjanjem. S svojimi prispevki so ustvarjali razvoj v Evropi in v svetu. Eni so poznani, drugi so še

neodkriti in nepopularni.

Kako naj nastajajo ideje, vizije, projekt prihodnosti?

Most med preteklostjo in prihodnostjo je vedenje o naših ustvarjalcih v kulturi, humanizmu, znanosti in njihovih delih v gospodarjenju naše dežele. Tako postavljeni okviri kažejo pot k oblikovanju novih pogojev za nove izzive in priložnosti. Pomemben element pri gradnji prihodnosti je oblikovanje naboja samozavedanja, kjer smo Slovenci narod, ki je v preteklosti to Evropo pomembno sooblikoval, tako kulturno, znanstveno, gospodarsko kot tudi sociološko.

Danes, ko ves svet prežemajo globalizacijski procesi, se ustvarja vtis, da nastaja neke vrste svetovna kultura, ki naj bi vrednostno presežala sleherno nacionalno kulturo. Podobno se dogaja tudi z gospodarstvom in gospodarjenjem. Ustvarja pa se izziv, ki je name-

njen vsem nacionalnim kulturam in gospodarstvom, še posebej pa narodom manjših držav, saj bi jih zgolj ob golem posnemanju in prilagajanju evropskim standardom kakovosti ter normam tako imenovanega zahodnoevropskega modula doletelo dolgoročno zaostajanje, izgubljanje identitete, lastne posebnosti in razpoznavnosti. V obrambo temu v prihodnosti ponudimo varianto slovenske odličnosti, ki to značilnost in posebnost gradi na možnostih in priložnostih, ki jih ima Slovenija kot celota in njeni državljani kot posamezniki.

Če kakovost gradijo znanje, izkušnje, pamet, delo in kapital, lahko slovenska odličnost dopolni kakovost s slovensko dušo, slovenskim srcem, ljubeznijo, česar novodobna tehnologija masovne proizvodnje z roboti ne more oblikovati v proizvodih in uslugah.

Tone Hrovat

Mira Rotman

Jurovski dol v Slovenskih Goricah

Rekli so mi: "Ti pa boš 'mela grunt.'"

Zato, ker sem ženska.

Mira Rotman, podpredsednica Slovenske ženske zveze pri SLS, je mlada ženska s Slovenskih Goric, ki s svojimi starši živi na kmetiji v Spodnjem Gasteraju v Jurovskem dolu pri Lenartu. Starši so ji namenili, da bo prevzela kmetijo. Kot številni mladi na podeželju se tudi Mira Rotman srečuje, kot sama pravi, s konfliktom med generacijami, istočasno pa tudi s korenitimi spremembami, ki jih doživlja kmetijstvo pri nas in praktično v vsem svetu v sedanjem času. Prav toliko časa kot na polju in pri živini, preživi ob učenju in ob računalniku, preko katerega se povezuje »s sorodnimi dušami po svetu«. Preko elektronske pošte se obveščava o delovanju ženske zveze, o spremembah v politiki. Preko računalnika si dopisuje z Odborom za kmetijstvo in podeželje pri Evropski uniji žensk, katere članica je naša ženska zveza.

Iz njenega govora in razmišljanja začutiš modrost in izkušnje, ki si jih je, čeprav še mlada, pridobila s trdim delom na kmetiji.

Kako ste postali mlada kmetovalka?

»Že od malega sem vedno poslušala, kako bom jaz prevzela grunt. Ker pač pri hiši ni bilo sina, so me starši, predvsem oče, že zelo zgodaj navajali na vsakovrstno delo. Od dela na polju do dela z vso mehanizacijo, celo dela v gozdu in priprave drv. Spomnim se pogostih pripomb in razmišljanj svojega očeta, češ, kako pa bo ženska sploh sposobna preživeti na kmetiji, če ne bo znala prijati za vsako delo. Mogoče je na kmetijah delitev na žensko in moško delo še vedno bolj očitna kot pri drugih dejavnostih, čeprav menim, da smo ženske prav tako sposobne opravljati tudi težja dela, če se tako

odločimo. Ko sem bila še premajhna za delo, jima je pomagala moja starejša sestra Breda. Tudi sama je sedaj že vrsto let kmetovalka, njeno delo bo kasneje nadaljeval njen sin Andrej. To nadaljevanje dela na kmetiji pri naši hiši, je pač doletelo mene,« mi je pojasnila Mira.

Mira Rotman je bila za podpredsednico SZZ izvoljena na kongresu leta 2002. Pred tem je bila en mandat mestna svetnica v občini Lenart in aktivna članica občinskega odbora SLS Lenart. V zadnjem času z veseljem povezuje ženske v čezmejnem projektu. Stike z njimi je navezala preko sodelovanja v ženski zvezi, ob skupnih obiskih in sestankih, ki smo jih organizirali v okviru SZZ na obeh straneh meje. Ob tem je povedala:

»Sedaj se poleg dela na kmetiji, že nekaj let vključujem tudi v delo v lokalni politiki. Zadnje čase veliko časa namenim sodelovanju s sorodno organizacijo preko meje na avstrijskem Štajerskem. Kot rezultat dobrega sodelovanja med obema ženskima zvezama ljudskih strank je nastal mali čezmejni projekt z naslovom "Srečanje žensk - za mesto in deželo". Projekt je namenjen srečanju in sodelovanju ljudi in spoznavanju življenjskih razmer na obeh straneh meje. Na prvo srečanje smo povabile tudi kmečke žene iz okolice Trsta. Prvi rezultati srečanj obetajo nadaljnje dobro sodelovanje.« **Z veseljem nam je odstopila nekaj slik, ki prikazujejo vzdušje ob prvem srečanju.**

Na moje vprašanje, kako vidi sedanje življenje na kmetiji, mi je povedala: "Življenje na kmetiji se še vedno rado povezuje z idilično podobo iz preteklosti, ko je življenje teklo bolj počasi. Vsi so bili bolj zadovoljni, ko so imeli dovolj časa zase, za družino in za delo.

Fotografije iz prvega čezmejnega srečanja v okviru projekta: "Srečanje žensk - za mesto in deželo".

Levo predsednica Zveze gospodinj iz Gradca, skrajno desno dr. Majda Černič-Istetič, univ. dipl. soc., v sredini Mira Rotman

Gostoljubna pogostitev v prostorih društva kmečkih žena na Vardi v Jurovskem dolu

Imamo pogum za ohranjanje starega

Pozdrav župana občine Cerkevnek g. Jožeta Kranerja na sprejemu

Tisti mladi, ki smo ostali na kmetijah, se bomo srečevali s prav takimi ali še večjimi spremembami, kot so doletele naše starše in stare starše. V sedanjem času, ko na deželi ne živijo več samo kmetje, biti kmet ni več prepro-

sto. Sedaj pomeni biti kmet, enakovredno živeti in deliti si podeželski prostor z ostalimi prebivalci podeželja. Vsem predstavlja ta prostor dom, življenjski prostor, stanovanje ali košček zemlje na katerem so si ustvarili obrtno, trgovsko

Zakon o dohodnini, ki je začel veljati 1. januarja letos, ni primerljiv z drugimi članicami EU.

Zakon o dohodnini sploh ne odraža stanja v

Predem začnem z razmišljanje o aktualni in bodoči davčni zakonodaji za področje kmetijstva ne morem mimo uvodnih besed, ki smo jih zapisali v koalicijsko pogodbo.

Koalicijske partnerice vidimo razvoj in bodočnost slovenskega intenzivnega in ekstenzivnega kmetijstva v povezavi z ohranjanjem in varovanjem narave ter predelovanjem zdrave hrane, ki bo okoli in živalim prijazna. Kmetijstvo pojmuje kot steber trajnostnega razvoja podeželja.

Slovenskim potrošnikom želimo dokazati, da je hrana pridelana v Sloveniji in predelana v naši živilskopredelovalni industriji, zdrava in kvalitetna ter cenovno konkurenčna. Poglobiti moramo zaupanje potrošnikov v naše proizvode, s tem bomo povezali naše podeželje in urbana središča ter na ta način oblikovati družbo okoljskega konsenza.

Slovenija sodi po težavnostnih razmerah za kmetijsko pridelavo nedvomno v krog evropskih držav z najbolj neugodnim kmetijskim prostorom. Razdeljena je na nižinsko in štiri območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo - hribovsko, gorsko-višinsko, kraško in ostala območja. Hribovska in druga območja z omejenimi dejavniki

nedvomno prispevajo pomemben del v slovenskem kmetijstvu. Poleg pridelave hrane in pridobivanja lesa ima pomembno vlogo tudi pri ohranjanju poseljenosti, kultiviranosti krajine, kulturne in naravne dediščine ter ustvarjanju ekološkega ravnotežja v prostoru.

Za kmetijstvo v pogojih odprtega trga v Evropi moramo ugotoviti, da je to gospodarska dejavnost kakor vsaka druga z neizprosno gospodarskim računom in ne samo primer »idiličnega kmečkega življenja« v nedotaknjeni naravi, ki ga resnici na ljubo nikoli ni bilo. Globoko sem prepričan, da lahko pridemo do dobrih odločitev, ki so povezane z kmetijstvom le ob upoštevanju argumentov stroke, uporabnikov in tudi politike.

V lanskem letu, ko je nastajal novi zakon o dohodnini, ki je začel veljati 1. januarja letos, je zaradi naglice in pomanjkanja volje o vsebinskih vidikih predlaganih sprememb, nastal zakon, ki ni primerljiv z drugimi članicami EU. Sploh pa ne odraža stanja v slovenskem

datkih Kmetijskega inštituta Slovenije kljub prejemanju neposrednih in izravnalnih plačil vsako leto slabša. Kaj ob navedenem pomeni uveljavitev takega zakona o dohodnini, kot velja sedaj, si lahko predstavljamo.

V zadnji številki Kmečkega glasa sem prebral članek Statističnega urada o kmetijski pridelavi v

kmetijstvu. Najbrž ni potrebno posebej poudarjati posestne, starostne in izobrazbene strukture slovenskih kmetij. Prepričan sem, da je tudi davčna zakonodaja element, ki lahko pomembno prispeva k postopni primerljivosti našega kmetijstva z evropskim. Ne želim, da se to razmišljanje razume kot prizadevanje za izvzetje kmetijstva iz sistema obdavčitve. Zelo jasno pa želim povedati, da mora tovrstna zakonodaja upoštevati slovensko realnost in evropsko pozitivno prakso. Dohodkovni položaj slovenskega kmetijstva se po po-

letu 2004. Beležijo ugodno leto za kmetijstvo, rastlinska pridelava se je povečala za 26,5%, glede na leto prej. Gre za povsem neprimerljivi leti, saj smo v letu 2003 imeli katastrofalno sušo. V istem članku pa tudi ugotavljajo, da se cene kmetijskih proizvodov še naprej znižujejo.

Kot predsednik Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v prejšnjem mandatu čutim posebno odgovornost do tega vprašanja. Zagotovila za vsebinska in strokovna usklajevanja, ki sva jih skupaj s predsednikom g. Podobnikom

življenjem in navadami mojih staršev, ki v veliki meri vplivajo na delo na kmetiji. Njihove dolgoletne izkušnje in poznavanje procesov v kmetijstvu, ko točno vesta, na kateri njivi bo določena rastlina uspevala, katera pa ne, so dragoceni za uspešno delo na naši kmetiji. Težje pa je, ko zaradi nasprotovanja nujnim hitrim spremembam, navezanost na utečene navade pomeni »ročno zavoro«, kot temu jaz rada rečem.

Ko si človek z lastnimi rokami nekaj ustvari, mu to zelo veliko pomeni. Tako sta tudi moja starša zelo navezana na kmetijo, na zgradbe, na vse kar ju obdaja, na zemljišče, ki sta ga uspela izboljšati, ki sedaj ni več mokro in zaraščeno. V vsemu vidita trud in delo svojih rok. V njunih mladih letih je večino dela bilo treba opraviti ročno. Z razvojem kmetijske mehanizacije je bilo potrebnih vse manj delovnih rok in delo se opravi hitreje.

Na mnogih kmetijah, kjer smo bili prepričani, da bomo s kmetovanjem zmogli sebi in svoji družini zagotoviti ekonomsko in socialno varnost, se veliko mladih sooča s situacijo, da jim kmetijstvo v bodoče ne bo zagotavljalo vira dohodka za preživetje. Država se trudi status kmeta izenačiti in obravnavati enakovredno kot gospodarstvo. Kmetje naj bi si s plačevanjem zavarovanja zagotovili primerljivo ekonomsko in socialno varnost,

invalidsko, zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, pravico do porodniškega dopusta kmetic, varnost pri delu in oblikovanje rizičnega sklada. Vendar je ta prehod v kmetijsko dejavnost organizirano kot podjetje, vendarle potrebno gledati kot dolgoročen proces. Dokler bo to prehodno obdobje trajalo, bo za posameznega kmeta še naprej vse to predstavljalo predvsem izredno finančno breme, ki ga naše kmetije ne prenesejo. Težko si predstavljam kakšne bodo te kmetije in koliko jih bo v Sloveniji? Tako kot večina kmetovalk in kmetovalcev spremljam dogajanja in kakšno prihodnost napovedujejo kmetijstvu. Vključujem se v obvezna zimska predavanja, ki jih organizirajo Kmetijsko gozdarske organizacije, večino prostega časa pa porabim za redno izobraževanje. Zavedam se namreč, da v bodoče zame kmetovanje kot moja primarna dejavnost, ne bo zagotavljalo dovolj velikega vira dohodka za življenje, zato se moram na to pravočasno pripraviti in si zagotoviti primerno dodatno izobrazbo.

Vendar tudi take in drugačne zavoze skupaj s konflikti človeka ženejo naprej, da poišče nove rešitve, je svoje razmišljanje optimistično zaključila Mira Rotman.

Z Miro Rotman se je pogovarjala
Nada Skuk

Skupinska slika udeleženk projekta s prvega srečanja (31. marec 2005) skupaj z gostji iz Italije, iz okolice Trsta

ali podjetniško dejavnost. Sedaj pomeni biti kmet, soočiti se s številnimi predpisi, ki zahtevajo ohranjanje kulturno krajino, skrbeti za zdravje in dobro počutje živali, tako domačih kot divjih, skratka kmetovati okoljevarstveno. Hkrati pa

Gostje iz Avstrije so opazile, da je pri nas vegetacija v tem času bolj bujna kot čez mejo - prve vijolice.

moraš proizvajati dovolj velike količine proizvodov, da si konkurenčen na trgu, da preživiš in da zagotoviš enake pogoje življenja svoji družini, šolanje otrokom, kot jih imajo druge družine. V sedanjem času imenujemo spremembe

drugače, pravimo jim prestrukturiranje. Včasih je bilo zaslužka za vse dovolj, sedaj pa moramo kmetije prejemati subvencije, da sploh še lahko preživimo od kmetijstva.

Kakšno je življenje mladih na kmetiji, s kakšnimi problemi se soočate?

»Moje življenje se bolj kot z globalnimi vprašanji o razvoju kmetijstva in okoljevarstvenimi problemi prepleta s podobami iz preteklosti, z

slovenskem kmetijstvu

takrat dobila od pristojnega ministra, se na žalost niso uresničila.

Omeniti moram tudi obdavčevanje sredstev iz naslova ukrepov SAPARD in EPD. V letih od 2001 do 2004 so bile podpisane pogodbe med Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja in posameznimi investitorji na osnovi razpisa 'SAPARD - predpristopna pomoč'. Ti razpisi so zahtevali poslovni načrt in natančno določeno finančno konstrukcijo. Določeno je tudi postopno triletno izplačevanje sredstev, ki bo končano leta 2006.

Novela zakona o dohodnini je določila 100% obdavčitev odobrenih sredstev z 16% stopnjo akontacije. To pomeni, da se poruši finančna konstrukcija za investicijo, posledično pa nedokončanje investicije. Ta zakon posega v že pridobljene pravice, prepričan sem, da se investitorji ne bi odločali za investicije, v kolikor bi zato vedeli. V tem primeru, ko investicije niso zaključene, ima tudi država Slovenija obveznosti do EU. V kolikor se ne bo tudi iz tega vidika ustrezno spremenila davčna zakonodaja, je za rešitev tega vprašanja najbrž edina pot preko Ustavnega sodišča RS.

V zadnjem času sem dobil veliko sugestij in pobud na temo celovite rešitve davčne zakonodaje, ki bi naj obsegala tudi spremembo Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka. Potrebno je razčistiti dilemo dvojnega obdavčevanja fizičnih oseb. Tukaj mislim na katastrski dohodek, ki je precenjen glede na dejanske dohodke kmetov, in istočasna obdavčitev kompenzacijskih plačil, ki se izplačujejo, ker se ne dosega takšni dohodek. Ocenjujem, da je sprememba omenjenega zakona nujna predvsem v delu, ki ga navajam v nadaljevanju tega zapisa.

V novem Zakonu o dohodnini, ki je začel veljati 1.1.2005, se je v primerjavi s prejšnjim na področju obdavčitve dohodkov iz kmetijstva spremenilo predvsem naslednje:

- kmetijske subvencije (z izjemo okoljskih plačil) in pomoči za naravne nesreče so neposredno vključene v davčno osnovo kmetov, če so ti obdavčeni po katastrskem dohodku;
- pridelava vina in oljčnega olja je namesto preko katastrskega dohodka obdavčena enako kot opravljanje ostalih dejavnosti;
- pridelava vrtnin v njivskem kolobarju je lahko obdavčena preko katastrskega dohodka (prej se je od celotne proizvodnje vrtnin plačeval davek iz dejavnosti);
- kmetje lahko ugotavljajo dohodek na osnovi ugotavljanja dejanskih prihodkov in odhodkov brez registracije dejavnosti s.p., če se za to odločijo in v ta način ugotavljanja dohodka vključijo celotno kmetijsko, gozdarsko in dopolnilno dejavnost na kmetiji;

- za kmetijske in s kmetijstvom povezane dejavnosti, za katere so prej brez omejitve pri njenem obsegu normirani odhodki znašali 60% (opravljanje domače in umetne obrti, čebelarstvo, kmečki turizem, storitve s kmetijsko mehanizacijo), so v primeru ugotavljanja dohodka na osnovi normiranih stroškov ti zmanjšani na 25% in omejeni na 3,9 milijona SIT letnega prometa;
- investicijska olajšava je pri opravljanju dejavnosti zmanjšana iz 40% na 20% (letos 30%) in pri kmetijskih dejavnostih iz 25% na 20%.

V postopku obravnave in sprejemanja novega zakona o dohodnini so sodelovale tudi kmetijska zbornica, sindikat kmetov in druge kmetijske organizacije. Nekatere njihove pripombe so bile v zakonu upoštevane (npr. izvzem dohodkov iz strojnih krožkov in okoljskih subvencij iz dohodnine), večina pa ne.

Njihove drugačne predlagane rešitve so bile predvsem naslednje:

- kmetijske subvencije se naj vključijo v izračun katastrskega dohodka;
- plačila za naravne nesreče se naj izvzamejo iz obdavčitve;
- poglavje o obdavčitvi dohodkov iz kmetijske dejavnosti naj obravnava vse kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti na kmetiji in ne le tiste, od katerih se dohodek ugotavlja na osnovi katastrskega dohodka;
- celotna pridelava vrtnin ter trsničarstvo in drevesničarstvo naj bo obdavčeno preko katastrskega dohodka;
- osnovi katastrskega dohodka, in za dopolnilne dejavnosti na kmetiji naj normirani odhodki znašajo 60%.

Decembra lani je kmetijsko gozdarska zbornica predlagala prehodno določbo v zakonu o dohodnini, da naj do leta 2008 ne glede na določbe členov, ki v poglavju o dejavnostih govorijo o ugotavljanju dohodka na osnovi normiranih odhodkov, za druge kmetijske in gozdarske dejavnosti ter dopolnilne dejavnosti na kmetiji normirani odhodki znašajo 60%. Ta predlog ni bil sprejet oziroma se zaradi nujnosti postopka ni obravnavala.

Strokovnih razlogov, da se predlagane rešitve pri sprejemu zakona o dohodnini niso upoštevale, ni bilo. Vsaj ne z vidika ureditve tega področja v nam primerljivih državah, vidika izvedbe, gospodarske spodbudnosti in nenazadnje finančne izdatnosti zakona.

Zaradi tega v dobršem delu tudi za kmetijstvo velja, kar je o novi davčni zakonodaji povedal Sašo Polanec, član Strateškega ekonomskega sveta vlade: 'Zaradi visokih davkov in zapletenega sistema vodenja poslovnih knjig ter davčnega poročanja mnogi posamezniki in majhna podjetja sploh ne plačujejo davkov in so se raje umaknili v sivo ekono-

mijo. Poleg tega so podjetja zaradi kompleksnosti zakonodaje v nenehnem strahu, da kršijo zakon. Pa tudi če ga ne, vedno ostajajo dvomi, da se bodo dacarji odločili arbitrarno in jih kaznovali. Sistem preprosto ne more ustvarjati takšne negotovosti in temeljiti na paranoji davčnih zavezancev. S poenostavitvijo davčne zakonodaje in z znižanjem davčnih stopenj se bo razširila davčna baza, hkrati bodo podjetja in posamezniki povečali svojo aktivnost, to pa bo vodilo k višji gospodarski rasti in lahko tudi k večjim fiskalnim prihodkom.' (Sašo Polanec v intervjuju za Mladino, 28. 2. 2005.)

Ne na kmetijski svetovalni službi in ne na davčnih uradih zaenkrat ne vedo povedati, kako naj poteka ugotavljanje dejanskega dohodka pri opravljanju dopolnilnih dejavnosti in kmetijskih dejavnosti, ki niso obdavčene na osnovi katastrskega dohodka. Posledica tega je, poleg navedenega v citirani izjavi, da zaradi visokih zagroženih kazni in malih donosov mnogi resno razmišljajo o opustitvi dejavnosti. To bo pomenilo dodatno siromašenje podeželja, zaraščanje za kmetijstvo manj ugodnih površin, opuščanje vinogradništva, čebelarstva in posledično še manj pobranih davkov.

V koalicijsko pogodbo o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandat 2004 - 2008 smo v 17. poglavju, ki obravnava področje kmetijstva, zapisali:

- na področju davčne politike v kmetijstvu bo koalicija v skladu s cilji ohranjanja poseljenosti, kulturnega videza krajine ter varstva in obdelanosti kmetijskih zemljišč - preučila uvedbo različnih stopenj in načinov obdavčitve pri različnih tipih kmetijskih gospodarstev, in sicer:
 - pavšalno obdavčitev (na podlagi katastrskega dohodka oziroma davka od premoženja),
 - obdavčitev po dejanskem dohodku na podlagi metodologije FADN,
 - obdavčevanje gospodarskih družb po splošnih veljavnih načelih;
 - koalicija se bo zavzela za spremembo zakona o dohodnini z namenom, da se določi višina neposrednih plačil in sredstev, namenjenih podporam za naložbe v okviru programa razvoja podeželja, ki se ne bodo štela v osnovo za dohodnino.

V poglavju o regionalnem razvoju

smo kot enega temeljnih ciljev določili ohranitev ustrezne, zadostne poseljenosti na celotnem ozemlju Republike Slovenije in pri tem navedli naslednje ukrepe:

- Vzpodbuditi načrtovanje rabe prostora na podeželju (zložbe zemljišč, lokacijski načrti za obnovo in razvoj vasi ter ruralne infrastrukture, programi razvoja podeželja, spodbude za dopolnilne dejavnosti na kmetijah).
- Pospeševanje okolju prijaznega kmetovanja.
- Prestrukturiranje majhnih kmetij.
- Socialni programi - delovna mesta v kmetijstvu in zunaj njega, programi za vnovično poselitev, ohranjanje šol ipd.
- Izgrajevanje sistema: ekologija - zdravje - turizem.
- Povezave kmetijstva v vertikalne sisteme: pridelava - predelava - trgovina.

V davčni zakonodaji se naj obravnavanje kmetijstva na novo celovito uredi, da bo skladno s koalicijsko pogodbo in davčnimi načeli o socialno pravični in gospodarsko spodbudni obdavčitvi. Primerno bi bilo, da se v strokovno skupino, ki pripravlja spremembe davčne zakonodaje in jo vodi prof. dr. Marko Kranjec, vključi kakšen strokovnjak iz področja kmetijstva.

Med spremembe v Zakonu o dohodnini, ki se pripravljajo za sedaj, bi bilo potrebno uvrstiti vsaj naslednje:

Poglavje tega zakona o dohodkih iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti (poglavje III.3) naj obravnava dohodke fizičnih oseb iz opravljanja vseh kmetijskih, gozdarskih in dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, kot so določene s predpisi o kmetijstvu - razen tistih, ki opravljajo dejavnost kot samostojni podjetniki ali dohodke iz kmetijske in gozdarske dejavnosti ugotavljajo na osnovi dejanskih prihodkov in odhodkov po petem in šestem odstavku 35. člena tega zakona.

Dejavnosti, od katerih se dohodek lahko ugotavlja na osnovi pavšalnega dohodka zemljišč, se naj obdavči preko realno ugotovljenega katastrskega dohodka. Za ostale dejavnosti se naj določijo normirani stroški, ki bodo primerljivi z dejanskimi. Smiselno bi bilo, da normirani stroški znašajo 70% ustvarjenega prihodka, kot so za glavnino takšnih dejavnosti določeni v sosednji Avstriji.

Prvi odstavek 62. člena zakona o do-

hodnini se naj spremeni tako, da se bo v primeru znižanja pridelave zaradi naravne nesreče katastrski dohodek zmanjšal za toliko, za kolikor se je zmanjšal dohodek.

Po zdajšnjem besedilu tega člena se katastrski dohodek lahko zmanjša za toliko odstotkov, za kolikor se je zmanjšal pridelek. Glede na to, da se v dohodnino vključujejo tudi denarne pomoči zaradi naravnih nesreč, to pomeni, da bo v primeru naravne nesreče davčna osnova bistveno višja od dejanskega dohodka.

Iz obdavčitve se naj poleg subvencij za okoljske programe izvzamejo vse subvencije, izplačane v povezavi z opravljanjem kmetijske in gozdarske dejavnosti, za:

- prah in druge ukrepe zmanjšanja intenzivnosti kmetijske pridelave,
- varnost in zdravje pri delu,
- izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost,
- podpore mladim kmetom za prevzem kmetij, določene s programom razvoja podeželja.

Obrazložitev:

Kmetija je gospodarska celota in v kolikor ni v celoti vključena v določen sistem obdavčitve, je dohodek iz posameznih dejavnosti na kmetiji zelo težko posebej ugotavljati. Možno je ločeno ugotavljati prihodke, praktično neizvedljivo pa je pri povezanih dejavnostih razmejiti in ločeno ugotavljati stroške.

Dopolnilne dejavnosti se na kmetijah večinoma opravljajo v malem obsegu, njihov obseg pa je omejen tudi z zakonom o kmetijstvu in uredbo vlade o vrsti, obsegu in pogojih za njihovo opravljanje. Za večino kmetij bi ugotavljanje

dejanskih prihodkov in odhodkov pomenilo znatno finančno obremenitev, ker je obseg dejavnosti in donos običajno majhen, ugotavljanje dohodka pa zapleteno. Storitve servisov za opravljanje računovodskih del so zato praktično nujne, pa še ti mnogih zapletenih primerov ne bodo vedeli rešiti.

Poleg ločenega ugotavljanja sprotnih materialnih stroškov je namreč potrebno ločeno ovrednotiti tudi prostore, kjer se dopolnilna dejavnost na kmetiji opravlja. Če oseba, ki na kmetiji posamezno takšno dejavnost uradno opravlja, ni tudi lastnik teh prostorov, se njihova amortizacija po nekaterih tolmačenjih kot strošek ne prizna. Glede na to, da se dejavnosti na kmetiji prepletajo, je morebitno upravičeno ali neupravičeno prirejanje poslovnih rezultatov tudi zelo težko nedvoumno ugotoviti.

Praktične težave pri tem so tudi druge, na primer:

Kmetija, na kateri opravljajo turistično dejavnost, po eni strani gostom ponuja mnogo jedi in pijač, pridelanih na kmetiji, po drugi strani pa v trgovini kupujejo živila tudi za potrebe v gospo-

dinjstvu. V primeru običajne gostinske dejavnosti je delež lastne porabe v gospodinjstvu gostilničarja zanemarljiv, v nasprotju s kmetijo, kjer je ta poraba znatna.

Težko je ločiti stroške in prihodke na kmetiji, kjer del istovrstne zelenjave pridelujejo v njivskem kolobarju, del pa na vrtu intenzivno. Dohodek iz pridelave na njivi je po sedanjih ureditvah v zakonu o dohodnini ugotovljen pavšalno preko katastrskega dohodka, za ugotavljanje dohodka pri pridelavi na vrtu pa je potrebno voditi poslovne knjige. V tem primeru ni potrebno posebno znanje, da se za čim več prihodka prikaže, da izhaja iz pridelave na njivi, stroški pa iz pridelave na vrtu.

V primeru, da kmet s svojim traktorjem in drugimi stroji iz kmetije za lokalno skupnost priložnostno pozimi pluži sneg ali opravi delo za kakšno podjetje, se po obstoječi ureditvi v zakonu o dohodnini to šteje za dohodek, dosežen s posameznim poslom. Za dohodek se mu šteje 90% prihodkov. Za primerjavo pa dejansko že strošek goriva zneso 25% (pri ceni 1 ure dela 5.000 SIT in porabi 6 litrov dizelskega goriva), ostali stroški pa še nadaljnjih 50% prihodka.

Na 1 ha njive se na primer ustvari 200.000 SIT prihodka. Stroški zneso 150.000 SIT in dohodek 50.000 SIT, kolikor okvirno znaša katastrski dohodek za 1 ha njive. V primeru naravne nesreče (npr. suše, toče) se pridelek zmanjša za 50%. Prihodek bo zato znesel

100.000 SIT, stroški enako 150.000 SIT in zato bo izgube za 50.000 SIT. Katastrski dohodek se bo po obstoječem zakonu lahko zmanjšal iz 50.000 na 25.000 SIT, prejeta pomoč za naravno nesrečo v višini 40 ali 60% izpada pridelka (40.000 ali 60.000 SIT) pa se bo vključila v dohodnino. Zato bo davčna osnova znašala 65.000 (25.000 + 40.000) ali 85.000 SIT (25.000 + 60.000), dejanski dohodek pa -10.000 ali +10.000 SIT.

Takšen predlog sledi navedbam v koalicijski pogodbi in dejstvu, da so navedena izplačila povezana z dodatnimi stroški oziroma z manjšim pridelkom.

Plačila za okoljske programe so že po obstoječi zakonski ureditvi izvzeta iz obdavčitve z obrazložitvijo, da vključitev v te programe pomeni izvajanje tehnologije, ki ima za posledico nižje pridelke in višje stroške v primerjavi z običajnim načinom kmetovanja, po katerem se ugotovlja katastrski dohodek. Subvencije za zmanjšanje intenzivnosti pridelave so prav tako namenjene nadomestitvi izpada dohodka, kar v izračunu katastrskega dohodka ni upoštevano.

Izvajanje standardov za varnost in zdravje pri delu je prav tako povezano s stroški zdravniških pregledov, pregledov strojev in drugih stroškov v zvezi s tem. Poleg tega se zaposlenim delavcem zdravniški pregledi ne štejejo za boniteto.

Misli iz bližnje preteklosti

Evgen Sapač, nekdanji podpredsednik SLS, predsednik Sindikata slovenske kmečke zveze, državni svetnik v prvem mandatskem obdobju izvoljen s strani Slovenske kmečke zveze pri SLS v interesni skupini kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev, regionalni predsednik Prekmurja in še vedno predsednik OO SLS Puncoci, je o slovenskem kmetu, kmetijstvu sedaj že davnega leta 1998, zapisal:

»Menim, da bi bili na pravi poti, če bi dosledno sledili Strategiji razvoja slovenskega kmetijstva in imeli za njeno izvajanje tudi materialno podlago.

Mi smo tako majhni, da nikjer ne dosežemo niti odstotka in to bi morala biti naša prednost. Gorje pa nam, če se bomo vlekli skupaj s kmetijskimi velikani kot so Poljska, Madžarska, Romunija, itd.

Naši kmetje morajo postati tržni proizvajalci v pravem pomenu besede in morajo biti usposobljeni, da tisto kar pridelajo tudi prodajo. V ta namen bomo morali še marsikaj spremeniti v naši miselnosti in maksimalno izkoristiti naše naravne danosti.

Tukaj bo morala tudi v bodoče svojo vlogo odigrati Kmetijska pospeševal-

na služba in Kmetijsko gozdarska zbornica, ki jo moramo čimprej ustanoviti.

Kmetje smo že marsikaj prestali v zgodovini in upam, da bomo tudi to pot uspešno prehodili ob pomoči države Slovenije.

Žalostna je resnica, da ti kmetje vidijo lepšo prihodnost za sebe v odpravi meja ob vstopu v EU. Mislim, da bi tu država morala najti sredstva in pomagati takim kmetom, da bi ostali na svojih domovih in potem bi se tudi mladi odločali in ostali doma. Naš človek je potrpežljiv in dovolj mu je, če ima dobro pot do svojega doma in še če ima blizu šolo in trgovino, in tu se želje preprostega kmeta skoraj končajo.«

Besedilo je povzeto iz intervjuja z g. Evgenom Sapačem, objavljenem v 5. številki časopisa Slovenske brazde, ki so izšle 5. februarja 1998.

Še vedno aktualno?

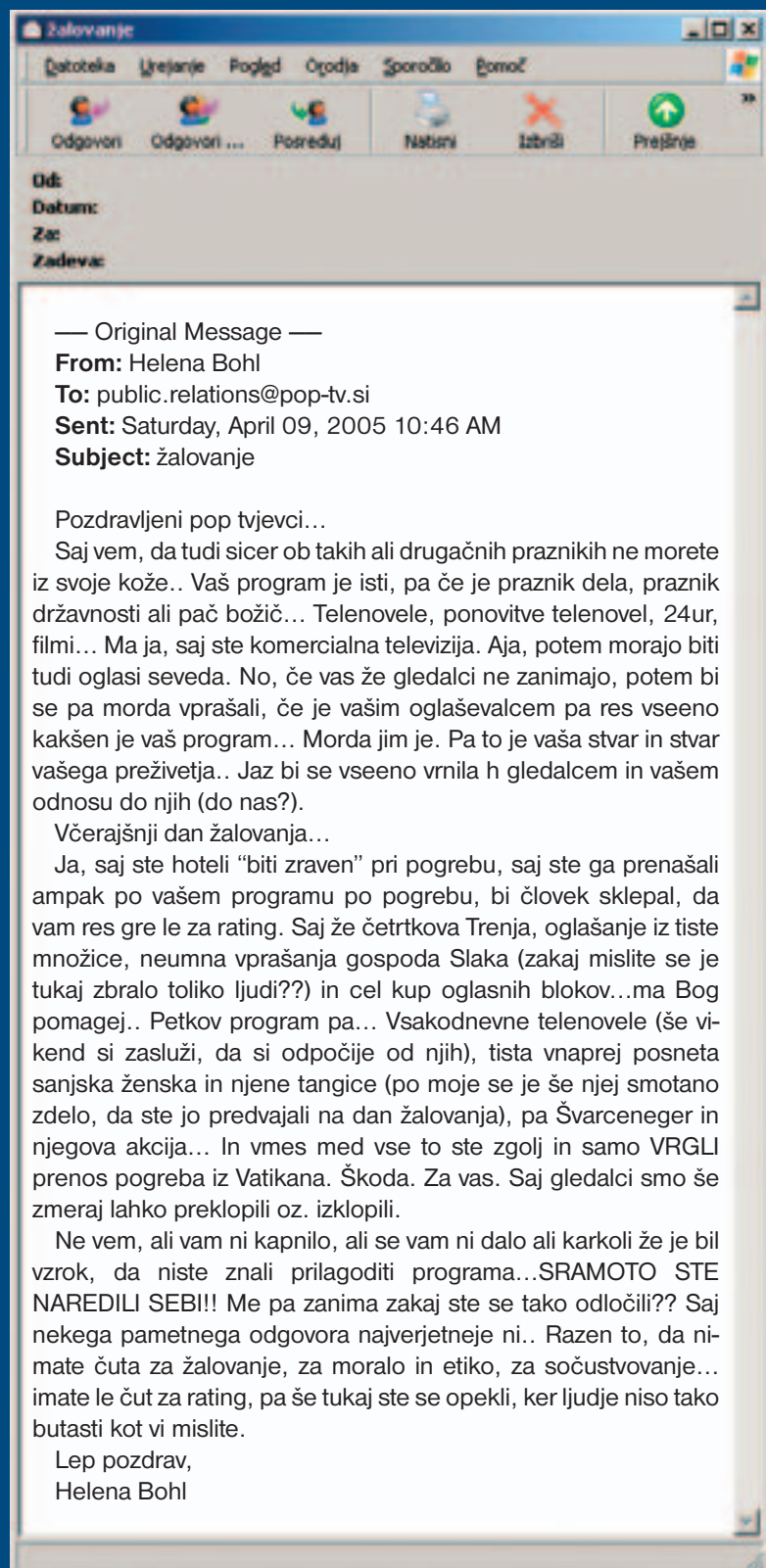
14. februarja 1998 je bil v Radljah ob Dravi 10. občni zbor Slovenske kmečke zveze pri SLS, na katerem je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo. Dr. Franc Zagožen je bil ponovno izvoljen za predsednika. Med drugim so sprejeli 12 sklepov, s katerimi so opozorili na težak položaj slovenskih kmetov. Nekateri od njih na kratko povzemamo v spodnjih vrsticah:

- zaradi premajhne pozornosti problematiki razvoja podeželja naj se takoj ustanovi Urad za razvoj podeželja,
- zaradi premajhne stanovske povezanosti slovenskih kmetov naj se čimprej ustanovi Kmetijska gozdarska zbornica,
- zaradi težkega položaja slovenskih kmetov naj se pri SKZ takoj ustanovi Odbor za socialno varstvo kmetov in Odbor za združništvo,
- zaradi velikega problema zaraščanja kmetijskih površin je po-

trebna večja podpora države kmetom ob hkratni uredbi socialnega programa in nudenja ugodnih kreditov,

- država mora z zakonsko ureditvijo in s finančno pomočjo omogočiti Skladu kmetijskih zemljišč, da se bo aktivno vključil v izvajanje kmetijske politike, predvsem pa je potrebna pomoč mladim prevzemnikom kmetij,
- ker so kmetje socialno ogrožena kategorija, mora SKZ zahtevati ukinitvev prometnega davka in ostalih dajatev za gorivo, ki se porabi pri pridelavi hrane,
- zaradi prepočasnih denacionalizacijskih postopkov je treba kmetom zagotoviti pridobitev nadomestnih kmetijskih zemljišč,
- zaradi neloyalne konkurence uvoza hrane je potrebno povečati nadzor nad uvozom kmetijskih pridelkov in živilskih izdelkov ter uvesti blagovno znamko »slovenska hrana«.

Kako izgleda aktivno članstvo?

Helena Bohl je sicer članica Izvršilnega odbora Nove generacije. Njene misli, ki jih je po njenih besedah resda dejansko izlila na papir in nemudoma poslala na televizijo, objavljamo kot primer, kako se moramo tudi ostali člani SLS aktivno odzivati na dogajanje okrog sebe. Naj za poduk dodamo še "taktična navodila" za članstvo ene izmed bolj "militantnih" nevladnih organizacij: "...Pomembno je, da čimveč ljudi pošlje odziv na ta zavajajoč članek, kajti tako bodo nekateri uredniki lažje razumeli, da je

meso v vseh pogledih izredno škodljivo. Lahko pa bo vaše pismo celo objavljeno v Kmečkem glasu. Tudi, če boste kje opazili kakšen članek, ki govori dobro o mesu, mi sporočite, da bomo tudi tisto uredništvo zasluli s pošto. Ne smemo več dopuščati, da nekateri ljudje v interesu kapitala tako zavajajo ljudi. Dovolj je bilo manipuliranja!" In tako počnejo tudi skupine proti lovu, proti krznu, za homoseksualce, za Tita, za legalizacijo drog, itd.,... Uredništva se javnosti pač bolj bojijo kot politike.

»Mladi imajo energijo, stari pa modrost«

nova generacija

1. seja Sveta Nove generacije SLS

V sredo, 13. aprila, je prvič zasedal tudi novoizvoljeni Svet Nove generacije SLS. Predsednik sveta Blaž Milavec, tudi predsednik OO SLS Sodražica po izobrazbi pa diplomirani pravnik, je v uvodnem pozdravu poudaril pomembno vlogo Sveta, kot samostojnega in organizacijsko močnega organa znotraj NG. Na prvi seji Sveta je poln optimizma in elana predstavil delo NG v prihodnosti tudi novoizvoljeni predsednik Rok Ravnikar.

Po uvodnih govorih obeh predsednikov so prišle na vrsto zadeve tehničnega značaja, kot je sprejem poslovniika, potrditev finančnega poročila in glasovanje o mestu podpredsednika ter tajnika sveta. Za podpredsednico Sveta je bila soglasno izvoljena Janja Vihar iz Sp. Kungote, tudi kandidatka za poslanko na državnoborskih volitvah, za tajnika Sveta pa je bil soglasno izvoljen Bor Zgonc, predsednik OO NG SLS Bloke.

V razpravi smo z veseljem ugotovili, da so v Svetu zastopane skoraj vse slovenske regije. Svet je torej konstituiran v prid različnih regij, kar se ujema s politiko matične SLS, ki zagovarja politiko decentralizacije. Da pa ne ostanemo samo pri besedah, smo se odločili, da bo vsaka seja Sveta v drugi regiji, kar bo članom omogočilo večjo povezanost.

V nadaljevanju smo analizirali stanje NG v občinskih odborih iz katerih prihajamo, ter tistih, ki delujejo v sosednjih občinah. Ugotovili smo, da v mnogih občinskih odborih povezava med SLS in NG ni vzpostavljena ali pa je zelo rahla, zgodi pa se tudi, da predsednik občinskega odbora NG ne pozna predsednika občinskega odbora SLS ali obratno. To so po našem mnenju razmere, v katerih je treba v prid tako podmladka kot matične stranke ukrepati. Ne vemo na čigavi strani je krivda, različno od primera do primera, se pa čutimo zavezane, da tovrstne probleme izpostavimo in skupaj iščemo rešitev.

Govorili smo tudi o razpoznavnosti NG kot podmladka politične stranke in posledičnemu vplivu na razpoznavnost SLS. Glede na to, da trenutno stranka ni ravno na vrhuncu svoje moči, se nam zdi pomembno vključevanje NG na nivoju lokalnih skupnosti. Star pregovor pravi, da imajo mladi energijo, stari pa modrost. Tu spet pridemo do zelo potrebne vezi med občinskimi odbori NG ter občinskimi odbori SLS. Menimo tudi, da je razpoznavnost NG močno povezana z razpoznavnostjo stranke, vendar ne v smislu, ko bo močna stranka bomo močni tudi mi. Zavedati se moramo, da NG z svojimi dejanji močno vpliva na lastno prepoznavnost, kot tudi posledično na strankino. To pomeni, da naša vloga ni le pasivna politika, ki se skriva za lastnimi strahovi, temveč močna mladinska politika, ki se brez geografskih, miselnih in časovnih omejitev širi iz mladega srca posameznika v srca soljudi. Zavedati se moramo, da je SLS stranka z vizijo; stranka, v kateri se lahko prepozna sleherni posameznik, ki ljubi domovino in se zaveda zahodne tradicije. V novoizvoljenem svetu dejansko prevladuje tako vzdušje, nova ekipa je zarisala zelo pozitivno pot, uresničevanje tega pa je odvisno od vseh nas.

BOR ZGONC, Tajnik sveta NG SLS

Nova generacija SLS vabi na srečanje mladih in pogovor o prihodnosti mladih na slovenskem podeželju. Naši gostje bodo: poslanca SLS mag. Janez Kramberger in Franc Kangler ter državni svetnik Darko Fras.

»Do službe le v Ljubljani?«

V petek, 29. aprila 2005, ob 19.30 na kmečkem turizmu Senekovič, Froleh 9, občina Sveta Ana v Slovenskih goricah.

Po pogovoru sledi družabno srečanje ob dobri domači glasbi!

Člani Nove generacije boste vabila prejeli še po pošti, povabite tudi svoje sosede in prijatelje!

Preštevilna populacija medvedov ogroža ljudi

V petek, 8 aprila 2005, je na Blokah Slovenska narodna zveza SLS v sodelovanju z SKZ SLS, Zeleno zvezo SLS in Novo generacijo SLS organizirala posvet pod naslovom: »Divje zveri ali ljudje ali oboji; kaj in kako?« Rdeča nit uvodnih predstavitev, ki se je je udeležilo preko 60 udeležencev, je bila ugotovitev, da je za preživetje divjih zveri dobro poskrbljeno, mnogo manj pa za preživetje ljudi in razvoj občin v teh okoljih, kar je nevzdržno.

Predsednik Slovenske narodne zveze pri SLS **Marjan Podobnik**, ki je vodil posvet je predstavil izkušnje izpred osmih let, ko je kot podpredsednik vlade ob kritiki nekaterih evropskih javnih osebnosti na račun domnevno prevelikega odstrela medvedov ambasadorjem evropskih držav ponudil, da na slovenske stroške ulovimo in izvedemo prevoz medvedov v njihove države. Dogovorili so se za vsega skupaj nekaj medvedov, nekateri ambasadorji pa so povedali, da bi že za sprejetje enega samega medveda v državi

morali izpeljati referendum.

Ob zaključku je Podobnik izrazil prepričanje, da se bo vlada zavedla razsežnosti problema in poudaril, da je sedanje stanje absolutno nesprejemljivo. Potrebno bo ponuditi višek zveri drugim državam ali pa zagotoviti ljudem v območjih divjih zveri prava nadomestila za znižano kakovost življenja in onemogočen razvoj. Predstavil je tudi možnost izvedbe referenduma v nekaterih občinah skupaj z lokalnimi volitvami.

Da gre za nesprejemljivo stanje so

ugotavljali tudi domači župan Blok; **Jože Doles** in dobrepoljski župan **Anton Jakopič**, cerkniški podžupan **Anton Bajt**, predstavnik Nove generacije SLS **Bor Zgonc**, državni svetnik **Vinko Otoničar**, predsednik Zelene zveze SLS **dr. Marjan Vezjak** in predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice **Boris Grabrijan** in predsednik OO SLS Bloke **Bojan Kraševc** ... Zaskrbljenost nad podcenjevanjem tega problema sta izrazila tudi poslanec **Josip Bajc** iz Postojne in bivši kmetijski minister **Ciril Smrkolj**, ki je bil v času ministro-

Posveta v glavni organizaciji SNZ pri SLS z naslovom »Divje zveri ali ljudje ali oboji« se je udeležilo okoli 60 zainteresiranih.

Poslanec **Josip Bajc** je ob začetku posveta, ki je bil na dan dneva žalovanja za pokojnim papežem Janezom Pavlom II., spregovoril o velikem prijatelju Slovenije, ki mu je bil ob obisku papeža v Postojni tudi gostitelj. Zbrane na posvetu je povabil k minuti molka v spoštljiv spomin na Svetega očeta.

Državni svetnik **Vinko Otoničar** iz Cerknice je opozoril na nujnost večjega odstrela medveda, če želimo ohranjati še sprejemljivo ravnotežje v okolju.

mag. **Marko Starman**, namestnik ministra za okolje in prostor je zagotovil, da se bo ministrstvo zelo angažiralo pri reševanju problematike sobivanja zveri in ljudi, ne more pa sprejemati odgovornosti za nazaj. Več razpravljavec je namreč kritično ocenilo delovanje nižjih nivojev na ministrstvu za okolje in prostor ter dejstvo, da pristojna agencija ni upoštevala predlogov Zavoda za gozdove glede odstrela.

Bor Zgonc, predsednik Nove generacije SLS Bloke je predstavil pogled mladih na prihodnost občin, kjer so velike populacije prosto živečih divjih zveri. Poudaril je, da brez možnosti za razvoj mladih ne bo mogoče zadržati v teh okoljih.

Dr. Marjan Vezjak, predsednik Zelene zveze SLS se je zavzel za ohranitev populacije divjih zveri na nivoju, ki zagotavlja varnost ljudi in razvoj okolja.

Raziskave o prisotnosti rjavega medveda v občini Loška dolina

V loški dolini se v zadnjih letih pojavlja povečano število evidentiranih srečanj z rjavim medvedom. V letu 2003 je občinska uprava prejela preko 40 telefonskih klicev občanov, ki so naleteli na medveda, v letu 2004 pa se je po 50 klicu vodenje evidence srečanj z medvedom opustilo.

Ker smo želeli pridobiti mnenja občanov o tem pojavu smo v mesecu december 2004 pripravili anketni vprašalnik, ki se je skupaj z občinskim glasilom posredoval vsem gospodinjstvom na območju občine. Od 1200 poslanih anketnih listov smo dobili 330 odgovorov.

Ocena stanja:

Iz odgovorov na anketni vprašalnik izhajajo naslednje ugotovitve:

- medved je človeku nevarna zver
- število medvedov na območju občine Loška dolina narašča
- evidentirano je veliko število opazovanja medveda. Opazovanja so prisotna na celotnem območju občine. V naselju, v gozdu, na poteh z vozilom.
- v večini primerov srečanj se medved ni obnašal napadalno
- občane je strah hoditi v naravo, zaradi prisotnosti medveda
- prisotnost medveda vpliva na obnašanje in vedenje občanov
- število medvedov na območju občine bi se moralo zmanjšati
- medvede je potrebno ohraniti v naravnem okolju tudi za naše potomce

- država pri upravljanju z medvedom ne ravna pravilno. Uporabiti bi morala druge pristope
- medvede, ki se pojavljajo v neposredni bližini naselij je potrebno odstraniti
- v Sloveniji mora biti lov na medvede dovoljen

Cilji, ki jih hočemo doseči:

- Zmanjšati prisotnost medveda v naseljih in njihovi neposredni bližini
- Omogočiti prebivalcem normalno gibanje in rekreiranje na poseljenih območjih občine, predvsem pa zagotavljanje varnega opravljanja del na kmetijskih površinah
- Doseči, da bodo pristojne državne institucije enakovredno obravnavale vse prebivalce Republike Slovenije in jih poslušale pri sprejemanju razvojnih usmeritev

Anketni vprašalnik:

Rezultati anketnega vprašalnika o rjavem medvedu pri nas

1. Katere od teh zveri menite, da so človeku nevarne?	
medved	rezultat 201
volk	43
ris	26
nobena ni nevarna	60
skupaj	330
2. Koliko medvedov mislite, da živi na območju Loške doline?	
5	17
20	144
50	66
več kot 50	87
ni odgovora	16
skupaj	330
3. Ali število medvedov v Loški dolini:	
narašča	264
pada	5
ostaja enako	46
ni odgovora	15
skupaj	330
4. Ali menite, da bi se moralo število medvedov v Loški dolini:	
povečati	2
zmanjšati	290
ostati enako	35
ni odgovora	3
skupaj	330

di in razvoj več občin

»Če državni birokrati ne bodo čutili problema na svoji koži, potem očitno le še divje zveri.«

vanja znan po odločnem zavzemanju za zmanjšanje populacije divjih zveri, sedaj pa se za to zavzema kot predsednik Slovenske kmečke zveze pri SLS.

Razvila se je tudi polemika o razlogih za neupoštevanje mnenja Zavoda za gozdove pri določanju letošnjega, očitno preizkega odstrela, kar napoveduje zaostrovanje problemov. Namestnik ministra za okolje in prostor mag. **Marko Starman** in predstavnik ministrstva za kmetijstvo **Janez Kastelic** sta zagotovila polno angažiranje obeh resorjev in upoštevanje razprav s tega posveta.

r.r.

Kermavner Andrej, direktor Zavoda za gozdove je predstavil strokovno gradivo, ki dokazuje potrebo po večjem odstrelu, kot ga predlaga pristojna agencija.

Strle Janez, župan Loške doline je predstavil raziskavo, ki jo objavljamo v nadaljevanju in izrazil zaskrbljenost nad prihodnostjo občine če se državna politika do gospodarjenja z velikimi zvermi ne bo spremenila.

Domači župan **Jože Doles** je potrdil ugotovitve raziskave v sosednji občini Loška dolina in izrazil upanje, da bo tudi bloški posvet pripomogel k ustrežnejšemu odnosu države do urejanja obravnavane problematike.

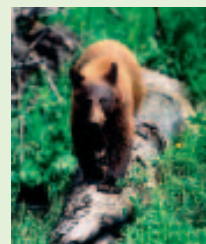

Ciril Smrkolj, predsednik SKZ pri SLS in nekdanji minister je izpostavil prizadevanja SKZ, da bi uporabljali zdravo pamet in se ne igrali z varnostjo in prihodnostjo ljudi, ki so ob naraščajoči populaciji medveda vse bolj ogroženi.

5. Medvede moramo ohraniti v naravnem okolju tudi za naše potomce:	
da	248
ne vem	21
ne	61
skupaj	330
6. Medvede, ki se pojavljajo v neposredni bližini naselij, je potrebno odstraniti.	
da	306
ne vem	6
ne	18
skupaj	330
7. Strah me je iti v naravo, kjer so medvedi.	
da	237
ne vem	7
ne	86
skupaj	330
8. Zaradi strahu bi morali dobiti odškodnino.	
da	131
ne vem	63
ne	136
skupaj	330
9. V Sloveniji mora biti lov na medvede dovoljen.	
da	275
ne vem	24
ne	31
skupaj	330
10. Ali država pri upravljanju z medvedom ravna pravilno?	
da	18
ne vem	29
ne	283
skupaj	330

11. Ali ste pri nas že videli medveda v naravnem okolju?	
da	308
ne	22
skupaj	330
12. Če je odgovor pritrdilen, navedite, kolikokrat.	
1x	19
2x	32
3x	46
4x	36
5x	66
nobenega večkrat	26
skupaj	285
13. Kje ste ga videli?	
Naselje	86
gozd	118
iz avta	107
nobenega	20
skupaj	330
14. Ali se je medved kdaj obnašal napadalno?	
Da	53
ne	277
skupaj	330
15. Ali veste, kako se je treba obnašati ob srečanju z medvedom?	
Da	194
ne	136
skupaj	330
16. Ali ste vi ali vaša družina utrpeli škodo zaradi medveda?	
Da	72
ne	258
skupaj	330

Sprejeti sklepi občinskega sveta Loška dolina:

SKLEP št. 246: Občinski svet Občine Loška dolina z veliko zaskrbljenostjo spremlja porast števila in prisotnost rjavega medveda na območju Občine Loška dolina, še posebej v samih naseljih in v njihovi neposredni bližini.

V zvezi s to problematiko zahtevamo od Vlade Republike Slovenije in pristojnih ministrstev, da nemudoma začnejo izvajati ukrepe v skladu s Strategijo upravljanja z rjavim medvedom v Republiki Sloveniji in Akcijskim načrtom upravljanja z rjavim medvedom v Republiki Sloveniji.

V samih naseljih in njihovi neposredni bližini zahtevamo popoln od-

vzem rjavega medveda.

SKLEP št. 247: Občinski svet Občine Loška dolina od Vlade Republike Slovenije in pristojnih ministrstev pričakuje podrobnejšo seznanitev s potekom izvajanja ukrepov in tekoče letno seznanjanje s stanjem populacije rjavega medveda na območju naše občine, vključno z načrtovanimi in izvedenimi odvzemi.

Omenjeni sklepi so bili posredovani na naslednje naslove:

- MOP
- Vlada RS
- Zavod za gozdove RS

17. Kakšno?	
Poškodovan pašnik	1
poškodovan avto	2
poškodovan sadovnjak	44
poškodovana poljščina	6
poškodovane senene bale	8
poškodovan čebelnak	4
telesna poškodba pri bežanju	2
materialna	1
strah	7
ostalo	75
negativen odgovor glede na 16.vprašanje	255
skupaj	330
18. Ali ste škodo prijavili	
da	30
ne	300
skupaj	330
19. Za koliko primerov direktnega stika z napadalnim medvedom v naši občini veste?	
ni odgovora	135
1x	40
2x	39
3x	30
4x	11
5x	28
6x	3
7x	5
8x	2
10x	4
12x	1
20x	3
30x	1
preveč	1
kar nekaj	5
polno	9
večkrat	2
nobenega	11
skupaj	330

20. Ali prisotnost medveda in možnost srečanja vpliva na vaše gibanje in obnašanje v gozdu?	
da	266
ne	64
skupaj	330
21. Kaj je po vašem mnenju potrebno narediti za ureditev problematike?	
nič	9
ne vem	59
drugo	262
skupaj	330
22. Starost	
do 20 let	2
od 21 do 30 let	26
od 31 do 40 let	65
od 41 do 50 let	52
od 51 do 60 let	69
od 61 do 70 let	54
od 71 do 80 let	44
nad 81 let	1
ni odgovora	17
skupaj	330
23. Spol	
ženski	110
moški	212
ni odgovora	8
skupaj	330
24. Ali ste:	
lovec	35
kmet	56
gozdar	14
drugo	214
ni odgovora	11
skupaj	330
25. Ali imate otroke mlajše od 15 let?	
da	114
ne	216
skupaj	330

Slovenska narodna zveza pri SLS,
Klub SP in iniciativni odbor za ustanovitev
Gospodarske zveze SLS

organizirajo posvet

ALI BI BILO ODGOVORNO RAZPRODATI NAJKAKOVOSTNEJŠE DRŽAVNO PREMOŽENJE?

*ki bo v potek, 20. maja ob 15. uri
v gostišču »Sobočan« v Brestanici pri Mariboru*

Uvodna razmišljanja:

- Dr. France Arhar, direktor Bank Austria creditanstalt d.d. in bivši guverner Banke Slovenije;
- Janez Sušnik, predsednik Državnega sveta in predsednik Kluba SP;
- Franc Kangler, poslanec SLS v DZ RS;
- Marjan Mučec, državni svetnik in predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev Gospodarske zveze SLS;
- Marija Ribič, družba za računovodsko davčno in poslovno svetovanje J&M Ribič in članica nadzornega sveta NKBM;
- Mag. Drago Tomšič, član Svetovnega slovenskega kongresa in bivši predsednik Revizijske komisije za javna naročila;

Na posvet je povabljen tudi predsednik vladnega strateškega sveta za gospodarski razvoj dr. Mičo Mrkaić.

Ob 16.00 uri delovno kosilo.

Posvet bo predvidoma zaključen ob 20. uri.

Prijavite se lahko na tajništvu SLS na tel.: 01 241 88 00, do ponedeljka, 16. maja 2005 oz. do zasedenosti prostora.

*Marjan Podobnik
Predsednik
Slovenske narodne zveze pri SLS*

Vabljeni:

- predsednik in ožje vodstvo SLS;
- poslanci, državni svetniki, župani, predstavniki OO SLS;
- zainteresirana strokovna in druga javnost.

Zasedal UO SNZ pri SLS v razširjeni sestavi skupaj z novoustanovljenim ljubljanskim odborom SNZ.

Slovenska narodna zveza pri SLS zaskrbljena zaradi načina pogajanj s Hrvaško

V ponedeljek je preko 35 udeležencev razširjene seje UO SNZ pri SLS obravnavalo več tem, največ pozornosti pa so namenili reševanju odprtih vprašanj s Hrvaško. Predsednik SNZ Marjan Podobnik je udeležencem uvodoma predstavil nekaj poudarkov pogovora vodstva SLS in vodstva SNZ pri SLS z dr. Dimitrijem Ruplom. V pestri razpravi so udeleženci izpostavljali predvsem zaskrbljenost nad načinom pogajanj Slovenije s Hrvaško, ki ustvarja vtis, da Slovenija niti točno ne ve, kaj hoče, še manj pa, do česa ima pravico.

Oblikovana je bila delovna skupina SNZ pri SLS za oblikovanje predloga za zemljevid Slovenije: predsednik mag. Pavle Zupančič, člani: Rudi Merljak, Marko Jakomin, Danijel Starman, dr. Duša Krnel Umek, Roger Gogala, Zvone Škof, Gabrijela B. Šertel, Joško Joras, Aleš Kersnik.

Po celoviti razpravi so zaradi čuta odgovornosti do zaščite temeljnih nacionalnih interesov, ki v primeru mejnih vprašanj s Hrvaško izhajajo tudi iz koalicijske pogodbe, oblikovali več sklepov in stališč. Na izrecno željo vodstva stranke so bili sklepi posredovani le direktno predsedniku vlade, javno pa bodo predstavljeni, če se bo pokazalo, da domnevne obljube hrvaške strani o korektnem postopanju v odnosu do Slo-

Na seji je bil predstavljen zemljevid iz publikacije britanske univerze Cambride iz leta 1995. Na njem je ob predstavitvi države Hrvaške vrisana zadnja mednarodno priznana meja med Slovenijo in Hrvaško, to je meja na reki Mirni.

venije ostajajo le obljube.

V nadaljevanju so udeleženci spregovorili o načrtu mesečnih posvetov v organizaciji SNZ pri SLS, občasno tudi skupaj z drugimi zvezami. Poleg že napovedanih bo v kratkem organiziran posvet o zaskrbljujočih trendih glede rabe in prihodnosti slovenskega jezika in posvet o perspektivah Slovencev v zamejstvu.

ri

Ustanovljena Narodna zveza pri MO SLS Ljubljana

Na pobudo članov MO SLS Ljubljana je bila v četrtek, 18.3.2005 na ustanovnem občnem zboru v Vodnikovi domačiji v Šiški ustanovljena Slovenska narodna zveza pri Mestnemu odboru SLS Ljubljana.

Ustanovnega zboru, ki je potekal v polni dvorani, so se udeležili tudi številni vidni predstavniki SLS. Navzoče sta pozdravila predsednik MO SLS Ljubljana g. Jože Jeraj in podpredsednik SNZ pri SLS g. Zvone Škof. Prisotne je pozdravil tudi g. Joško Joras in opravičil predsednika SNZ pri SLS g. Marjana Podobnika.

Namen ustanovitve in usmeritve

delovanja zveze je v obširnem govoru podal dr. Andrej Rant, pobudnik ustanovitve. Predsedujoči občnega zbora g. Bogdan Bradač je predstavil poslovnik in pravila SNZ.

Občni zbor je izvolil 6-članski upravni odbor, za predsednika dr. Andreja Ranta, za podpredsednika pa g. Janka Šertla. Vsi prisotni so se s prijavnico priključili novoustanovljeni zvezi SNZ pri MO SLS Ljubljana. Občni zbor smo zaključili s prijetnim družabnim srečanjem.

Andrej Rant, dr. stom.

25. let nadškofa dr. Alojzija Šuštarja

V kapeli zavoda Sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano je 12. aprila potekala slovesnost s sveto mašo ob 25. obletnici škofovskega posvečenja nadškofa dr. Alojzija Šuštarja. Nadškof Šuštar je namreč 13. aprila 1980 v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja prejel škofovsko posvečenje. Slovesnosti se je v imenu Slovenske ljudske stranke udeležila tudi podpredsednica Nada Skuk, predsednik Janez Podobnik pa je nadškofu poslal posebno čestitko.

V sedemnajstih letih škofovske službe se je na njegovo pobudo in prizadevanje marsikaj spremenilo tako v Cerkvi na Slovenskem kot v naši družbi. Razmere v Sloveniji so bile v letih njegove škofovske službe zahtevne: začel je v času totalitarnega sistema in spremljal počasen prehod v demokra-

cijo. Stalno si je prizadeval, da bi bila Cerkev navzoča tudi v javnem življenju. Znani so njegovi napor, da bi bil božič dela prost dan, da bi po domovih za starejše in v bolnišnicah ter v zaporih imeli možnost duhovne oskrbe. Pri tem je oral ledino, saj je te ustanove osebno tudi

prvič obiskal in tam daroval sv. maše.

Ko je bil kot ljubljanski nadškof pred osmimi leti upokojen in je na njegovo mesto prišel nadškof dr. Franc Rode, se je preselil v Zavod sv. Stanislava v Šentvid nad Ljubljano. Od upokojitve dalje se veliko posveča molitvi. Njegovo bivanje v Zavodu pomeni za dijake, študente in uslužbence velik blagoslov. Priljubljen je tako pri dijakih kot pri uslužbencih. Živi z ustanovo in se rad udeležuje različnih prireditev.

Prva obletnica vstopa v NATO

Slovenija je 29. marca obeležila prvo obletnico vstopa v zvezo NATO. Lansko leto je skupaj s še šestimi vzhodnoevropskimi državami postala del največje širitve v zgodovini zaveznitva. Leto dni kasneje je Slovenija polno vpeta v NATO, skoraj 300 pa je tudi slovenskih vojakov, ki delujejo v zavezniskih operacijah v tujini. Polnopravno članstvo v Severnoatlantskem zaveznitvu pomeni za Slovenijo poleg močne garancije varnosti tudi potrditev statusa varne države.

Evropski parlament podprl širitev EU z Bolgarijo in Romunijo

Evropski parlament je 13. aprila podprl vstop Bolgarije in Romunije v Evropsko unijo 1. januarja 2007 ter na ta način odprl pot za podpis pristopne pogodbe z dvojico 25. aprila v Luksemburgu. Pristopna pogodba za Bolgarijo in Romunijo pa predvideva, da se vstop ene ali obeh držav lahko odloži za leto dni, če uresničevanje v pristopnih pogajanjih danih zavez ne bo potekalo po načrtih.

34. izredna seja Mestnega sveta MOL, 18.04.2005

Ali Ljubljana dobiva družinsko politiko?

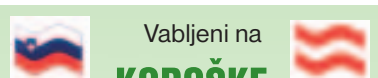
Mestni svetnik SLS dr. Drago Čepar doseglj izglasovanje sklepa o darilih novorojencem

Ob sprejemu ljubljanskega mestnega proračuna so Ljubljančani 18. aprila po šestletnih prizadevanjih mestnih svetnikov SLS doživeli obljubo Mestnega sveta, da bo v prihodnjem proračunu poskrbljeno tudi za darila novorojencem. Sprejet je bil namreč moj predlog sklepa:

V prihodnjem proračunu predlagatelj opredeli postavko »darilo novorojencem«. Višino postavke in posamičnih daril opredeli v skladu s finančnimi možnostmi. Postopek podeljevanja opredeli in da v razpravo Mestnemu svetu do 1. oktobra 2005.

Sklep je bil sprejet po drugem glasovanju z rezultatom 18:15. S tem se bo Mestna občina Ljubljana pridružila skoraj 50 drugim občinam, med katerimi je tudi Mestna občina Celje,

ki so uvedle to obliko družinske občinske politike. *m.b.*

Vabljeni na
**KOROŠKE
KULTURNE DNEVE,**

ki bodo potekali od 26. aprila do 14. maja 2005 v Ljubljani.

Prireditelji: Društvo slovensko – avstrijskega prijateljstva, Koroška kulturna zveza Celovec, Slovenska prosvetna zveza Celovec, Avstrijsko slovenska družba za Koroško Celovec

Jožef Jeraj

Udeleženci ekskurzije ljubljanske SLS pred Marijinim oltarjem 10. maja 2003

Janez Podobnik v cerkvi Marije Vnebovzete v Vremah

Nujna sanacija plazu, ki grozi cerkvi

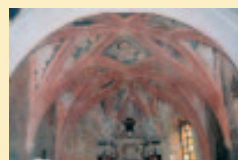
Ko se je mlada mati šestih otrok Mirjana Reberc v sredo 13. aprila zvečer kot predstavnica župnijskega gospodarskega sveta v imenu župnije prisrčno zahvalila ministru dr. Janezu Podobniku za obisk, ogled in zagotovilo ukrepanja, je bilo v njenih besedah trdno upanje za rešitev dragocenega umetniškega in zgodovinskega bisera ter župnijskega središča vremske župnije.

Romarsko cerkev Marije vnebovzete "Pri Fari" v Vremah je minister za okolje in prostor dr. Janez Podobnik skupaj s podpisanim direktorjem vladnega Urada za verske skupnosti dr. Dragom Čeparjem in

sodelavci obiskal v okviru vladnega obiska Istre in Krasa. Sprejeli so nas župnik v Vremskem Britofu Tomaž Kodrič, predstavniki župnijskega gospodarskega sveta, župljani ter predsednik in podpredsednik občinskega odbora SLS Divača Drago Škamperle in Matija Potočnik, ki je tudi član občinskega odbora za infrastrukturo.

Cerkev stoji na vzpetini, ki jo obliva ovinek reke Reke. Reka izpodjeda brežino, zato se je v nekaj desetletjih nekajkrat posula. Sedaj je posutje doseglo vzhodni rob cerkve (gotski presbiterij - zgrajen leta 1430, v katerem so dragocene freske iz obdobja med 1440 in 1445), tako da je komaj mogoče peš priti okrog cerkve.

Župnija je sama popravila streho in vzdržuje notranjost in okolico cerkve, ne more pa se spoprijeti s plazom, tako da bi preprečila neposredno preteči zdrs cerkve po plazečem pobočju proti strugi reke Reke. Za ureditev plazu si prizadeva že 8 let. Župnik gospod Tomaž Kodrič je ministra Podobnika seznanil z zgodovino župnije, njenim pomenom za kulturno dediščino, za versko življenje širšega področja (to je romarska cerkev, kamor so v prejšnjem stoletju predvsem za Veliki Šmaren romali verniki s

Gotški presbiterij s freskami iz 15. stoletja

Dragocena baročna slika škapulirske Matere Božje

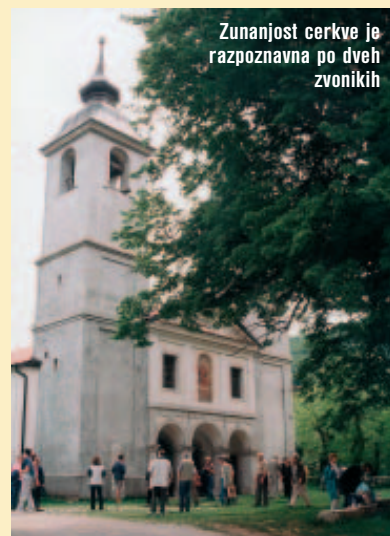
Primorske in Kranjske) in njenim najnovejšim pomenom za boj proti odvisnosti mladih. Ob njej je namreč v župnišču nastala ena prvih skupnosti Srečanje (Don Pierrino) in sicer na pobudo krajanov, ki so se za to odločili na referendumu. Ker je skupnost vključena v svetovno mrežo teh skupnosti, se tu občasno srečujejo starši odvisnikov in voditelji skupnosti s celega sveta.

Ljubljanski člani SLS imajo župnijsko cerkev pisatelj Bogomirja in Franceta Magajne v najlepšem spominu, saj se nas je 10. maja 2003 približno 50 udeležencev ekskurzije po Primorski tu seznanilo z

grozno plazom in se srečalo z delavnim mladim župnikom, ki upravlja 5 župnij ter z župljani in člani skupnosti Srečanje.

Minister je bil po ogledu notranjosti in okolice cerkve odločen, da je treba grozečo škodo preprečiti in v ta namen sanirati plazišče in regulirati reko Reko ter s celovitim projektom rešiti to tudi zgodovinsko in kulturno izredno pomembno cerkev.

Dr. Drago Čepar

Zunanost cerkve je razpoznavna po dveh zvonikih

Papež, ki je imel Slovence rad

OB SMRTI PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

Izjava SLS ob papeževi smrti:

Užalostila nas je vest o smrti svetega očeta, papeža Janeza Pavla II., in izgubi, ki jo s tem doživljata Cerkev in svet. Nedvomno je bil v zadnjih desetletjih največja moralna avtoriteta na svetu. Bil je človek dialoga; ob njem so se zbirali tako verni kot neverni. Ob sebi je zbral tudi večino pomembnejših svetovnih verskih voditeljev in številne voditelje držav z vsega sveta. Na srečanju v jubilejnem letu 2000 je ob sebi zbral več kot 2 milijona mladih.

Janez Pavel II. je v imenu Cerkve ves svet prosil odpuščanja. Jasno in odločno je vedno znova javno nasprotoval vsakršnemu nasilnemu reševanju nespornostim. Neutrudno se je zavzemal za pristno življenje v vsej polnosti, od naravnega spočetja do naravne smrti; za pristno življenje, ki vključuje tudi bolezen in trpljenje, kar smo lahko neposredno spremljali tudi v njegovih zadnjih urah.

Bil je med prvimi, ki je glasno povedal, da mora »Evropa zadihati z obema pljučnima kriloma«, vzhodnim in zahodnim. Ideja o ponovni združitvi Evrope je bila tudi njegova vizija. Samostojno Slovenijo je Sveti sedež priznal tri dni pred drugimi državami Evropske unije, poznano je tudi njegovo zavzemanje za beatifikacijo blaženega Antona Martina Slomška. Tudi njemu se lahko zahvalimo, da je Slovenija danes takšna, kot je. Slovenci smo se z njim v zadnjih desetih letih kar dvakrat množično srečali. Tudi številni člani Slovenske ljudske stranke smo imeli priložnost osebno se srečati z njim. Spoznali in občutili smo lahko izjemno pozornost, ki jo je ob tem znal izkazati slehernemu izmed nas.

Smrt papeža Janeza Pavla II. nas žalosti, toda hkrati smo neizmerno hvaležni, da smo doživeli in spremljali njegov čas in njegovo veličino.

*Janez Podobnik
Predsednik Slovenske ljudske stranke*

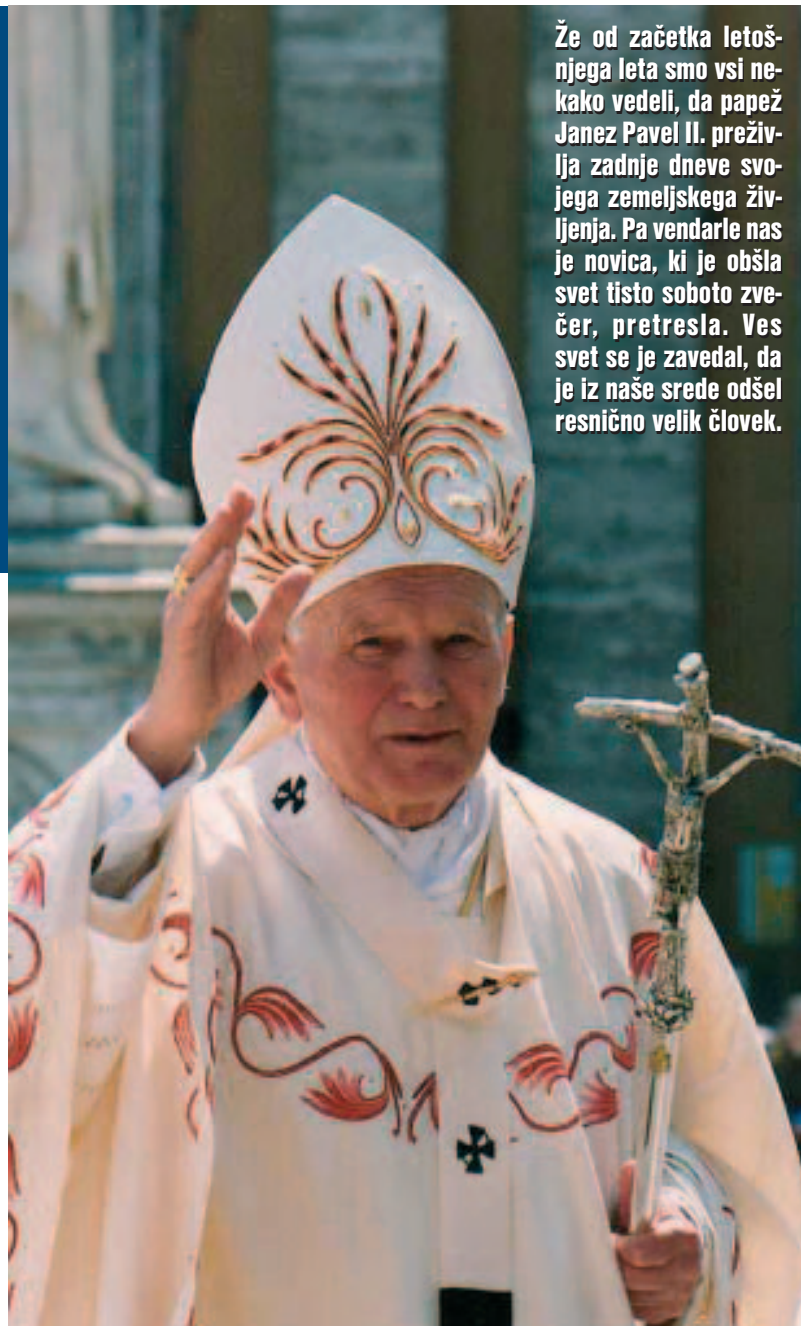
Papež Janez Pavel II. je bil na poseben način povezan s Slovenijo in Slovenci. Ne samo, da je bil edini papež celotnega obdobja naše samostojnosti; Slovenijo je Sveti sedež med prvimi priznal kot samostojno državo. Kar dvakrat smo doživeli njegov obisk: 1996 z množičnimi srečanji v Ljubljani, v Mariboru in z mladimi v Postojni. Tam so zazvenele njegove spodbudne in ljubeče besede: »Korajža velja!« in »Papež 'ma vas rad!«. Leta 1999 je sledila slovesna razglasitev prvega slovenskega svetnika Antona Martina Slomška.

Ob papeževi smrti je bila v ljubljanski stolnici odprta žalna knjiga, posebna pa še za predstavnike diplomatskega zbora in družbenopolitičnega življenja na nunciatu Svetega sedeža v Ljubljani.

6. aprila je delegacija Slovenske ljud-

ske stranke na čelu s predsednikom SLS in ministrom za okolje in prostor Janezom Podobnikom obiskala apostolsko nunciato v Ljubljani in počastila spomin na pokojnega papeža Janeza Pavla II. z vpisom v žalno knjigo. Delegacijo, v kateri so bili še predsednik Državnega sveta Janez Sušnik,

Že od začetka letošnjega leta smo vsi nekako vedeli, da papež Janez Pavel II. preživlja zadnje dneve svojega zemeljskega življenja. Pa vendarle nas je novica, ki je obšla svet tisto soboto zvečer, pretresla. Ves svet se je zavedal, da je iz naše srede odšel resnično velik človek.

minister za lokalno samoupravo in regionalno politiko dr. Ivan Žagar, poslanca v Državnem zboru Stanislav Brenčič in Josip Bajc, vodnja svetniške skupine v Državnem svetu Marjan Maučec ter državna svetnika Jožef Jeraj in Jurij Kavčič, član Izvršilnega odbora SLS Janez Remškar, glavni tajnik SLS Aleš Vehar, mednarodni tajnik SLS mag. Stanislav Raščan ter Jožef Tivadar in Žarko Pregelj, je ob tem pozdra-

vil tudi njegova ekselenca apostolski nuncij msgr. Santos Abril y Castello.

Večerne svete maše zadušnice v ljubljanski stolnici so se udeležili tudi vsi trije ministri iz Slovenske ljudske stranke: Janez Podobnik, mag. Janez Božič in dr. Ivan Žagar.

Na dan papeževega pogreba, 8. aprila, je bil v Sloveniji razglašen dan žalovanja, zastave so bile spuščene na pol droga, ob 10.00 smo imeli tri mi-

nutni molk, primerno je bil tudi oblikovan program v sredstvih javnega obveščanja.

Papeževega pogreba v Vatikanu se je udeležila tudi slovenska delegacija, v kateri je bil poleg predsednika republike, predsednika vlade in zunanjega ministra tudi minister za okolje in prostor ter predsednik Slovenske ljudske stranke Janez Podobnik. Pogrebna svečanost je bila resnično ganljiva; Na Trgu Svetega Petra je pokojni papež združil pravzaprav ves svet!" S temi besedami je Janez Podobnik opisal svoje prve vtise po pogrebu.

Sedaj so vse oči uprte v kardinalski

zbor, ki zaseda na konklavah. Novozvoljeni papež pa ima izredno odgovorno nalogo, da vodi Cerkev v teh modernih, človeškemu življenju, duhovnosti in večnosti, nenaklonjenih časih.

r.r.

Nova generacija SLS ob smrti papeža Janeza Pavla II.

Z globoko žalostjo smo sprejeli novice o smrti papeža Janeza Pavla II. V teh dneh smo z mislimi pri Svetem Očetu, ki je od leta 1978 vodil vesoljno Cerkev.

Ko je bil Karol Wojtyła pred skoraj 27 leti izvoljen za papeža, je bil svet skrajno razdeljen na dva nasprotujoča si pola. Papeževo delovanje je v veliki meri pripomoglo k temu, da je prišlo do zgodovinskih sprememb, kot je bil padec komunističnega totalitarizma.

Slike, ko se je pred nekaj dnevi ob praznovanju Velike noči prikazal ljudem na trgu Sv. Petra in jih blagoslovil, so se nam vtisnile v spomin. Ob papeževem pogumu, da svojega trpljenja ni želel skrivati pred javnostjo, čutimo globoko spoštovanje. Pokazal nam je, da sta trpljenje in smrt sestavni del življenja.

Mladi, zbrani v Novi generaciji SLS, smo hvaležni, da smo lahko tega velikega prijatelja mladih dolga leta doživljali kot zgled trdne vere in krščanskega življenja. Janeza Pavla II. ne bomo nikoli pozabili.

Podmladek Evropske ljudske stranke (YEPP) ob papeževi smrti

Ožaloščeni smo ob smrti papeža Janeza Pavla II. Več kot milijarda katoličanov je izgubilo svojega Pastirja. Dejansko je ves krščanski svet izgubil velikega Božjega apostola.

S svojim vodenjem Svetega sedeža je papež 26 let izkazoval svojo vodstveno sposobnost, tako na duhovnem kot na posvetnem področju. Spominjali se ga bomo po tem, da je zagovarjal mir, svobodo, družbeno pravičnost, spoštovanje človeškega življenja in svetost družine. V letih padca komunizma in miroljubnega ponovnega vzpostavljanja enotnosti v Evropi je igral pomembno politično vlogo. Slednja se je kazala tudi v njegovem načinu vzpodbujanja globalnega dialoga ob preseganju kulturnih in verskih omejitev. Odločno je služil vse do konca, ko se je boril proti telesni šibkosti, a vseeno izkazoval duhovno moč. Zahvaljujemo se Gospodu, da je papežu naklonil toliko let, v katerih je s svojim življenjem povečeval Boga.

Ljubljeni papež Janez Pavel II. je odšel iz svojega telesa, a je zdaj doma pri Gospodu!

Naše upanje in molitve so zdaj z vsemi tistimi, ki bodo sodelovali pri volitvah novega papeža. Naj bo Katoliški Cerkvi namenjen še en velik Božji apostol, svetovni družbi pa še ena močna oseba, ki se bo zavzemala za pravico!

David Hansen, predsednik Mladih Evropske ljudske stranke (YEPP)

Josip Bajc

V imenu občank in občanov Postojne sem Papeža lahko pozdravil tudi osebno

Nikoli si nisem predstavljal, da mi bo dana možnost, da bom kot državljani, katoličan, predvsem pa preprosto kot človek, Svetega očeta srečal tudi v živo. Ko se je pokazala možnost, da do obiska pride celo na postojnskem, kjer sem doma in sem bil v tistem času tudi župan občine, sem skupaj z mnogimi drugimi storil vse, da bi se to tudi zares uresničilo. In se je. Sveti oče, Janez Pavel II., je 18. maja 1996 prišel v Postojno. Skupaj z deset tisoči zbranimi sem na njegov 76. rojstni dan občutil, da je z nami nekdo, ki zna deliti veselje in upanje, ki ima dejansko takšno moč, da pritegne in vzradosti slehernega človeka. Nepregledne množice vernikov, ki so prišli z eno samo željo - doživeti in pozdraviti Svetega očeta na domačih, slovenskih tleh.

V imenu občank in občanov pa sem Papeža lahko pozdravil tudi osebno, ko sem mu izročal darilo. Z beseda-

mi se ne da opisati občutkov, ki so me takrat prevevali. Začutil sem toplino, naklonjenost, bil sem ganjen in imel sem občutek, da lebdim.

Še nekajkrat sem imel priložnost osebno poslušati in doživljati Janeza Pavla II.; v Mariboru, na splošni av-

dienci v Vatikanu, na trgu Sv. Petra ... Vsakokrat sem se sicer zavedal, da me nagovarja Papež, vedno pa sem ga sprejemal predvsem kot človeka med ljudmi, ki jih ima rad in ki mu to naklonjenost vračajo. Sveti oče je bil človek; vsak človek pa se rodi, živi, tudi trpi in na koncu umre. Z istimi mislimi, kot sem spremljal njegovo življenje, sem sprejemal tudi njegovo bolezen, poslavljanje in dokončni odhod s tega na oni svet.

Papež Janez Pavel II. je čutil tudi slovensko

Sreda, dva dni pred pogrebom sv. Očeta. Ob 21-ih smo z osebnim avtomobilom po desetih urah vožnje in precej zastojih prispeli v Rim. Nekaj kilometrov od Vatikana smo parkirali osebni avto, vzeli nahrbtnik z najnujnejšimi stvarmi in slovensko zastavo ter krenili v smeri 100 tisočev – proti baziliki Sv. Petra. Ob Tiberi, pri Angelskem gradu, v predorih blizu Vatikana vsepovsod največ Poljakov, med njimi največ mladih. V prvem poskusu pridemo do bazilike z zadnje strani, v celoti zatrpane z reporterskimi avtomobili številnih medijev v trenutku, ko na velikem panoju prenašajo »ameriško« slovo od slovenskega papeža. Od mrtvega papeža se poslavljajo Bush starejši in mlajši in Clinton. Pred papežem kleči voditelj edine svetovne velesile, ki odloča o zemeljskem življenju milijonov – Bush mlajši. Papeža ni poslušal, ko ga je svaril pred napadom na Irak. Morda pa ga je slišal, ko je pozival njega in druge voditelje, naj se zavedo svoje odgovornosti do propadajoče Afrike, do uničenih od revščine, bolezni in brezperspektivnosti v številnih delih sveta.

To razmišljam, ko v drugem poskusu skozi predor pridemo na drugo stran, kjer se dalje vijejo nepregledne množice. S Tatjano se spominja te poti, ki sva jo skupaj z otroci prehodila ob obisku pri svetem Očetu. Ob ograji se premikamo stran od bazilike, da bi se vključili v kolono čakajočih. Naenkrat je kolone konec. Policist nas vpraša od kje smo – zastava je bila zanj pretrd prepoznavni oreh. »O Slovenci! Izvolite.« In odmaknil ograjo. Ko se postavimo na konec kolone, ugotovimo, da smo imeli srečo. Kolona je bila namreč le prekinjena z varnostno deset metrsko praznino. Čez nekaj minut so namreč spustili množico čakajočih, da je zapolnila varnostno praznino. Kasneje smo ugotovili, da je bilo ob vključitvi pred nami v vrsti okoli 80.000 ljudi oz. za slabih 5 ur, za nami pa še blizu 200.000. Gledam in razmišljam. Mi smo prevozili okoli 800 kilometrov, Poljaki 2000, da bi... Kaj? Pokropili svetega Očeta? Stotisoči so že ob odhodu od doma vedeli, da se baziliki na dan pogreba ne bodo mogli približati niti na nekaj kilometrov. Pa so kljub temu šli na pot. Na romanje. Sam sem vedel, da moram iti, čeprav sem že pred odhodom od do-

ma po radiu slišal, da rimske oblasti odsvetujejo nove prihode, ker so se upravičeno bali večmilijonske množice.

Toda bilo je kot v Kani Galilejski. Organizatorji so se dobro pripravili, Bog pa je poskrbel, da se je večmilijonska množica »nasitila«. Ko sem se v vrsti v nočnih urah premikal meter za metrom, utrujen od napornega tedna in dodatne nepredvidene poti, se mi je pred očmi vedno znova prikazoval film nepozabnega srečanja s svetim Očetom in predvsem njegov pogled. Utrujen in od bolezni izčrpan mož je nosil v sebi nekaj tako enkratnega in posebnega, da niti malo ne dvomim, da je Slovenijo obiskal svet mož. Spomnim se Anje, Nejca in Blaža, ki so kot zamaknjeni stali pred svetim Očetom, ko jih je blagoslovil, vsakega pobožal in jim dal rožni venec.

Ura je ena po polnoči. V različnih jezikih obvestijo množice, da bo bazilika Sv. Petra, v kateri leži Janez Pavel II., od dveh do petih zjutraj zaprta. Malo je završalo med množico in se hitro umirilo. Bili smo med tistimi, ki smo upravičeno upali, da bomo do dveh že na vrsti. Nekaj pred drugo se oblikuje zadnja skupina nekaj tisoč romarjev, ki bo prišla v baziliko pred triurnim zaprtjem. Zmanjkalo nam je vsega nekaj metrov, da bi bili del te skupine. Pripravimo se na triurni »postanek«. Nekateri posedejo ali ležejo po betonskih kockah in s tem ustvarijo veliko gnečo, saj zavzamejo dodaten prostor. Sporeče se nekaj Italijank. Posreduje policija in skuša dvigniti posedle. Le delno jim uspe. Ob mojih nogah leži gospa z vsaj sedmimi križi. Ura se bliža četrti. Ni mrzlo, toda spustila se je rosa. Vse je vlažno. Komunalci čistijo okolico bazilike. Italijani iz Toskane, afriški bogoslovci, Poljaki. Vsem iz okolice nekaj metrov, ki jih boža ali jim nagaja zastava, ki jo, predvsem Aleš pa tudi midva z Robijem, nosiva z vztrajnostjo poljskih zastavonoš, je že jasno, da gre za slovensko zastavo. Bliža se peta. Odprejo se velika vrata bazilike. Smo v prvi skupini. Vstopim v baziliko. Vse moje poti v Rim in več kot pol mojega življenja je minilo v času papeža, proti kateremu sedaj zadnjič stopam. Prvič kot študent, ob novoletnem Taizejskem romanju v Rim, nato s skladateljem Ipavcem in tristo pevci oratorija Fonte d'amore, nato na kongresu ene od naslednic italijanske Krščanske demokracije in nato z družino k papežu. In danes spet. Sv. Oče leži pred glavnim oltarjem. Nekaj sekund

stopam mimo. Kot vsi. Vem. Gleda nas. Ne od tam, kjer leži, ampak od zgoraj. Kot nas je gledal v Postojni in povedal »Papež 'ma vas rad«. Kot v Mariboru ko nam je dal prvega blaženega Slovenca Antona Martina Slomška. Kot na mariborskem letališču, kjer sem se z njim lahko srečal kot predsednik vladnega organizacijskega odbora za pripravo drugega obiska, kjer je največje delo opravila moja namestnica Marija Ribič. Cerkvene organizacije sva opogumila, da so se odločili tudi za slovensko zastavo ob papeški, na šalu, ki so ga dobili obiskovalci. Takrat sem se mu zahvalil za vse, kar je naredil za Slovenijo. To je slišal že velikokrat in vedno upravičeno. Posebno pa je prisluhnil, ko sem mu dejal, da bi ga rad nekaj prosil. Prosil sem ga, naj nam tako kot svojim rojakom pomaga, da se znebimo komunizma, ki se je pri nas samo potuhnil in prelevil v anarholiberalizem. Pokimal je in me zaskrbljeno pogledal. Kot bi slutil, da se je prejšnji dan v mariborski stolnici, kjer naj bi o krščanskih vrednotah govoril cvetu slovenskih krščanskih intelektualcev kar drenjalo samopovabljenih protiverških birokratov, ki jim je že Oče naš predstavljaval neznano besedilo. Zardi njih je za mnoge, ki bi si ob tem dogodku zaslužili mesto v stolnici, zmanjkalo prostora.

»Avanti, avanti,« nas priganjajo varnostniki. Smo že pri stranskem oltarju. Počasi se premikamo proti izhodu. Na stopnišču vidimo množico, do koder seže pogled. Vsak s svojimi mislimi gre proti avtomobilu. Ob vhodih v poslopja, po klopeh, na kamnitih tleh spijo romarji. Po nekaj neuspešnih poizkusih, ob številnih zaprtih cestah najdemo pot iz Rima proti severu. Izmenjaje vozimo drugi trije spimo. Umbria, Toskana... V nasprotni smeri pa stotine avtobusov poljskih vernikov, ki gredo na petkov pogreb, na slovo od največjega rojaka.

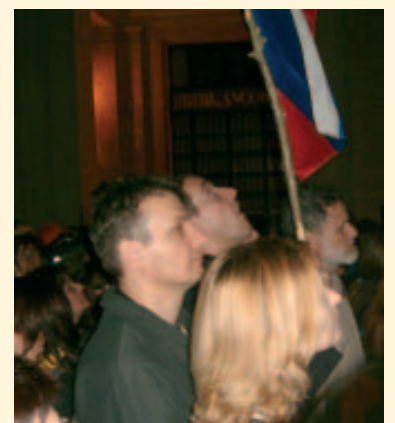
S prijetnim občutkom, da smo se poklonili največjemu človeku dvajse-

tega stoletja, se bližamo Sloveniji. Našo malo državo je papež dvakrat obiskal. V zanj gotovo zahtevnem in za nas izjemno občutljivem obdobju nas je priznal kot neodvisno državo. S tem se je za Slovenijo izpostavil bolj in naredil več kot večina slovenskih oblastnikov.

Res nam je lahko za vzgled. Kristjanom in vsem Slovencem. In vsem, ki verjamemo, da pot do večnosti vodi tudi preko prizadevanj za drugačen, boljši svet. Papež Janez Pavel II. je delal zanj in verjel vanj.

Marjan Podobnik

PAPEŽ JANEZ PAVEL VELIKI

Karol Wojtyła, roj. 18. maja 1920 v Wadowicach v bližini Krakova na Poljskem, je bil izvoljen za papeža 16. oktobra 1978 in si je dal ime Janez Pavel II. Bil je 264. papež oziroma 263. naslednik apostola Petra. Malo je papežev, ki jim rečemo in jim zgodovinarji že ob smrti rečejo papež Veliki.

Svetemu Očetu Janezu Pavlu II. je celotni svet že v času Njegovega življenja, razen redkih posameznikov, iz srca izrekel vse priznanje in zahvalo, kar je storil za posameznika ali kar je storil za posamezne narode in predvsem za celotni svet. Nepozabna ostajajo Njegova potovanja v razne dele sveta in srečanja s posamezniki in velikimi množicami, kamor je odhajal vedno na povabilo držav gostiteljic in jim zato ni dajal drugega kot svojo besedo. To se je pokazalo tudi ob smrti, ko je prišlo do spontanih odzivov posameznikov in držav ter politikov. Kako drugače razložiti milijonske množice, ki so se zgrinjale v Rim, da se mu zahvalijo in počastijo Njegov spomin? Kako drugače razumeti veliko število državnih delegacij iz celega sveta, ki se je zbralo na Njegovem pogrebu? Kako drugače razložiti prošnje in zahteve množic, da se ga že sedaj razglasi za svetnika?

Sveti Oče Janez Pavel II. je bil resnično Veliki Človek, človek, ki je čutil s človekom in ki je služil posamezniku in celotnemu človeštvu.

Naj mi bo dovoljeno izraziti nekaj mojih spominov na neposredna srečanja z Njim, čeprav trenutki, ki sem jih sam oziroma sva jih skupaj z že-

no preživljala v Njegovi neposredni bližini, ostajajo za vedno nepozabni in jih težko opišem.

Bil je človek, ki je spremljal in poslušal vsakogar. Moj prvi neposredni pogovor z Njim je bil leta 1998, ko sem se v Vatikanu še kot uslužbenec Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve udeležil mednarodne konference o družini, ki jo je organiziral Sveti sedež. Takrat nas je udeležence konference posebej sprejel in nagovoril. Bil nas je kakih 300 iz celega sveta. Prišel je med nas in se z nami rokoval ter izmenjal kakšno besedo. Seveda smo se vsi gnetli okrog Njega, da bi mu stisnili roko in kaj povedali. Ko sva z ženo uspela priti do Njega in sem mu stisnil roko, se je tresla moja roka, ne Njegova. Takrat je bil še pri močeh. Izročil sem mu pozdrave iz Slovenije in na moje veliko presenečenje mi je odgovoril, da »vrača pozdrave in pošilja poseben blagoslov Sloveniji«.

Njegova naklonjenost Sloveniji je znana. Spomnimo se, da je med prvimi priznal Slovenijo kot samostojno in neodvisno državo, prej kot so to storile druge evropske države. Tudi pri priznanju drugih držav je Njegov vpliv in Njegova zasluga neizmerna. Ob Njegovi smrti mu je Slovenija to posebej priznala ne samo z izrazi sožalja,

ampak predvsem dnevom žalovanja in obiskom najvišje državne delegacije na Njegovem pogrebu. Mnogi naši državniki in politiki so se ob raznih priložnostih srečevali z Njim. Tudi posamezni člani SLS, ki bodo o tem spregovorili sami.

Spomnimo se, da je dvakrat obiskal Slovenijo.

Slovenska beseda je večkrat donela iz Njegovih ust po Trgu Svetega Petra. Ne da se opisati navdušenja in ponosa, ko slišiš pred 100-tisoč glav množico na Trgu Svetega Petra nagovor Svetega Očeta v slovenskem jeziku?! In Njegovi nagovori in pozdravi v slovenskem jeziku v Sloveniji?!

Da je bil predvsem Veliki Človek pove dejstvo, da so prihajali k Njemu verni in neverni ter predstavniki raznih verstev, državniki in politiki ter najbolj preprosti ljudje. Bil je človek dialoga, pogovora, ko je šlo za vsečloveško dobro, neizprosno pa, ko je šlo za splošno moralo oziroma splošno etična vprašanja. Bil je neomajen nasprotnik reševanja nerešenih vprašanj s silo.

V Vatikanu so se dnevno vrstili svetovni voditelji. Pri Njem so bili praktično vsi svetovni voditelji. Omenim le, da je bil v Vatikanu sedanji in bivši predsednik ZDA Bush ml. in Bush st., podpredsednik Iraka, Tarik Azzis, pa ruski predsednik Putin, predsednik Izraela, vodja PLO Arafat, angleški premier Blair, generalni sekretar OZN Annan, praktično vse kraljeve družine v Evropi in številni drugi svetovno znani državniki, umetniki, znanstveniki idr.

V januarju 2001 mu je uspelo zbrati v Assisiju v molitvi za mir čez 100 najvišjih predstavnikov največjih svetovnih religij. S tem je želel pokazati, da se je potrebno potruditi za mir, še posebej za svetovni mir.

In nekaj utrinkov na »jubilejno leto 2000«, ko sem prvič kot diplomat Republike Slovenije prisostvoval Njegovemu nagovoru in bil na sprejemu diplomatov, akreditiranih pri Svetem sedežu. Stisk roke na sliki je s tega srečanja. V ozadju je kardinal Angelo Sodano, tajnik Svetega sedeža (po položaju predsednik vlade) in msgr. Caputo, šef protokola. Njegovi nagovori so

se vedno dotikali vprašanj svetovne politike in razmer v svetu. Opozarjal je na razna svetovna krizna žarišča od vojaških spopadov, katastrofalnih suš, potrebe po spoštovanju temeljnih pravic posameznika in narodov, do moralnih vprašanj, predvsem pa spoštovanja človeškega življenja od spočetja do naravne smrti idr.

V »Jubilejnim letu« se je Sveti Oče udeleževal vseh »priložnostnih srečanj oziroma jubilejev«. Mislim, da je do sedaj edinemu človeku uspelo zbrati na enem mestu čez 2 milijona mladih. Bilo je to v avgustovski vročini 2000. Videl sem, kako je Njegova moč navdušila mlade, ki so ob Njem prebedeli noč in še naslednji dan vztrajali pri maši. Navdušenje mladih je prevevalo vsak trenutek nepopisne vročine, a mladi so se tako, kot so slovesno in mirno prišli na srečanje z Njim, tudi razšli.

Omenim samo nekaj »jubilejev«: »jubilej družin«, ko je čez 300-tisoč glav množica na Trgu Svetega Petra vztrajala kljub dežju, »jubilej ciganov«, ki so prišli iz raznih delov sveta, »jubilej vojakov«, ko jih je 20 prišlo tudi iz Slovenije, »jubilej znanstvenikov«, »jubilej notarjev«, »jubilej zdravljenih odvisnikov od drog«, ko sta 2 avtobusa prišla tudi iz Slovenije, idr. Še pri drugih jubilejih sem bil osebno navzoč in lahko rečem, da so vsi stanovi imeli svoj jubilej in Janez Pavel II. je nagovoril praktično vsakega posameznika.

V tej zvezi velja omeniti, da je z veliko mero občutljivosti in razumevanja vedno govoril o družini kot temeljni in najpomembnejši celici vsake družbe. Kot primer naj navedem, da je imel zelo pozitiven odnos do »gibanja fokolarov« in njihove voditeljice Chiare Lubich. Na to me je spomnilo letošnje srečanje družin v Postojni /16.4.2005/, kjer se je zbralo čez 1500 ljudi in predvsem dosti otrok.

Mnoge države so Njemu v čast ob Njegovi 25 letnici pontifikata prirejale nepozabne koncerte, npr. madžarska filharmonija, londonska filharmonija, češka filharmonija idr.

V nepozabnem spominu ostajajo

Na prvem srečanju diplomatov je Sveti oče sprejel zakonca Jožefa in Rozalijo Tivadar

Marija in Janez Ribič, (predsednica NO SLS in župan občine Duplek). Zahvala za organizacijo njegovega drugega obiska v Sloveniji. V ta namen izročila kristalni kelih s podobo blaženega Antona Martina Slomška, ki so ga posebej v ta namen izdelali v Steklarni Rogaška Slatina.

množa srečanja z Njim vsem tistim, ki so z mojim večjim ali manjšim sodelovanjem prišli v Njegovo neposredno bližino ali se z Njim neposredno srečali. Ne bom našteval slovenskih politikov in državnikov. Omenil bi le nekaj kulturnih skupin, kot so npr.: Mešani pevski zbor Štefan Kovač iz Murske Sobote, Carmina Slovenika iz Maribora, Godba na pihala iz Žirov, Moški pev-

ski zbor Lipovci, Oktet Jurij Dalmatin iz Sevnice, kvintet Slowind, glasbene skupine Slovencev iz Berlina, glasbene skupine Slovencev iz Avstrije, Vokalna skupina Gloria iz Ljubljane, idr. Tudi CD »Golob miru« Janeza Rijavca Giannija je bil v Njegovih rokah in leti z Njegovim blagoslovom.

Z veliko pozornostjo sem spremljal Njegova potovanja (102 izven Italije).

Marjan Maučec, svetnik DZ RS, vodja svetniške skupine SLS. Sprejem v okviru praznovanja 25. letnice papeževanja;

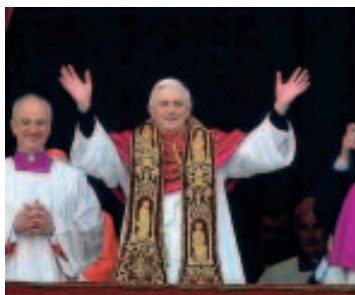
Janez Sušnik, sprejem v vlogi predsednika Državnega sveta RS

Sveti Oče Benedikt XVI

Habemus papam – imamo papeža.

V relativno kratkem času so kardinali za novega papeža izvolili nemškega kardinala Josepha Ratzingerja, ki si je nadel ime Benedikt XVI. Rojen je 16. aprila 1927 v kraju Markt ob reki Inn, v

škofiji Passau v Nemčiji. Gre za enega najkrajših konklavov oziroma volitev papeža. S tem so kardinali potrdili, da želijo nadaljevanje vodenja Cerkve, ki jo je začrtal prejšnji papež s svojimi najtesnejšimi sodelavci.

In kardinal Ratzinger je to gotovo bil, čeprav ga je za škofa in kardinala imenoval papež Pavel VI. že leta 1977. Bil je naprej nadškof v Munchnu in Freisingu. Leta 1981 pa ga je papež Janez Pavel II. imenoval za Prefekta kongregacije za nauk vere in je tako prevzel eno najodgovornejših mest v vodenju Cerkve.

Sedanji Sveti Oče Benedikt XVI. velja za zelo učenega moža. Ima zelo bogato akademsko kariero. Predaval je raznih katoliških univerzah in vseučiliščih. Objavil je številna znanstvena dela. Poznavalci med najpomembnejše prištevajo Uvod v krščanstvo in zbrana fakultetna predavanja o izpovedi Apostolske vere in Dogma in razodetje. Posebej je spregovoril tudi na

temo družine Naloga krščanske družine v sodobnem svetu in tudi o spravi, ko je že leta 1983 spregovoril na temo Sprava in pokora v poslanstvu Cerkve. Med njegove najpomembnej-

še naloge, ki jih je opravljal v vatičanski kuriji mnogi prištevajo njegovo predsedovanje Komisiji za pripravo Katekizma katoliške Cerkve.

Omenimo, da je postal mednarodno poznan in priznan že na II. vatičanskem koncilu, kjer je sodeloval kot teološki svetovalec kolnskega nadškofa kardinala Josepha Fringsa in da je prejel častni doktorat iz prava na rimski univerzi LUMSA in da je častni akademik Papeške akademije znanosti in umetnosti.

Prvi odzivi slovenskih škofov in slovenskih voditeljev na izvolitev sedanjega papeža so zelo pozitivni. Vsi so izrazili zadovoljstvo, da je za papeža izvoljena oseba, ki pozna tudi razmere v Sloveniji. Lahko mirno rečem, da se je sedanji papež kot kardinal zelo pogosto srečeval s Slovenci v Rimu. Večkrat je v Vatikanu v nemškem zavodu Teutonick, kjer se je udeleževal raznih srečanj tamkajšnjih študentov, med katerimi so vedno bili za-

Gradil je mostove med narodi in religijami. Še posebej mi ostaja v spominu, kako so si hrvaški predstavniki vztrajno prizadevali, da je, kljub hudi bolezni, še tretjič obiskal Hrvaško.

Občudoval sem, kako ga je kot Poljaka spoštovala cela Italija. Povabili so ga, da je govoril v italijanskem parlamentu, prijateljstvo z italijanskim predsednikom Ciampi je pa se ne da opisati.

Občudoval sem Njegova odkrita prizadevanja in dejanja odpuščanja, ko je večkrat rekel »mea culpa«, kar pred Njim ni izrekel noben papež. Za časa Njegovega pontifikata je prišlo do »izjave o opravičenju« z Evangeličansko Cerkvijo. Odkrito je odpustil atentatorju Aliju Agci in tudi tistim, ki so atentat naročili (razprave o tem skrbno hranim).

Zelo je spoštoval in cenil Slovence. Kako drugače razložiti, da je med svetovno znanimi umetniki izbral patra Marka Rupnika, da je z mozaiki poslikal Njegovo zasebno kapelo, da je na vidno mesto nuncija v Ukrajini postavil msgr. Ivana Jurkoviča, da je imel ob sebi še mnoge sodelavce Slovence v raznih vatičanskih službah.

Spomin na moje delo na Veleposla-

ništvu RS pri Svetem sedežu, ki sem ga opravljal v letih 1999-2003 zaključujem z mislijo na našega prvega veleposlanika pri Svetem sedežu dr. Štefana Faleža, ki mi je nesebično pomagal odpirati mnoga vrata, pa dr. Karla Bonuttija in sedanjega veleposlanika dr. Ludvika Toplaka, mojega profesorja v začetkih študija prava, s katerim sva preživela nekaj bogatih trenutkov v bližini Svetega Očeta. Seveda gre pri tem spomin do patra dr. Janeza Sraka, direktorja slovenskega programa Radia Vatikan in mnogih Slovencev, začasno ali stalno bivaajočih v Rimu.

Ob slovesu smo Svetemu Očetu Janezu Pavlu Velikemu kot družina Tivadar dali nekaj spominkov iz naših krajev. Čeprav vidno bolan, si jih je z veseljem ogledal in nam podelil svoj blagoslov. Kot trajni spomin na bivanje v Njegovi bližini pa nam bo krasilo našo hišo visoko civilno priznanje Svetega sedeža, ki ga bom s ponosom tudi nosil ob kakšnih priložnostih. Naj nas spremlja Njegov blagoslov in Njegova širina duha.

Jožef Tivadar

stopani tudi Slovenci. Pogosto se je srečeval z ljudmi, ki so prihajali v Teutonick k nemškemu bogoslužju.

Tudi sam sem se nekajkrat v Teutonick srečal z Njim. Je umirjen in skromen človek in ob vsakem trenut-

ku izraža prepričanje, da je potrebno živeti življenje po veri. Občutil sem, da pozna in razume Slovenijo in Slovence in, da nas spoštuje.

Naj nas spremlja Njegov blagoslov.

Jožef Tivadar

Voščila ob izvolitvi kardinala Josepha Ratzingerja za novoizvoljenega papeža Benedikta XVI.

Že v prvih urah po izvolitvi novega papeža so svoje čestitke izrazili najvišji predstavniki Republike Slovenije, predsednik države, predsednik Državnega zbora in predsednik Državnega sveta Janez Sušnik, ki je v svoji čestitki zapisal:

Ob izvolitvi novega papeža Vam predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Janez Sušnik v imenu Državnega sveta iskreno čestita in izraža prepričanje, da bo sodelovanje s Svetim sedežem tudi v prihodnje potekalo tako dobro kot doslej.

Janez Sušnik
Predsednik Državnega sveta Republike Slovenije

Čestitko apostolskemu nunciju in ljubljanskemu nadškofu Alojzu Urnu je poslal tudi predsednik SLS Janez Podobnik:

Ob izvolitvi kardinala Josefa Ratzingerja za novega papeža, Vam v imenu Slovenske ljudske stranke iskreno čestitamo in voščimo novemu papežu obilo blagoslova pri tako odgovornem poslanstvu. Prepričani smo, da se tudi Benedikt XVI., tako kot njegov predhodnik Janez Pavel II., znal približati in prisluhniti sočloveku ter vsemu svetu oznanjati pravičnost in mir.

Trdno verjamemo, da bodo odnosi med Svetim sedežem in Slovenijo še naprej ostali tako dobri ter se hkrati že veselimo prihodnjih obiskov in srečanj novega papeža s Slovenci!

Z iskrenim spoštovanjem!

Janez Podobnik
Predsednik Slovenske ljudske stranke

Na dan Svetega Frančiška, ko se je na Trgu Sv. Petra zbralo več kot petdeset tisoč vernikov, je papež Janez Pavel II. po množičnih slovesnostih zasebno sprejel predsednika SLS SKD Slovenske ljudske stranke dr. Franca Zagožna in se z njim zadržal v krajšem pogovoru, z veseljem pa se je spomnil obiskov v Sloveniji. Zagožen se je papežu zahvalil za pozornost, ki jo je doslej naklonil Slovencem in Sloveniji, z obema obiskoma in še zlasti s posvetitvijo Antona Martina Slomška. Spregovoril je tudi o današnji Sloveniji in omenil volitve, ki se bližajo, svetega očeta pa poprosil, naj se v svoji molitvi prihodnje dni spomni Slovencev in njihovih trenutkov odločitve. Predsednik SLS SKD je papežu Wojtyli izročil tudi priložnostno darilo; na sprejemu pa je Zagožna in delegacijo stranke spremljal tudi slovenski veleposlanik pri Svetem sedežu dr. Karl Bonnutti.

Predsednik SLS SKD dr. Franc Zagožen na obisku pri papežu

Predsednik SLS SKD Slovenske ljudske stranke dr. Franc Zagožen se je v sredo v Vatikanu udeležil splošne avdicence pri papežu Janezu Pavlu II. in se nato z njim tudi osebno srečal.

Ob tej priliki se je predsednik SLS SKD Slovenske ljudske stranke papežu Janezu Pavlu II. zahvalil za vso dosedanjo naklonjenost samostojni državi Sloveniji in ga zaprosil tudi za nadaljnjo podporo pri prizadevanjih Slovenije za enakovredno vključevanje v družino evropskih držav.

Že zvečer se je dr. Franc Zagožen na delovni večerji sestal s predstavniki Slovencev, ki živijo v Rimu.

*Vir - Slovenske brazde,
5. oktober 2000*

Krmilo je zasedeno

Torkovo popoldne. Nad večnim mestom je bolj deževen kot jasen dan. Veliko je pričakovanj. Neka neznana slutnja privablja množice iz tega vele-

mesta in mnoge, ki so se znašli tu.

Kardinalski zbor je drugi dan v Sikstinski kapeli in opravlja svoje delo. Stekel je četrti krog.

Zunaj ljudje opazijo skoraj beli dim, ki pa ni prepričljiv. Zazrejo se tja in čakajo. Ta bela barva se pojača in simpatičen dimniček je še bolj zgovoren. Zgodilo se je.

Največji zvon cerkve Sv. Petra naznani novico. Televizijske kamere in radijske postaje spremenijo programe in se usmerijo v dogodek. Poln trg čaka.

Pojavi se najstarejši kardinal iz Čila in naznani: **IMAMO PAPEŽA, Joseph Ratzinger**. Nadel si je ime Papež Benedikt XVI.

Izjave naših predstavnikov cerkve so bile razveseljive in tudi perfekt dr. Franc Rode je sporočil, da je novi papež izjemen človek, ki dobro pozna stanje v cerkvi in dobro pozna tudi našo domovino. Na Bavarskem je njegov rojstni kraj.

Ker je bil dalj časa prefekt Kongregacije za nauk ver, lahko pričakujemo, da bo v največji možni meri nadaljeval delo svojega predhodnika.

Tudi na Slovenskem so se oglasili zvonovi.

Izidor Rejc

Štirinajst dni po Velikem četrtku. Večno mesto, Rim, je prepolno. Iz vseh krajev sveta prihajajo na slovo od pokojnega papeža. Nikjer nobenega prostora. Vse polno. Mesto komaj diha. Milijoni in milijoni ljudi so se zlili, da dajo poslednji izraz spoštovanja.

Pokojni papež, velikan zgodovine in največji človek tega časa, leži na žalnem odru pred oltarjem Sv. Petra. Ni več prostora in dohodi v velemesto so zaprti. Izjemoma bo dovoljen prihod najvišjih predstavnikov držav in verstev sveta, da pridejo na slovo. Svet je zadržal ob bolečini in občutju, da je izgubil človeka, ki mu je dajal upanje, ljubezen, voljo. Njegova beseda je šla preko svetovnih razsežnosti in povsod našla pravo mesto.

Tam, v letu 1978, se je zgodilo. Zavel je veter z vzhoda. Ne tisti hladni, ki ga je širil brezbožni komunizem, zapihal je blag veter veselja poljskega naroda, ki je dal svojega najboljšega moža, da vodi božjo cerkev, Karla Voytilo.

Počasi smo dojemali, da prihaja ta božajoči veter božje besede v vse konce sveta. Bili smo priča potovanjem apostola, Petrovega naslednika. Vsi predeli sveta, bogati, revni, zapuščeni in neznani, so ga videli, poslušali in njegova beseda, nasmeh in pogum so vliвали nove upe za prihajajoče čase. Spre-

jemali so ga vsi, tudi tisti, ki so s svojo ideologijo usmerjali ljudstva daleč proč od božjega kraljestva.

Ko je bilo na trgu Sv. Petra veliko ljudi in je papež odhajal med ljudstvom proti svojim sobanam, je plačana roka sprožila tri strele. Krogle so preluknjale njegove prsi. Zgrudil se je. Ljudje so onemeli in zajokali. Sam čudež je bil poleg, da je ostal pri živ-

ljenju in so ga večše roke zdravnikov mogle rešiti.

Na pomlad leta 1990, ko se je skozi temno nebo slovenske zgodovine prikazalo sonce, je med prvimi priznal, da lahko gremo svojo lastno narodovo pot. Postali smo država: Slovenija. Sen naše zgodovine je dobil svoj veliki dan.

Ko se je pisalo leto 1996, se je zgodilo nekaj, kar ni bilo mogoče pričakovati: obisk svetega očeta v naši deželi. Bili so majniški dnevi in čas papeževega 76 - tega rojstnega dneva. Ko je prihajal so zadoneli zvonovi. Klicali so eden drugega in v najlepši pesmi sporočali veselo novico domovini: prihaja božji namestnik! Narava je vzcvetela, gozdovi so z mladim listjem zašumeli in šepetali v nebo. Takega veselja na tej naši zemlji še ni bilo.

Ko je Sveti oče videl to deželo, ko je pozdravljal prijazne cerkvice na gričih in ko se je v velikem številu zbralo naše ljudstvo, je tudi v njem zaigralo. Mladim je rekel: »Papež 'ma vas rad!« Vsem ostalim pa tudi poudaril: »Korajža velja!«

Njegovi vtisi so bili velikokrat izraženi. Ta lepa Slovenija ima bogato zgodovino. Na tem prostoru sta vera in božji nauk preko tisoč let. Sinovi in

hčere tega naroda so veliki misijonarji v vseh delih sveta.

Toda mi, kot je rekel papež, živimo za sedanjí čas. Nosimo upe in vero v prihodnje čase. Ta hip živimo Kristusovo vero in mi oblikujemo podobo naroda za jutri.

Ob vsem velikem in neizmernem delu, ki je krasilo njegov pontifikat, je prišla nezadržna bolezen. Sprejel jo je kot križ svojega življenja, ga nesel in podaril človeštvu, da bi ostalo zvesto katoliški veri.

Neizmeren je njegov trud za zedinenje katoliških cerkva in za prijateljski dogovor z drugimi cerkvami, da vsi stopimo na pot miru in medsebojnega spoštovanja. Opravičil se je vsem, ki so bili v zgodovini kakorkoli prizadeti z dejanji katoliške cerkve. Nasprotoval je vojnám, nasilju.

Vseh njegovih 14 okrožnic predstavlja celovit opus, s katerim je svetu povedal, katera je prava odrešitjska pot, ki daje človeku mesto, kot ga je določil Bog.

Četrtek je. Zadnji dan pred poslednjim slovesom. Jutri bo petek. Ob deseti uri bodo zazvonili zvonovi po vsej slovenski zemlji. Naznanili bodo poslednje slovo. To pa ne bo slovo, temveč obred zemeljskega slovesa. Vse to, kar nam je dal, je neizmeren zaklad. Nikoli izrabljen. Še dolga prihodnja leta bomo spoznavali veličino tega človeka, ki je usodno spremenil svet, zavrnil ideologije in postal temeljni svetilnik časom, ki prihajajo.

Ti, slovenska zemlja, pa bodi neizmerno hvaležna. Dal ti je največje priznanje, zagotovil ti je upanje in usmeril mladi rod po pravi poti.

Bodi zahvaljen, ljubi Bog, da si nam dal tega velikega človeka, svojega namestnika na zemlji.

Izidor Rejc

Integracija namesto denacifikacije

Slovenski politični javnosti je potrebno nekaj povedati o »selektivnem spominu« in ga v korist nove, demokratične Evrope obsoditi. Kot pripadnik nekoliko starejše generacije se še dobro spominjam, kako sem bil šokiran in ogorčen, ko je, takrat gledano iz komunistične Jugoslavije, za mene vzorno demokratična Avstrija za svojega predsednika izvolila Kurta Waldheima. Zastavilo se mi je vprašanje, ali ni danes širše javno mnenje v Sloveniji prav tako žrtev »selektivnega spomina«, vendar tokrat slovenskega.

Prepričan sem, da le malo Slovencev ne obsoja, da v Avstriji ni prišlo do denacifikacije in v Italiji do defašizacije. Razpoloženje na oni strani meje, ki ga v kratkem ne bo več, pa je ravno obratno: »naši fantje« so res zagrešili nekaj nepravilnosti, beseda zločin je prepovedana, vendar so v bistvu dobri, saj so naši. Zasluzijo si popolno izgubo spomina in reintegracijo v politično življenje. Končno pa so za vse tako ali tako krivi tisti ta grdi na oni strani meje.« Jasen izraz takega razmišljanja je npr. film »Srce v breznu« in Heiderjeva politika v zvezi s krajevnimi napisi. V obdobju neomejeno suverenih, med seboj tekmujočih in vojskujočih se nacionalnih držav, je bilo tako razmišljanje po mnenju mnogih nekaj, kar naj bi zagotavljalo nacionalno integriteto in čvrstost in s tem nacionalni obstoj. Trdno verjamem, da sta dva zgodovinska dogodka, Nürnberški proces in nastanjanje Evropske unije, postavila tako egocentrično in amoralno razmišljanje v rototarnico zgodovine. Prepričan sem, da bi evropska demokratična javnost morala zgoraj omenjena in druge pojave »selektivnega spomina« jasneje in odločneje obsoditi.

Ker obsojam, tako kot verjamem večina Slovencev, »selektivni spomin« pri naših sosedih, se moram vprašati, kako je s »selektivnim spominom« pri nas pri Slovencih? Takoj, ko si postavimo to vprašanje, moramo ugotoviti, da smo tako kot naši sosede, ali pa še v večji meri, tudi mi krivi »selektivnega spomina«, včasih celo totalne amnezije. Razlika je samo v tem, da je pri nas izguba spomina celo dvoplastna. Vsekakor se slovenska javnost ne zaveda

ali noče zavedati osnovne moralno – pravne dediščine Nürnberškega procesa, ki je vzpostavljanje, vodenje in ohranjanje totalitarnega sistema definirala kot zločin proti človeštvu, ki nikoli ne zastara. Šele ob upoštevanju tega se zavedamo, kako »selektivni« je naš spomin. »Tudi naši fantje so od sile »fejst«. Nekateri so res za generalom Rösenerjem peli hvalnico demokraciji. Družba res ni bila najboljša, ampak mislili so dobro. Drugi so hodili soncu komunizma nasproti. Pri tem jim je nekaj ljudi čisto po nesreči padlo v brezna na Krasu in Kočevskem rogu, druge pa so poslali v letovišča v Golenici, Teharjah in na Golem otoku. Predstavnike osvražene razrede so s sodbami ljudskih sodišč zaščitili pred upravičeno jezo širokih ljudskih množic in od vsega začetka so načrtovali demokratične volitve za leto 1990. Tudi ti so čisto naši in so v srcu dobro mislili. Zato se jih spominjamo samo po tem.«

V zadnjih tednih so naši mediji, tako tiskani kot elektronski, obširno poročali o petnajsti obletnici prvih demokratičnih volitev. Kolikor vem, se ni niti eden dotaknil vprašanja, zakaj nismo imeli demokratičnih volitev že leta 1945 in kakšen politični sistem smo imeli teh petinštirideset let. Brez udobja »selektivnega spomina« bi morali ugotoviti, da je bil sistem pred prvimi demokratičnimi volitvami nedemokratičen, torej totalitaren. Ker sem svoje razmišljanje začel z gospodom Waldheimom, naj z njim tudi zaključim: prav tako v naših medijih nisem zasledil prispevka, ki bi v smislu nürenberških kriterijev iskal podobnosti med njim in katerim od naših demokratično izvoljenih predsednikov.

Vsi, ki si prizadevamo slediti moralno – etičnim idealom Evrope, njenemu humanizmu, zavzemanju za človekove pravice in vladavini prava, moramo kar najbolj vehementno obsoditi »selektivni spomin«, kjerkoli se ta pojavlja. Po pravilu: misli globalno in deluj lokalno, se moramo seveda v prvi vrsti postaviti po robu slovenski inačici »selektivnega spomina«, eni in drugi; ne moremo pa ostati ravnodušni do tega pojava tudi drugje v Evropi. Ker se zavzemam za Evropo vrednot, si želim, da bi bila problematika »selektivnega spomina« v slovenskih medijih deležna večje pozornosti in obsodbe.

Prof. dr. Andrej Umek

Svet zavoda Univerzitetnega kliničnega centra sprejel spremembe statuta

Razmišljanje ob naslovu in vprašanju: Kdo bo vladal stroki?

Na podlagi sklepa vlade RS je svet zavoda UKC sprejel spremembe statuta, ki povečujejo vpliv sveta na izbiro in imenovanje strokovnega direktorja. Po mnenju

nekaterih je to nedopustno vmešavanje politike v stroko!? Tudi v medijih se je pojavil naslov z retoričnim vprašanjem: Kdo bo vodil stroko? Brez dvoma nekdo, ki je v stroki pustil pečat in je med kolegi priznan kot avtoriteta in strokovnjak. Upam pa si trditi, da stroka pri nas ni zbrana samo med fakultetnimi učitelji. Kar nekaj strokovnjakov v UKC ne izpolnjuje pri nas predpisanih pogojev za pridobitev naziva učitelja (doktorat znanosti, kvota objavljenih člankov), a kljub temu obvladajo problematiko stroke tako teoretično kot praktično na najvišjem nivoju in so med kolegi zaželeni svetovalci. Podobno je pred časom razmišljal tudi prof. Pavle Kornhaser. Trdim, da sam naziv fakultetnega učitelja, pri tem pa ne želim podcenjevati in razvrednotiti opravljenega dela, kljub vsemu ne garantira vrhunskosti v stroki, kar bi nekateri radi prikazali. Marsikje v svetu imajo prav na področju medicine celo povsem ločeno delo raziskovalcev od praktičnega dela s tem, da prihajajo učitelji iz obeh strani. Neposredne in absolutne povezave med strokovnostjo in nazivom fakultetnega učitelja ne poznam niti v drugih strokah pri nas. Poleg tega bi rad, kot novo izvoljeni predsednik sveta zavoda UKC, poudaril, da so naloge strokovnega direktorja predvsem vodenje, predlaganje in usklajevanje strokovnega dela, izobraževalne in raziskovalne dejavnosti, skrb za povezovanje z drugimi zdravstvenimi ustanovami doma in tujini, nadziranje standardov kakovosti dela, predlaganje kadrovskih rešitev ter tudi ocenjevanje vseh naštetih aktivno-

sti. Predvsem pa v prihodnje vidim kot eno najpomembnejših nalog strokovnega direktorja opredelitev in usklajevanje prioritete na področju zdravstvene dejavnosti, kar bo izredno zahtevna naloga. Vse te naloge so prej kot ne organizacijske, zahtevajo sicer poznavanje delovanja stroke, poleg tega pa predvsem obilo sposobnosti koordiniranja, usklajevanja, dogovarjanja in prepričevanja. Torej, strokovni direktor mora poleg avtoritete uspešnega strokovnega delavca imeti tudi zvrhan koš pozitivnih človeških lastnosti. Verjamem, da je takih ljudi, tudi v tako veliki ustanovi kot je UKC malo, zaradi česar podpiram širše odprta vrata za kandidiranje. Problematizirati izbiro se mi prav tako ne zdi umestno, kajti prej ali slej se bomo morali sprijazniti z dejstvom, da tisti, ki izbere, prevzame tudi odgovornost in posledice za slabo izbiro ter s tem tudi obveznost, povsod v svetu uveljavljenega, odstopa iz objektivnih razlogov, ki je v takih primerih stvar lepega obnašanja. Kaj pa pri nas? Naj zaključim. Kod predsedujoči svetu zavoda UKC bom z izkušnjami, ki jih imam (23 let dela na kliniki, 8 let vodenja regijske bolnišnice, 3 leta dela na zavarovalnici) skušal poskrbeti, da bo nadzorna vloga sveta realizirana, istočasno pa si bom, prav zaradi izkušenj (ne vedno dobrih), prizadeval za odkrit dialog med stroko, njenimi zahtevami ter poslovođstvom, katerega pogoje dela z omejenimi finančnimi sredstvi, stroka še vedno vse prepogosto ignorira. S tem ne želim v naprej oporekati pogosto upravičenim zahtevam stroke, ki želi dobro bolnikom (včasih pa vendarle le sebi) in pričakujem konstruktiven in na realnih osnovah temelječ dialog. Zavedati se moramo tudi velike odgovornosti pred javnostjo, ki upravičeno pričakuje, da bomo skupaj z ministrstvom ter njegovimi usmeritvami, našli najboljšo možno rešitev.

Janez Remškar

Teharje

Dachau

Ustvariti politično klimo za investicije v prihodnost

O uresničevanju Lizbonske strategije

Vprašanje uresničevanja Lizbonske strategije je pomembno razvojno vprašanje tako za Evropo kot tudi za Slovenijo in bi moralo biti deležno bistveno večje pozornosti medijev. Nedvomno je pomembno vprašanje, ali premoreta Evropa in Slovenija dovolj politične volje za uresničitev v Lizboni zastavljenih ciljev in žrtvovati delček, majhen delček sedanjosti, za boljšo prihodnost. S to ugotovitvijo v mislih, se zastavljajo tri vprašanja: ali so cilji pravi, ali so instrumenti ustrezni in kot že rečeno, ali obstaja politična volja. Do vseh teh treh vprašanj je potrebno zavzeti jasna stališča.

Prepričan sem, da je cilj, torej da Evropa postane najuspešnejša, na znanju temelječa družba, z več in boljšimi delovnimi mesti in ohranja svojo socialno kohezijo, pravilno zastavljen. Pri utemeljevanju te trditve bi se oprl na znanega nemškega filozofa Petra Sloterdijka, ki v svoji knjigi »Falls Europa erwacht« (Če se Evropa zbudi op. o. u.), da je intelektualno bistvo evropskosti v želji tekmovali in biti najboljši. Strinjam se z njim, da bi Evropa brez tako zastavljenega cilja ostala brez bistvenih elementov svoje miselnosti in vrednot. Te pa vendar želimo ohranjati.

Ko govorimo o instrumentih, je potrebno jasno ločiti dve obdobji. Instrumenti Prodijeve komisije so bili enostranski, so poglobljali gospodarsko družbeno nesorazmerja in, kot se je jasno pokazalo, niso zagotavljali doseganja cilja. Osnovni instrument je bil povečanje vlaganj v raziskave in razvoj (R&D). Ta naj bi dosegel 3% BDP, tako da prispeva javni sektor 1% in privatni 2%. Pokazalo se je, da privatni sektor potrebuje bistveno več kot samo želje Evropske komisije, da bo investiral 2% BDP v R&D. Taka investicija mora biti gospodarsko upravičena, torej smiselna in rentabilna. Že Prodijeva komisija je tik pred iztekom mandata ugotovila, da bi v Evropi, v kolikor bi bil predvideni nivo vlaganj v R&D dosežen, primanjkovalo približno 700.000 znanstvenikov in raziskovalcev. Že samo to govori, da so bili lizbonski instrumenti izbrani slabo in neodgovorno.

Konservativni del Evrope to ni opazil šele po lanskem poročilu Wima Kokka, ampak je o tem problemu razpravljala Evropska ljudska stranka že na svojem kongresu 2001 v Berlinu in naložila svojim delovnim telesom, da pripravijo novo Lizbonsko strategijo kot osnovo za delovanje bodoče evropske komisije pod njenim vodstvom. Zainteresirani bralci lahko najdejo doku-

menta »Re-Visiting the Lisbon Agenda« in »For more Growth, Prosperity and Jobs in Europe« na spletnih straneh Evropske ljudske stranke.

V tej novi strategiji, ki jo Barosova komisija že izvaja, je dano osrednje mesto privatnemu sektorju, torej gospodarstvu. Tako kot ostali sestavljavci zgoraj omenjenih dokumentov sem prepričan, da je ključni element za uresničevanje Lizbonskih ciljev gospodarstvo, ki je voljno in sposobno investirati v nove proizvode in storitve. Zato je ključna naloga politike, da ustvari gospodarsko klimo, ki bo spodbujala vlaganja in investicije. Pomemben vendar samo del te klime so tudi vlaganja v znanje torej R&D in človeške vire. Na tem področju se ohranja cilj, da naj bi vlaganja v R&D dosegla 3%, ob že znani strukturi 1% javni in 2% privatni sektor. Slednji naj bi bil del povečanih investicij in izključno gospodarsko motiviran. Vse analize tudi kažejo, da mora Evropa, če želi svojemu gospodarstvu omogočiti neoviran razvoj, okrepiti raziskovalno usposobljene človeške vire. Zato nova lizbonska strategija predvideva in priporoča povečanje vlaganj v visoko šolstvo, ki naj bi dosegla dve tretjini vlaganj v R&D. Kot je iz povedanega razvidno, je nova lizbonska strategija bistveno bolj kompleksna od stare. Zato je razumljivo in pričakovano, da bodo znotraj te globalne strategije posamezne članice izbrale svojo strategijo ukrepov, prilagojenih svoji gospodarski situaciji in družbeni klimi. To pa pomeni elastičnost in oblikovanje instrumentov, ne samo v smislu končnega cilja, ampak tudi že doseženega. Pomeni tudi to, da je dan bistven poudarek odpravljanju ozkih grl in vzpostavljanju sinergij vse to v smislu večje gospodarske uspešnosti in pospešitve inovacijskega ciklusa.

Vrsto ukrepov, reform in instrumentov za uspešno uresničevanje nove lizbonske strategije bo potrebno oblikovati, sprejeti in potrditi v parlamentih članic EU. Zato je potrebno v Evropi in v Sloveniji ustvariti potrebno politično klimo, klimo, ki bo omogočala investicije v prihodnost. Ob mnenjskih in političnih voditeljih imajo mediji pri tem odločilno vlogo, ker to ni tema, ki se medijsko najboljše »prodaja«. Samo z odprto in objektivno razpravo je možno vzpostaviti produktivno politično klimo.

Prof. dr. Andrej Umek

Program dela mednarodne komisije SLS in programske skupine za mednarodno sodelovanje v letu 2005

Zavzemali se bomo za enoten slovenski kulturni prostor

V letu 2005 se bo morala programska skupina za mednarodno sodelovanje SLS, prav tako kot tudi mednarodna komisija SLS, usklajevati z zunanjim ministrom, s katerim smo kot s kandidatom za zunanjega ministra usklajevali koalicijsko pogodbo na področju zunanje politike. Samo skozi dialog znotraj koalicijskih strank bomo lahko nastopali kot verodostojen partner na nivoju vlade in kasneje tudi na mednarodnem področju.

V kolikor prihaja do vsebinskih razhajanj na področju zunanje politike med koalicijskimi partnerji znotraj vlade, jih ne moremo reševati z napadi na našo vladno. Razhajanja je potrebno reševati znotraj vlade in z dobrimi vsebinskimi predlogi nadgrajevati koalicijsko pogodbo, ki na področju zunanje politike vsebuje veliko elementov zunanje političnega programa SLS.

SLS mora še naprej delovati v okviru EPP in preko Evropskih ljudskih

strank utrjevati tudi sodelovanje z desnosredinskimi strankami sosednjih držav in strank iz Evrope. Krepi je potrebno tudi sodelovanje z različnimi programsko sorodnimi fundacijami, od katerih lahko pričakujemo predvsem pomoč pri izobraževanju naših kadrov.

Še naprej se bomo zavzemali za enoten slovenski kulturni prostor in za nudenje ustrezne pomoči organizacijam, ki se zavzemajo za navezovanje vezi z matično domovino. V EU morajo manjšine služiti kot most razumevanja in sožitja med sosednjimi narodi. Naša zunanja politika temelji na temeljih strpnega dialoga s sosednjimi državami in na principih miroljubnega sožitja in reševanja odprtih vprašanj z miroljubnimi sredstvi. Smo za strpen dialog in po potrebi tudi za arbitražo na osnovi celotnega spektra dejstev pri urejanju odnosov s sosedi.

Mag. Stanislav Raščan, mednarodni tajnik SLS

Sodelovanje na seminarju o vrednotah v politiki

Mednarodni tajnik SLS mag. Stanislav Raščan se je kot predstavnik iz Slovenije aktivno, z lastnim prispevkom, udeležil transatlantskega seminarja o vrednotah v politiki, ki ga je od 8.-11. aprila 2005 v Varšavi organiziral Mednarodni republikanski inštitut. Mag. Raščan je v svojem prispevku o vrednotah v politiki SLS in drugih koalicijskih strank v Sloveniji predstavil trenutno politično situacijo v Sloveniji in tudi njen vpliv na zunanjo politiko RS in posledično tudi na transatlantske odnose. Predstavil je program SLS na zunanje političnem področju, ki vsebuje tudi pozitivne vrednote naše stranke. Veseli smo tudi, da smo lahko večji del teh pozitivnih vrednot

prenesli tudi v koalicijsko pogodbo in jih uresničujemo z aktivnim sodelovanjem v vladi RS.

Z regionalnim direktorjem Mednarodnega republikanskega inštituta (IRI) se je mag. Raščan tudi ločeno pogovarjal o nadaljevanju dobrega sodelovanja med SLS in IRI v prihodnosti. *uo*

Gospodarstvo v prvi slovenski vladi

Pišemo leto 1990. To je prelomno obdobje v slovenski narodovi zgodovini, ki pa je nastopilo šele pred koncem 20. stoletja. V začetku leta 1990 - spomladi, so bile prve demokratične volitve in z njimi prihod demokracije na slovenska tla.

Zelo pozni smo, tega se moramo zavedati. Volitve so uspešne in zmaga DEMOS. Ta DEMOS je sestavljen iz strank oživiljenega in desnega političnega prostora.

Po volitvah, skladno z dogovorom, vodenje vlade prevzame zmagovita stranka, v tem primeru SKD.

Ta prva demokratična slovenska vlada je nastavila svoje delo v popolnoma drugem pravnem redu, ki je bil še podaljšek socialistične ureditve Jugoslavije. Slovenija še ni država in je le ena od republik državnega prostora. Tudi še ni parlamenta, ampak je skupščina, ki ima tri domni sistem. Ta je dosti kompliciran, zelo pluralno sestavljen in v različne interese usmerjen. Polno je nasprotij in v takem vzdušju in pogojih je potrebno v tej, še ne urejeni državi, vladati.

Še vedno se ta vlada imenuje izvršni svet republike in člani vlade so sekretarji, kot jih določa prejšnja ustava socialističnega tipa. Torej je to povsem drugi, še ne demokratični red in podaljšanje prejšnjih časov v tako imenovano demokracijo.

Tudi miselnost je bila temu podobna. Uvajati pa smo morali tržno socialno gospodarstvo. Ta pojem je znan, vendar je že oborožen s tržno miselnostjo in poudarkom, da mora podjetništvo iti v boj za svoj prostor.

Vlada je bila številčna in resorji (sekretariati) tudi ne preveč logično razporejeni. Tako je bilo tudi delo težje in usklajevanje daljše.

Bili so veliki gospodarski problemi. Področje, ki sem ga pokrival, je bilo področje industrije in gradbeništva. Takoj so nastale velike vrzeli in vprašanja, po kateri poti do uspešne ekonomije. Številni tujci, ki so prihajali posamično ali v skupinah kot predstavniki posameznih držav,

so se močno zanimali, kakšna bo naša pot in kako bomo to sicer majhno ekonomijo uspešno peljali. Pomembno je povedati, da je bila slovenska ekonomija v vseh socialističnih deželah sveta najbolj razvita. To je dajalo tudi upe in sposobnost kadrov je bila na nivoju.

Toda imeli smo še vedno družbeno lastnino. Tujci, ki so spraševali, kaj to je, niso mogli razumeti. Zapadli svet pozna samo državno in privatno lastnino. Kakršno koli pripovedovanje o tej lastnini ni našlo razumevanja v glavah teh obiskovalcev.

Privatizacija. Imeli smo tedaj že na ozorju model privatizacije, ki ga je jugoslovanska vlada predvidela. Ta način je predvideval, podobno kot na kmetiji, pravico prvega, direktorja. To pa ni bilo mogoče izpeljati in tudi ni imelo smisla. Naš resor je pripravil model, da se družbena lastnina podprži in s tem postane državna lastnina. S tem bi dosegli mnoge cilje. Imeli bi kontrolo nad družbeno lastnino in postopkom privatizacije in mnoga področja države bi lahko sodelovala (SDK, tožilstvo, sodni sistem, ...), bili bi čuvarji tega državnega kapitala in bila bi s tem zaščita. Ta predlog ni bil sprejet. Prispel je nov korigiran predlog tujega strokovnjaka, po katerem se je pripravil zakon, ki bi spremenil lastninsko preobrazbo po načelu hitro in pošteno. Ta model je šel v postopek. Napaka pa je bila v tem, da ni bilo nobene zaščite in družbena lastnina je s tem dobila skoraj neulovljivo kategorijo.

V tem času so bile velike krize v podjetjih. Skrbeli smo, da ni bilo nepotrebnih stečajnih postopkov, ki bi uničila določena podjetja ali celo panoge. Velik problem smo imeli s propadajočim Elanom, ki pa je po velikem trudu vseeno prišel v roke

Hrvaške, po zaslugi sodne veje.

Sprejeli smo novo ustavo in skupščina je postala Državni zbor. Postali smo ministri. Istočasno sem bil minister in tudi član Državnega zbora. Ta ustava je bila evropska, pozabila pa je, da je še vedno družbena lastnina in ni predvidela primerne zaščite. Prvi lastninski zakon o denacionalizaciji, ki naj bi popravil težke zgodbe preteklega sistema razlaščenja in jemanja osnovnih človekovih pravic. V tem času nam je uspelo podržaviti Slovenske železarnice, ki so po dolgih letih našle svoj prostor in zagotovile, da je ta dejavnost ostala.

Eden največjih načrtov je bila osamosvojitve, ta načrt je bil zahteven in drzen. Potrebno se je bilo izvleči iz stare države in začeti lastno pot. Pripravljali smo vsak na svojem področju predvidevanja, kako se to dejanje opravi. Bilo je 25. ma-

ja točno mesec dni pred dnevom osamosvojitve, ko smo poročali na vladi in predsedstvu, kako bo to izgledalo. Ko napovemo tudi črno varianto, črni scenarij, leta ni bil s simpatijo sprejet. Predvideval sem, da bomo izgubili cel jugoslovanski gospodarski prostor, ker bo to enostavno znak nasprotovanja in nevoščljivosti. Po enem mesecu so prišli tanki na cesto. Scenarij je bil še hušji.

Temeljno prizadevanje resorja, ki sem ga pokrival, je bilo usmeritev na zahodne trge. V letih 1990, 1991 in delno 1992 se je edinokrat zgodilo, da je bil izvoz večji od uvoza. Tega poslednjemu ni bilo nikoli.

Pripravili smo tudi strategijo razvoja slovenske industrije po panogah. Ta načrt smo naslonili na posamezna področja v naši bližini kot so Bavarska, Baden Würtemberg, Švica, del severne Italije. Na podlagi tega smo ugotovili odstopanja v posameznih panogah in ta strateški načrt razposlali na primerne naslove. Odgovori so bili v glavnem taki: strategija je dobra, vendar zelo trda. S to strategijo smo pogledali resnici v oči in dali možnosti in videnje,

kako država usmerja in pripravlja pogoje za uspešno ekonomijo.

Temeljno poglavje gospodarske preobrazbe je bil lastninski zakon, ta se je pripravil in bil koncem leta 1992 sprejet. Ker ustava ni predvidela postopka oz. podržavljanja družbene lastnine, sem kot poslanec v parlamentu in tisti, ki je vodil Komisijo za lastninsko preoblikovanje in denacionalizacijo, predlagal dopolnitev 29. člena, ki je glasil »**vsil brezplačni prenos družbene lastnine na druge pravne osebe so nični**«. To bi bil edini vzvod, ki bi preprečeval divje lastninjenje in s tem pravo naslado pravnikov in ekonomistov, kako se ta lastnina čim bo-

lje privatno izkoristi. Ta člen je bil sprejet. Žal pa je Ustavno sodišče v takratnem času člen zavrglo in dalo zeleno luč razvrednotenju družbenega kapitala in potezam, ki so sledile. V zakonu je bilo tudi določeno, da so postopki na sodiščih prioritetni, ki se nanašajo na probleme lastninskega preoblikovanja. Tudi to ni šlo, ker sodišče ni poenotilo kriterije in postopki so šli po normalnih poteh in izgubili svojo moč.

Iz povedanega sledi, da so bili časi prve slovenske demokratične vlade zelo pestri. Iz planskega gospodarstva je bilo potrebno preiti na tržno socialno gospodarstvo. Slovenski domači trg je majhen in je malokomu dano, da lahko svojo dejavnost opravljajo doma. Izvoz kot prioriteta podjetij nosi sabo več prednosti. Na trgu, ki je zahteven in neusmiljen, dokažeš svojo žilavost in sposobnost. Izvoz je tudi edina možnost za širjenje dejavnosti. V izvozu oceniš stopnjo tehnološkega razvoja in strateške sposobnosti. Vemo, da je svetovni trg vedno nudil primerni prostor oziroma, ki nam odpirajo prihodnost. Dokler se ni privatizacija izpeljala, tuj kapital ni bil odločen, da vstopi. Zanimivo je tudi bilo, da se je v velikih zneskih ta kapital ponujal, vemo pa, da je bila to iluzija, ker je bilo vezano to na zavarovanje preko parlamenta. Ta pot pa je tvegana in včasih neizvedljiva. Ko je bila osamosvojitve opravljena, je sledilo obdobje prizadevanja, da nas priznajo države in da tako postanemo enakopravni in v svetu priznani. Toda zgodilo se je nekaj nepojmljivega. DEMOS kot politična sestava, ki je opravil zgodovinsko nalogo osamosvojitve, je razpadel. Ocenjujem, da je bila to ena največjih napak, saj je vsakdo lahko predvidel, da bo zopet prišel v našo sredo duh socializma ali celo komunizma. Ko je bil proces formalno pripravljen v globino, ampak še pomanjkljiv.

Ocenjujem, da je bilo delo prve slovenske vlade zahtevno, garaško in z veliko idealizma. Opaziti pa je bilo v delu vlade tudi nasprotovanja, ugotavljanja, da se spremembe prehitro opravljajo. Od tod je tudi sledila po dveh letih zamenjava vlade in izplen dveletnega dela, po tako dolgi dobi vladanja komunizma in socializma, ni bil tak, kot bi moral biti. Saj tako temeljite spremembe v povsem drugi družbeni red s ciljem, da pridemo čim prej v evropsko skupnost je logično, da je bil čas prekratek. Temeljne preobrazbe se praviloma opravljajo 4,5 oz. 6. let. Ker pa to ni bilo mogoče, smo ostali na začetku poti in šele Evropa nas je prisilila, da smo neke stvari vzeli resno.

Še vedno menim, da bi morala biti temeljna odločitev v tem, da družbena lastnina kot pojem, odide iz naše prakse, kar pa se ni zgodilo. Torej bi bilo podržavljanje družbene lastnine edina pametna smer, ki bi zagotovila nadzor in pravni, varni prehod do lastninskih razmerij.

Prva slovenska vlada je opravila zgodovinsko delo in zagotovila, da smo postali država po velikih željah naših prednikov v prejšnjih stoletjih. Ta država je sedaj na svoji poti v prihodnje čase in upamo, da bo uspešna ter dokazala svojo žilavost, sposobnost in delavnost.

Izidor Rejz

Držimo pesti!

za RK Celje Pivovarna Laško

In držali jih bomo vedno! Pridite na eno izmed prireditev, kjer bomo skupaj slavili uspehe naših rokometashev. Sodelujte v nagradnih igrah, ali pa na dvoboj izzovite svojega najljubšega rokometasa. Tekma ena na ena, iz oči v oči z vašim junakom. Se vam bo zatresla roka? Najboljše čakajo bogate nagrade, zabave željne pa Sašo Hribar in Kingstoni.

Petek, 15. april

Celje - Mercator Center: od 15. do 17. ure
Ljubljana - Mercator Center: od 19. do 21. ure
Glasbeni gost: skupina Kingston

Petek, 22. april

Maribor - Europark: od 15. do 17. ure
Celje - Planet Tuš: od 18.30 do 20.30 ure
Glasbeni gost: Atomik Harmonik

Petek, 29. april

Ljubljana - Citypark: od 17. do 19. ure
Glasbeni gost: skupina Kingston

Zvestoba do roba!

Ministri Slovenske ljudske stranke, Janez Podobnik za okolje in prostor, mag. Janez Božič za promet in dr. Ivan Žagar s Službe vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, so se 1. aprila mudili na celodnevem delovnem obisku v koroški in Savinjsko šaleški regiji. V okviru obiska so se najprej na letališču v Slovenj Gradcu srečali z županoma mestne občine Slovenj Gradec in občine Mislinja, Matjažem Zanoškarjem in Viktorjem Robnikom. Nato so se v Dravogradu udeležili seje Sveta koroške regije, v Mozirju pa so se srečali z župani in poslanci savinjsko šaleške regije. Popoldan so imeli ministri tudi individualni program obiskov, sledilo pa je še večerno srečanje regionalnih odborov SLS savinjske in šaleške regije na kmečkem turizmu Apat na Pristava pri Gaberku. Obisk je bil ocenjen kot izjemno uspešen, za kar imajo velike zasluge tudi „lokalni“ koordinatorji programa Mirko Vošner za Koroško, Herman Arlič za šaleško in Jakob Presečnik za savinjsko regijo.

Minister dr. Ivan Žagar z županom občine Slovenj Gradec in županom občine Mislinja Ivanom Robnikom

Aktivni ministri SLS na jutranjem srečanju v stavbi slovenjgraškega letališča

Vpisovanje v »zlati knjigi gostov« občine Slovenj Gradec

Mirko Vošner, predsednik regionalnega odbora Koroške in organizator obiska na Koroškem, mag. Janko Žerjav, podsekretar na Direktoratu za okolje MOP in Helena Šolar, višja svetovalka na Uradu za prostorski razvoj MOP

“Tretja razvojna os” osrednja tema seje Sveta koroške regije

Na seji sveta koroške regije so se ministri s predstavniki regije pogovarjali predvsem o razvojnih vprašanjih in projektih, ki se načrtujejo v bližnji prihodnosti na Koroškem. Osrednja tema je bila t.i. tretja razvojna os, ki se navezuje na izgradnjo hitre ceste Holmec - Arja vas - Metlika. Minister Božič je poudaril, da bo mogoče prvo etapo ceste Holmec - Arja vas najhitreje udeležiti skozi nacionalni program izgradnje avtocest ter skozi letne načrte razvoja in obnov DARS. Drugo etapo Arja vas - Metlika pa bo treba čimprej vključiti v nacionalni program obnove cestnega omrežja. Minister Božič je opozoril, da do prihodnjega leta še ni mogoče odgovoriti na vprašanje, kdaj bo znana natančna trasa hitre ceste Holmec - Arja vas - Metlika. Ministrstvo za promet je prvo etapo omenjene ceste Holmec - Arja vas opredelilo že lani v nacionalnem programu izgradnje avtocest. Po besedah ministra Janeza Božiča bo primerjalna študija še pravočasno ponudila najbolj optimalno traso ceste, sedaj pa je potrebno čimprej pridobiti lokacijsko dovoljenje.

Člane sveta je zanimala tudi problematika ustanavljanja pokrajin kot druge ravni lokalne samouprave. Minister Žagar je odgovoril, da bo potrebno k reševanju omenjene problematike pristopiti celovito. Decentralizacija države po njegovem mnenju zagotovo ni mogoča brez uvedbe pokrajin. Kljub temu, da so se zanjo med

predvolilno kampanjo zavzemale vse politične stranke, pa gre za zahtevno politično vprašanje. Pripraviti je potrebno zakonodajo, ki bo opredelila vse pristojnosti in naloge, ki se bodo v velikem delu prenesle iz državne ravni navzdol. Prav tako je potrebno zagotoviti ustrezne finančne vire in natančno opredeliti strukture, saj si zaradi omejenih javnih financ v Sloveniji ne moremo privoščiti občutnega povečanja administracije.

Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko bo vse potrebne predloge pripravila do konca letošnjega leta ali najkasneje do začetka prihodnjega leta. Vzporedno s projektom ustanavljanja pokrajin bo tekel tudi projekt razvojnih regij, Koroška pa bo enakopravno z ostalimi deli države vključena v oba projekta.

Minister Janez Podobnik je koroške občine pozval, naj se čimbolj aktivno odzovejo na nov razpis republiškega stanovanjskega sklada. Obenem je občinam obljubil vso potrebno strokovno in siceršnje pomoč pri prilaganju na novo dokaj zapleteno prostorsko zakonodajo. Pohvalil pa je tudi obsežen projekt koroškega komunalnega odlagališča, ki bo zagotovo deležen evropskih kohezijskih sredstev.

V okviru individualnih obiskov se je minister Janez Podobnik popoldan sestel s predstavniki družbe PREVENT GLOBAL d.d. in direktorjem Jožetom Kozmusom v prostorih hčerinskega podjetja TOVARNA IVERNIH PLOŠČ v

Otiškem Vrhu. Na sestanku je bila prisotna tudi županja občine Dravograd, Marjana Cigala. Sledilo je srečanje s predstavniki občine Radlje ob Dravi in pogovor o gradnji čistilne naprave ter ogled centralne čistilne naprave Šo-

Seja sveta SLS koroške regije

Dr. Matic Tasič, župan občine Prevalje, v pogovoru s predsednikom stranke

Srečanje z vodstvom podjetja Prevent Global (Janez Podobnik in Jože Kozmus)

Županja občine Dravograd, Marjana Cigala je marsikaj povedala

Lesna - tovarna ivernih plošč Otiški vrh

štan in pogovor z vodstvom podjetja. Minister Janez Božič se je sestel z župani Dravske doline (občine Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju in Muta) v zvezi s problematiko nadaljevanja izgradnje radeljske obvoznice, ceste Vuhred - Ribnica na Pohorju in nadaljevanje projekta izgradnje

mednarodne kolesarske poti ob reki Dravi. Minister Ivan Žagar pa se je sestel s predstavniki Regijske razvojne agencije za Koroško.

Kljub izredno zgoščenemu programu obiska je bilo dovolj časa tudi za skupno kosilo z župani iz vrst SLS.

Na srečanju v Mozirju župani izpostavili vrsto vprašanj

V Mozirju je pozno popoldan sledilo srečanje ministra Podobnika in ministra Božiča z župani in poslanci Savinjsko Šaleške regije. Tudi predstavniki te regije so ministra Božiča opozorili na pomembnost t.i. tretje razvojne osi, Božič pa jim je pojasnil, da bi že prihodnje leto lahko začeli z izdelavo lokacijskega načrta, če bo dosežen konsenz glede trase te ceste, gradnja te ceste pa bi se tako po najbolj optimističnih pričakovanjih začela leta 2010.

Minister Podobnik je obljubil, da bo ministrstvo za okolje postopke za izdelavo občinskih prostorskih aktov skušalo poenostaviti, rešitve pa bodo iskali tudi v primerih dobre prakse posameznih občin. Občine prostorske akte izdelati do leta 2007. Postopki so zelo zapleteni, zato bo ministrstvo skušalo zapletenost postopkov odpraviti tudi skozi pripravo ustreznih prostorskih delavnic, ki se bodo pričele prihodnji mesec.

Župani so izpostavili tudi problem ogrevanja z lesno bio maso, Podobnik pa jim je odgovoril, da zanimanje za ta projekt narašča. Kljub temu pa je treba pozorno preučiti celoten projekt in njegovo izvedbo, saj se v praksi pojavljajo tudi drugačne izkušnje od pričakovanih. Glede sanacije Macesnikovega plazu nad Solčavo, ki se je pričela že pred leti, je minister Podobnik dejal, da je letos v ta namen v državnem proračunu zagotovljenih 120 milijonov tolarjev.

Minister Janez Božič je Savinjsko šaleškim županom tudi pojasnil, da v proračunu primanjkuje denarja za državne ceste, vendar ministrstvo pričakuje, da bo z letošnjim rebalansom proračuna pridobilo dodatna sredstva, ki bi pripomogla izvedbi načrta posodobitve državnih cest. Za posodobitev celotnega omrežja državnih cest v Sloveniji, ki bi

bil podoben cestnemu omrežju sosednjih držav bi potrebovali 700 do 800 milijard tolarjev.

Predstavniki Rekreativno - turističnega centra Golte so ministra Božiča seznanili s težavami pri pridobitvi uporabnega dovoljenja za sedežnico Ročka, čeprav gradbeno dovoljenje že imajo. Ob

Ogled čistilne naprave v Šoštanju

Srečanje z župani in poslanci savinjsko šaleške regije v Mozirju

Jakob Presečnik, Herman Arlič in Janez Podobnik so z zanimanjem prisluhnili predstavitvi okolice turistične kmetije Apat

Dr. Franc Zagožen in Jakob Presečnik na srečanju regionalnih odborov SLS

Marko Jeraj in Janez Podobnik sta se s soplesalkama zavrtila ob zvokih ansambla Spev

Zdravljica za slavljenca Ivana Rakuna

tem je Božič povedal, da je ministrstvo sprejelo pravilnik izdaje uporabnih dovoljenj za sedežnice na smučiščih, ki med drugim prepoveduje izdajo dovoljenj rabljenim sedežnicam iz tujine. Kljub temu pa pričakuje, da bodo v okviru ministrstva našli ustrezen rešitev za pridobitev uporabnega dovoljenja za sedežnico na Golteh.

Obisk na koroškem in v savinjsko šaleški regiji se je zaključil s srečanjem ministra in predsednika SLS Janeza Podobnika s člani občinskih odborov in občinskimi svetniki Savinjsko šaleške regije na kmečkem turizmu Apat na Pristavi pri Gaberku v občini Šoštanj. V živahni razpravi se je razpravljalo tako o delovanju občinskih odborov SLS, pripravi na lokalne volitve, delovanju nove slovenske vlade in o vrsti drugih ak-

“Občudujem vztrajne in pogumne ljudi!”

Mogoče se je poslanec Josip Bajc tudi zaradi tega svojega prepričanja nemudoma povabil štiri slikarje, **Janija Bevca, Benjaminja Žnidaršiča, Romana Gruntarja in Silva Mehleta**, da otvori razstavo njihovih likovnih del, ki so jih postavili na ogled v Jelovškovem likovnem salonu v Kulturnem domu Španski borci v Ljubljani. Vsem štirim slikarjem je skupno to, da pri svojem delu ne morejo uporabljati rok - slikajo namreč z usti oz. z nogami. Josip Bajc je v svojem nagovoru poudaril, da je človek bitje, ki mora komunicirati; nekateri to počnejo z besedo, drugi lažje z glasbo, tretji s slikanjem...

“Je pa človek tudi bitje, ki želi biti srečno. Vsakdanjost pa mu poleg lepega vedno prinaša tudi težave, stiske, žalost - vse to pa je treba presejati in reševati, največkrat s pomočjo bližnjih. Vi, spoštovani slikarji, ste našli imeniten način, da nadomestite tisto, kar vam ni dano,” je zbrane nagovoril poslanec Josip Bajc, slikarjem pa zaželel še veliko ustvarjalnega dela, predvsem pa moči, da bodo še naprej

slikali predvsem za svojo dušo, pa tudi za naše oči.“

Zanimiv je tudi razlog, zaradi katerega so likovni ustvarjalci želeli, da njihovo razstavo otvori prav poslanec Slovenske ljudske stranke, Josip Bajc. Med drugim so v zahvalnem pismu zapisali: “Veseli smo bili vaše prisotnosti, saj vas izredno cenimo. Ne samo kot visokega predstavnika države, temveč kot izredno prijetno in prijazno osebo, ki zna tudi med nami, drugačnimi, prepoznati sogovornika. Zato smo vam neizmerno hvaležni in se veselimo srečanj z Vami!”

Barbi Ravnikar

IDILA OB REKI
Josip Bevc (slika z usaj)

Srečanje članov Osrednje slovenske regije in Ljubljane z vodstvom stranke

Vzpostavitev boljše komunikacije

Na rednem srečanju so se sestali predstavniki SLS v Osrednji slovenski regiji. Osrednja slovenska regija

obsega predstavnike občinskih odborov SLS iz Litije, Šmartnega pri Litiji, Moravč, Lukovice, Domžal, Trzina, Mengša, Komende, Kamnika, Medvod in Vodice. Torej del občin, ki gravitirajo na slovensko prestolnico. Tema razgovora je potekala o vzpostavitvi relacije tako na nivoju stranke kakor na ravni občin. Strinjali so se, da obravnavanje istih tematik privede do dejstva, da je nujna vzpostavitev boljše komunikacije na čim širših nivojih. **uo**

Poslanec Stanislav Brenčič je v prvih aprilskih dneh prišel k ostalim še eno leto. Poslanski kolegi so mu voščili ter mu namenili praktično, predvsem pa lepo in moderno darilo. V srjaci nežnih spomladanskih barv, se bo na kakšnem izmed dolgih zasedanj zagotovo bolje počutil! Tudi uredništvo SLS Odmeva poslancu Stanislavu Brenčiču iz srca želi še na mnoga zdrava in srečna leta!

Ob zaključku obiska vlade v obalno - kraški regiji, so se ministri **Janez Podobnik**, mag. **Janez Božič** in dr. **Ivan Žagar**, srečali s predstavniki regionalnega odbora SLS Kras in Slovenska Istra na gradu Štanjel. Gostil jih je **Uroš Slamič**, župan Komna.

Srečanje SLS v Štanjelu

Na srečanju z regionalnimi odbori SLS v Štanjelu, ki ga je gostil župan občine Komen **Uroš Slamič**, sodeloval pa je tudi poslanec SLS **Josip Bajc** ter direktor vladnega urada za verske skupnosti dr. **Drago Čepar**. Ministri iz vrst Slovenske ljudske stranke so uvodoma predstavili aktualno dogajanje in načrte v vladi in po ministrstvih. Nato pa so odgovarjali na številna vprašanja udeležencev, ki seveda lokalne problema najbolj poznajo in občutijo.

»Mnogo vprašanj in odgovorov...« (**Josip Bajc**, poslanec SLS; mag. **Janez Božič**, minister za promet; **Janez Podobnik**, predsednik SLS ter minister za okolje in prostor; dr. **Marjan Vezjak**, vodja Urada za mednarodne in evropske zadeve MOP; in **Valter Ščuka**, predsednik RO Kras.

»V elementu...« (**Uroš Slamič**, **Žarko Pregelj**, dr. **Ivan Žagar**, **Bruno Podlogar**, **Aldo Babič**, dr. **Drago Čepar** in **Josip Bajc**).

Premiera

Vrhunec letošnje operne sezone v SNG Maribor je bila nedvomno premiera Offenbachovih Hoffmannovih pripovedk, spektakularna izvedba z bogato scenografijo in kostumografijo. Fantastična opera v treh dejanjih s prologom in epilogom.

Na vabilo poslanca DZ in člana sveta SNG **Franca Kanglerja** se je odzvalo veliko politikov in gospodarstvenikov. Iz prestolnice so je tako pripeljalo kar sedem ministrov, številni poslanci, župani okoliških občin in direktorji iz vse Slovenije, pa diplomati, kulturniki, skratka, sila pestra družba, ki je uživala v triinpol urni predstavi.

Zvezda večera je bil slaviti tenorist **Janez Lotrič**, ki se je, potem, ko je žele aplavz po največjih svetovnih opernih hišah, v velikem slogu vrnil v mariborski operni ansambel. Buren aplavz je požel tudi 24-letni Duplečan **Tim Ribič**, ki se je v Hoffmannovih pripovedkah predstavil v vlogi Franza. (Tisti, ki ste Timov nastop zamudili, ga boste lahko ponovno slišali v opereti Vesela vdova, 25. junija v Dupleku.)

Tim Ribič v vlogi Franza

Gala sprejem v Kazinski dvorani po premieri je bil za številne vabljeni tudi pravšnja priložnost za nekoliko manj formalno druženje. Srečali smo **Janeza Podobnika**, predsednika SLS in ministra za okolje in prostor, **Janeza Božiča**, ministra za promet, ministra brez listnice,

Ludvik Toplak, **Janez Podobnik**, **Franc Kangler**

Mitja Rotovnik, **Danilo Rošker**, **Marko Gorjanc**, **Darko Brlek**

Janez Lotrič, **Danilo Rošker**, **Franc Kangler**

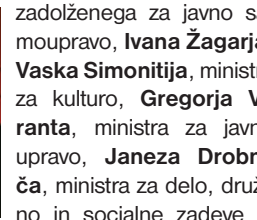
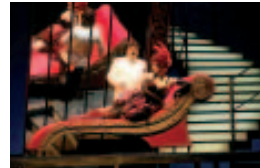
Vasko Simoniti, **Danilo Rošker**, **Stane Jurgec**

»Lahkotno, a vendarle konstruktivno« (**Josip Bajc**, **Uroš Slamič** in **Valter Ščuka**).

»Vedno je še kaj za razmisliti...« (**Mitja Katavič**, predsednik GO SLS in predsednik MO SLS Koper, **Aleš Vehar**, glavni tajnik SLS)

zadolženega za javno samoupravo, **Ivana Žagarja**, **Vaska Simonitija**, ministra za kulturo, **Gregorja Viranta**, ministra za javno upravo, **Janeza Drobničiča**, ministra za delo, družino in socialne zadeve in **Jureta Zupana**, ministra za visoko šolstvo in znanost. Prišla sta tudi poslanec in vodja poslanske skupine **Jakob Presečnik**, in mag. **Janez Kramberger** oba s soprogami. Poleg navedenih so se premiere udeležili tudi številni drugi ugledneži iz političnega in gospodarskega življenja, ne le iz Maribora, pač pa tudi iz drugih slovenskih mest. Pobudniki obiska ministrske ekipe (med vabljenimi je bil tudi predsednik vlade **Janez Janša**) so želeli najbolj odgovornim ljudem v državi pokazati visoko ustvarjalno raven mariborskega gledališča in tudi tako doseči bolj primerno financiranje njegovih dejavnosti.

Tanja Vindiš Furman

Spoštovani,

Predstavljamo vam 17. številko časopisa SLS-ODMEV. Mesečnik boste prejeli, v kolikor boste izpolnili priloženo naročilnico in jo poslali na naslov: SLS ODMEV, Beethovnova 4, 1000 Ljubljana. Cena izvoda časopisa je 200,00 tolarjev. Vsi, ki nam boste poslali izpolnjeno naročilnico, boste na dom prejeli položnico za plačilo polletne naročnine (1000,00 tolarjev).

NAROČILNICA

Spodaj podpisani _____ (ime in priimek)
 stanujoč _____ (ulica in hišna številka)
 _____ (poštna št.) _____ (pošta)
 naročam časopis SLS - ODMEV z mesecem _____ (mesec in leto naročila)
 _____ (lastnoročni podpis)
 V _____, dne _____